

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

มยุรี สมใจ
ตำแหน่งผู้อำนวยการ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

มยุรี สมใจ. 2563 : รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการ กับ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 นโยบายโรงเรียน
และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้า ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ ความพอเพียงของงบประมาณ และความเหมาะสม
ของปัจจัยในการดำเนินโครงการ

3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม

4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
เกี่ยวกับการสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือ การใช้แหล่งการเรียนรู้ และความพึงพอใจของ
ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงาน
ของผู้เรียน

ระยะเวลาในการประเมินโครงการ ฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่ม
ดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1-5 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนเข้า
โดย ใช้แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับครูผู้สอน และ ฉบับที่ 2 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 15-20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมิน
กระบวนการ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับครูผู้สอน และ ฉบับที่ 4 สำหรับคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการ ระหว่างวันที่ 14-15 มีนาคม พ.ศ. 2564
เป็นการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 5-11 สำหรับครูผู้สอน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ตามรูปแบบประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE) พบว่า โดยภาพรวมทั้งโครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการประเมินเป็นรายประเด็นและตัวชี้วัด สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบท ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ส่วนผลการประเมินบริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความต้องการจำเป็นของโครงการความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์

2. ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า พบว่า ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ความพร้อมของบุคลากร และส่วน ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามรายการประเมิน ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมและพอเพียงในการจัดกิจกรรม

3. ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ผลการประเมินกระบวนการตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ และการนิเทศติดตาม และการเตรียมการ/วางแผน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม และการเตรียมการ/วางแผน

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ พบว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ ส่วนผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือ นอกจากนี้ผลการประเมินผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความพึงพอใจของครูผู้สอน ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า ผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมคาย พันธุ์เพ็ง ตำแหน่งอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง นายลักษณ์ ทิศสุขใส ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลภูมามาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ดร.คัชรินทร์ มหาวงค์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ดร.พรจรรย์ พัทธมณี ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และนางสาวรัชนิกร พันธุ์พัฒนกุล ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา จนทำให้เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความถูกต้องสำเร็จสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะครูและบุคลากรโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนทุกท่าน ที่ช่วยเหลือให้ความร่วมมืออย่างดีตลอดเวลาที่ทำการศึกษาค้นคว้านี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามในที่นี้ได้ ที่คอยให้การสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา หากการศึกษานี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป ขอมอบความดีและคุณประโยชน์ที่เกิดแก่บิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษา แต่คณะครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

มยุรี สมใจ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	5
ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่รับจากการประเมินโครงการ.....	8
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการประเมินโครงการ.....	9
รูปแบบ/แบบจำลองการประเมินโครงการ.....	14
รูปแบบการประเมินเชิงระบบ.....	36
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ.....	39
การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.....	41
การส่งเสริมจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก.....	44
การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ.....	57
การสอนแบบโครงงาน.....	64
แนวคิดเกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้.....	69
บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส.....	73
โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ.....	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	98
ขั้นตอนการประเมินโครงการ.....	98
วิธีดำเนินการประเมิน.....	99
กลุ่มเป้าหมาย.....	99
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	100
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	125
ขั้นตอนการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน.....	126
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	128
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	129
ตอนที่ 1 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย.....	129
ตอนที่ 2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	131
ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมทั้งโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	160
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะการประเมินโครงการ.....	166
สรุปผลการประเมิน.....	166
อภิปรายผล.....	169
ข้อเสนอแนะ.....	177
บรรณานุกรม	178
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือประเมินโครงการ.....	185
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	192
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	228
ภาคผนวก ง การเผยแพร่ ผลงานวิชาการ.....	242
ภาคผนวก จ ประมวลภาพกิจกรรม/เกียรติบัตร/รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ.....	256
ประวัติผู้ประเมิน.....	308

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	2
2	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	3
3	ขั้นตอนของการประเมินตามแนวของ Welch.....	29
4	การเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับการจัดการ เรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้.....	47
5	แสดงจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563.....	80
6	แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสาขาวิชาที่จบการศึกษาและ ภาระงานสอน.....	81
7	แสดงจำนวนห้องเรียน/ผู้เรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน.....	82
8	ขั้นตอนในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส.....	94
9	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับ ครูผู้สอนการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส.....	104
10	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	107
11	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับ ครูผู้สอน.....	109
12	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน....	112
13	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 5 สำหรับ ครูผู้สอน.....	113
14	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 6 สำหรับ ครูผู้สอน.....	115
15	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 7 สำหรับ ผู้ปกครองฯ.....	116
16	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 8 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..	117
17	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 9 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	119
18	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 10 สำหรับ ครูผู้สอน.....	120
19	การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 11 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
20 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของประชากร /กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม.....	129
21 ผลการวิเคราะห์บริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	131
22 ผลการวิเคราะห์บริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	134
23 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	136
24 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..	138
25 ผลการวิเคราะห์กระบวนการความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	140
26 ผลการวิเคราะห์กระบวนการความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	142
27 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	145
28 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ความพึงพอใจของครูผู้สอน.....	147
29 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	149
30 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ตัวชี้วัดความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	151
31 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	152
32 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการ ฯ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	154
33 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	157
34 สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก๗.....	160
35 สรุปความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC)ของแบบสอบถามทั้ง 11 ฉบับ.....	230
36 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC)ของแบบสอบถาม ฉบับที่ 1.....	231
37 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	232
38 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 3.....	233
39 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 4.....	234
40 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 5.....	235
41 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 6.....	236
42 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 7.....	237

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
43 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 8.....	238
44 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 9.....	239
45 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 10.....	240
46 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 11.....	241

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการประเมินของ Tyler.....	17
2	รูปแบบการประเมินของ Cronbach.....	20
3	ขั้นตอนในการประเมินตามแบบจำลองของ Provus.....	26
4	ความสัมพันธ์ภายในระหว่างชั้น Provus.....	28
5	รูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของ Welch.....	29
6	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประเมิน วัตถุประสงค์และการตัดสินใจตาม รูปแบบการประเมินของ CIPP.....	31
7	รูปแบบการประเมิน CIPP ทั้งระบบ.....	32
8	แผนภูมิรูปแบบการบูรณาการการประเมินผลโครงการ.....	33
9	รูปแบบการประเมินโครงการของ Alkin.....	35
10	รูปแบบการประเมินเชิงระบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE.....	38
11	กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ.....	97

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาค ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกและการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะเน้นการปฏิรูประบบและกระบวนการศึกษาแล้ว ยังเน้นในส่วนที่เป็นแนวทาง หลักการ โครงสร้างและระบบการบริหารในการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา ทั้งระบบให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 จึงกำหนดสาระการปฏิรูปครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมายและหลักการ สิทธิและโอกาส ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา โครงสร้าง การบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ครูและบุคลากรการศึกษา งบประมาณทางการศึกษาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบายมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หมวด 4 มาตรา 22 - 23 ได้ระบุแนวทางการจัดการศึกษาสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จึงต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ การศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม ครูต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเปลี่ยนแปลงจากการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้กระตุนผู้เรียนให้กำลังใจให้คำแนะนำ เรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนในบางเรื่องที่เป็นความรู้ใหม่ๆ ส่วนบทบาทของผู้เรียนคือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจนได้ข้อค้นพบและข้อสรุป (กรมวิชาการ. 2545 ข) สถานศึกษาจึงต้องเร่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น ซึ่งการสอนแบบเดิมไม่สามารถ

ทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะเหล่านี้ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ถูกพูดถึงบ่อยครั้งในปัจจุบันคือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา เป็นพี่เลี้ยงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง (สถาพร พฤษภูมิกุล. 2558)

นอกจากนี้ในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาอยู่ที่ผลลัพธ์ที่เกิดต่อผู้เรียน (Student Outcomes) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจะต้องถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ ให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ดี ทั้งในด้านร่างกาย วาจา และใจ หรือเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข โดยมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพพลานามัย มีความคิด มีความรู้ มีทักษะของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ มีวินัย มีความศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาในเรื่องจุดมุ่งหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จ จึงต้องมียุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ ที่สำคัญ คือ ด้านครูและนักเรียน ดังนั้นการพัฒนาครูเพื่อให้ครูปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนแบบ Teach Less, Learn More การกระจายอำนาจการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาให้โรงเรียน เพื่อให้ครูและนักเรียนก้าวทันและก้าวหน้าโลกปัจจุบัน การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียน มีประสบการณ์จริง คิดเป็นและทำเป็น และมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของสังคมและการส่งเสริมรักการอ่าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจากการประเมินตนเองของโรงเรียนในรอบปีในรูปแบบ SAR ประจำปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนช่วยให้โรงเรียนได้นำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ วางแผนในการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในรอบปีที่ผ่านมาคือผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบในระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียน

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย		
	ระดับโรงเรียน	ระดับ สพฐ.	ระดับประเทศ
ภาษาไทย	53.08	47.95	49.07
คณิตศาสตร์	33.44	31.06	32.90
วิทยาศาสตร์	33.84	34.30	35.55
ภาษาอังกฤษ	37.97	30.86	34.42

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย		
	ระดับโรงเรียน	ระดับ สพฐ.	ระดับประเทศ
ภาษาไทย	60.89	55.91	55.14
คณิตศาสตร์	25.78	26.98	26.73
วิทยาศาสตร์	34.44	30.22	30.07
ภาษาอังกฤษ	39.00	32.98	33.25

ที่มา : รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส (2562)

จากตารางจะเห็นได้ว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำมาก เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ครูจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องเร่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้จากการบรรยายในชั้นเรียน มาเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อมีการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนครูในการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารอันได้แก่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ผู้เรียนสามารถใช้ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 และแนวทางการพัฒนาการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 ขำพเจ้าในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนให้หลากหลายและฝึกผู้เรียนให้สามารถคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งสร้างโอกาสในการเรียนรู้เพื่อก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา จึงได้เร่งส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยและใช้สื่อการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้ปฏิบัติเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนา ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถภาพ เป็นคนดี คนเก่งมีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้และเชิดชูคุณธรรมตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่ผ่านมาและเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

ข้าพเจ้าจึงจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสขึ้น เพื่อเป็นการนำโครงการดังกล่าวมาช่วยบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ตลอดจนครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพเตรียมพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินโครงการในปัจจุบันนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินงานขององค์กร เพราะหมายถึงความอยู่รอดของโครงการและองค์กร ผลการประเมินผลโครงการจะช่วยให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการทั้งในด้านทฤษฎีและผลปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการรวมทั้งช่วยแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้ชัดเจนและตรงเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารโครงการช่วยบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือความคุ้มค่าของโครงการ ตลอดจนช่วยให้ทราบถึงผลกระทบ ที่เกิดจากผลการดำเนินโครงการ ช่วยในการวางแผนโครงการให้มีประสิทธิภาพ (ไพศาล หวังพานิช และคณะ.2543) การประเมินโครงการนอกจากจะได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นนั้นผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จึงจำเป็นต้องทราบว่าโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็ง อย่างไรบ้าง ตลอดจนมีการดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่ เพื่อให้การนำผลที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เสริมสร้างพลัง นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการประเมินเชิงระบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE. 2550) จึงเป็นรูปแบบที่ผู้ประเมินนำมาใช้ในการประเมินโครงการในครั้งนี้ ซึ่งมีประเด็นในการศึกษาเช่น ด้านการประเมินบริบทช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหรือกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการ ด้านปัจจัยป้อนเข้าเป็นข้อคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างจุดมุ่งหมายกับการดำเนินโครงการตลอดจนการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ ด้านการประเมินกระบวนการช่วยสร้างแนวคิดในการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้กำหนดเป็นประเด็นในการประเมิน ด้านการประเมินผลลัพธ์เป็นการสร้างแนวคิดในการประเมินผลที่เน้นวัตถุประสงค์และผลงาน และสุดท้ายด้านการประเมินผลกระทบใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นในการประเมิน สรุปแล้วการประเมินทุกด้านล้วนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรในรูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมเพื่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศให้ผู้ประเมินใช้ในการประกอบการตัดสินใจบริหารงานในโรงเรียน นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
2. เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้า ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาของการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย บริบทของโครงการ ปัจจัยป้อนเข้าของโครงการ กระบวนการของโครงการ ผลลัพธ์ของโครงการ และผลกระทบของโครงการ

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่มีส่วนได้เสีย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า และกระบวนการได้แก่
 - 1.1 ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน
 - 1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (ไม่นับรวมผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนครู 1 คน) จำนวน 7 คน
2. กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านผลลัพธ์ ได้แก่
 - 2.1 ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน
 - 2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (ไม่นับรวมผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนครู 1 คน) จำนวน 7 คน

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกแบบเจาะจง (เกียรติสุดา ศรีสุข. 2552) เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน

2.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกแบบเจาะจง (เกียรติสุดา ศรีสุข. 2552) เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน

3. กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านผลกระทบ ได้แก่

3.1 ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน

3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกแบบเจาะจง (เกียรติสุดา ศรีสุข. 2552) เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กำหนดระยะเวลาในการประเมินในปีการศึกษา 2563 แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1-5 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมินบริบท และการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 15-20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมินกระบวนการ และระยะที่ 3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ระหว่างวันที่ 14-15 มีนาคม พ.ศ. 2564 เป็นการประเมินผลลัพธ์ และประเมินผลกระทบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้ประเมินได้ให้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะในการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส หมายถึง โครงการที่โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ดำเนินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม

รูปแบบการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ปีการศึกษา 2563 ตามแผนงานของโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม

โดยดำเนินการอย่างมีระบบตามรูปแบบ ประเมินเชิงระบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE) เพื่อปรับแก้โดยประเมินจากความคิดเห็นของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน การประเมินมีขั้นตอน คือ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยป้อนเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์ การประเมินผลกระทบ ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

1. การประเมินบริบท หมายถึง การตรวจสอบประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยป้อนเข้า หมายถึง การตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของอาคารสถานที่ งบประมาณ ความเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความเหมาะสมของปัจจัย ในการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และทิศทางของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

3. การประเมินกระบวนการ หมายถึง การตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรม 1. การเตรียม/วางแผน 2. การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ 3. การนิเทศติดตาม โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

4. การประเมินผลลัพธ์ หมายถึงการตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ได้แก่ การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ ความพึงพอใจของครูผู้สอน ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

5.การประเมินผลกระทบ หมายถึง การตรวจประเมินเกี่ยวกับผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียนหลังสิ้นสุดโครงการในปีการศึกษา 2563

ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ที่เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ปีการศึกษา 2563

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ซึ่งได้รับการสรรหาและแต่งตั้งตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563

ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการประเมินโครงการในครั้งนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงาน
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย
4. สนองนโยบายการปฏิรูปในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
5. ครูผู้สอน, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจในผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผู้ประเมินได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินโครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการประเมินโครงการ
2. รูปแบบ/แบบจำลองการประเมินโครงการ
3. รูปแบบการประเมินเชิงระบบ
4. ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
5. การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562
6. การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก
7. การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ
8. การสอนแบบโครงงาน
9. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้
10. บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมิน

Alkin (1969) ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ กระบวนการที่ได้มาซึ่งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกเฟ้นข่าวสารที่เหมาะสม การรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อรายงานข้อสรุป เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการตัดสินใจในการเลือกหนทางต่าง ๆ ที่เป็นไปได้

Stufflebeam (1971) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ไพศาล หวังพานิช (2543) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบหรือการพิจารณาตัดสินคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือของกิจกรรมใด ๆ เพื่อกำหนดคุณค่า คุณภาพ

ความถูกต้อง เหมาะสม โดยอาศัยเกณฑ์เป็นหลัก สรุปได้ว่า การประเมิน คือ การพิจารณาหรือกำหนดคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง

สมคิด พรหมจ้อย (2552) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ว่ามีมากน้อยเพียงใด เป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด

กล่าวโดยสรุป การประเมินเป็นกระบวนการที่วัดผลเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ช่วยให้ผู้บริหารนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโครงการว่าได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร

ความหมายของการประเมินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544) ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโครงการและความสำเร็จของโครงการอันเป็นเครื่องบ่งชี้คุณค่าของโครงการ กล่าวคือ เป็นเครื่องแสดงว่าโครงการได้ดำเนินไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด ตลอดจนในอนาคตควรจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งเป็นการพิจารณาคุณค่าโดยใช้ผลงานในอดีตและพิจารณาถึงศักยภาพและทางเลือกในการดำเนินงาน ในอนาคตต่อไปด้วย

Royse et al. (2001) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า หมายถึง ชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ โดยออกแบบมาเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

ทวีป ศิริรัศมี (2545) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อกำหนดคุณค่าของสิ่งใด ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบ ระเบียบและมีหลักเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลและเชื่อถือได้

เยาวดี รังชัยกุล วิบูลย์ศรี (2546) กล่าวว่า การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการตีความหมาย (Interpretation) และ ตัดสินคุณค่า (Value Judgment) จากสิ่งที่วัดได้จากการวัดผล การประเมินผลต้องอาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินว่า กิจกรรมการศึกษานั้น ดีหรือเลวอย่างไร เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมประการใด

สมคิด พรหมจ้อย (2552) กล่าวว่าโครงการ (Project) คือ กลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และแต่ละกิจกรรมมีเป้าหมายเดียวกัน มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานและมักจะเป็นงานพิเศษต่างจากงานประจำ โครงการจะประกอบด้วย งาน (Task) และกิจกรรม (Activity)

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายของข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าโครงการหรือ

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร และควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ในอนาคต ในแง่ของการผลิตข้อมูลสารสนเทศ (Information) เพื่อการตัดสินใจ ส่วนการประเมินโครงการทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลของข้อมูลโครงการทางการศึกษา เพื่อค้นหา คัดเลือกและเสนอสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ สร้างทางเลือก เพื่อใช้ในการดำเนินงานที่เหมาะสม

ความสำคัญของการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4. ช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยาย การดำเนินงานโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนวณกับการลงทุนหรือไม่

6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน

พิษณุ พองศรี (2551) กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. เป็นแนวทาง หรือ วิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการ จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้

2. ทำให้การกำหนดลำดับขั้นของกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องทำให้อเนกสอดคล้องกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่างๆ และมีประสิทธิผลได้

3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงาน หรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

สรุปว่า การประเมินโครงการ มีความสำคัญในการบริหารงานทำให้ทราบถึงผลลัพธ์ของโครงการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เปรียบวัดติดตามตรวจสอบงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินมาใช้ประกอบการ

ตัดสินใจในการบริหารโครงการ การกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทางการพัฒนาและวางแผนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวางแผนการประเมินโครงการ

ทวีป ศิริศรี (2545) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผนการประเมินโครงการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ ที่จะทำการประเมินทั้งตัวโครงการ รายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดประเด็นสาระและสิ่งที่ต้องการประเมินในขั้นตอนต่อ ๆ ไป

2. กำหนดวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้ของการประเมิน ซึ่งมีวิธีการเช่นเดียวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนหรือโครงการ กล่าวคือ จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง (Specific) สามารถวัดได้ (Measurable) สามารถบรรลุผลได้ (Achievable or Attainable) ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Result-oriented) และมีขอบเขตเวลาที่แน่นอน (Time-bound) ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “SMART”

3. พัฒนารูปแบบการประเมิน รูปแบบการประเมิน (Evaluation design) เป็นแผนที่กำหนดว่าจะเก็บสารสนเทศเมื่อไร (When) และจากใคร (Who) ระหว่างดำเนินการประเมิน ซึ่งวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4. กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการประเมิน วิธีการสุ่มตัวอย่างจะนำมาใช้เมื่อโครงการที่จะประเมินนั้นเป็นโครงการขนาดใหญ่มีผู้เข้าร่วมในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก นักประเมินจะใช้กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่เข้าร่วมในโครงการมาทำการทดสอบหรือเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และขณะเดียวกันพื้นที่ที่นำกลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นมาทำการประเมินก็อาจจะนำมาประเมินด้วยเช่นเดียวกัน

5. กำหนดชนิดของข้อมูล ที่จะเก็บรวบรวม วัตถุประสงค์ของการประเมินจะเป็นตัวกำหนดชนิดของข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม เช่น ถ้าวัตถุประสงค์กำหนดไว้ว่า นวัตกรรมอย่างหนึ่งจะสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ข้อมูลที่จำเป็นจะต้องเก็บก็คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์จำนวนสองกลุ่มที่จะนำมาเปรียบเทียบกัน

6. เลือกและวางแผนการสร้างหรือจัดหาเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่บางครั้งอาจจะใช้เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย ซึ่งบางชิ้นอาจจะมีอยู่แล้วในสถาบันการวิจัยต่าง ๆ หรือนักประเมินจัดสร้างขึ้นเอง หรือจัดหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น อาจสั่งซื้อมาเพื่อประหยัดเวลา เป็นต้น

7. วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดให้ชัดเจนว่า ใครจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บเมื่อไรและจากใคร และจะเก็บอย่างไร

8. การวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการประเมินและตัวบ่งชี้จะให้แนวทางในการกำหนดวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

9. ประมาณค่าใช้จ่ายในการประเมิน การเตรียมการเกี่ยวกับงบประมาณที่จะใช้ในการประเมิน ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ากิจกรรมการประเมินนั้นใช้เงินที่ดึงมาจากงบประมาณของโครงการ ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มวางแผนงานโครงการ นักประเมินจะต้องตระหนักถึงข้อจำกัดทางการเงินที่จะได้รับการจัดสรรมาใช้ในการประเมินโครงการ

10. การวางแผนการจัดทำรายงานและการเผยแพร่ผลการประเมิน การวางแผนในขั้นตอนนี้ นักประเมินโครงการจะต้องกำหนดชนิดของรายงานที่จะเสนอและผู้ที่รับมอบ รายงานนั้น

สำราญ กำจัดภัย (2546) กล่าวว่า ในการวางแผนการประเมินโครงการควรมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. จำแนกผู้เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหมด เป็นสิ่งแรกที่ผู้ประเมินจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษโดยจำแนก “ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ” ได้แก่ บุคลากรของโครงการ ผู้สนับสนุนโครงการ ผู้รับบริการจากโครงการ ซึ่งการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของคนทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งในด้านภูมิหลัง ความสนใจ ความต้องการ ทศนคติที่มีต่อโครงการ ความสัมพันธ์ของคนภายในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มจะช่วยให้สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินได้อย่างเหมาะสม กำหนดสิ่งที่จะประเมินประเด็นที่ต้องการประเมิน และเลือกรูปแบบการประเมินได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย อีกทั้งยังช่วยในการกำหนดตัวชี้วัดต่าง ๆ เกณฑ์ หรือมาตรฐาน

2. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยผู้ประเมินจะต้องทราบว่า บุคคลที่ต้องการให้มีการประเมินโครงการคือใคร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีเหตุผลอะไรที่ต้องการประเมินโครงการ ใช้การประเมินประเภทใดจึงสอดคล้องกับความต้องการและเหตุผลของการประเมิน ต้องการให้เริ่มการประเมินและรับผลการประเมินเมื่อไร ต้องใช้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลหรือไม่ อย่างไร

3. ประเมินความพร้อมของการประเมินโครงการ เป็นการตรวจสอบว่า โครงการมีความพร้อมที่จะได้รับการประเมินหรือไม่

4. การตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่เป็นกรอบแนวความคิดของการประเมินได้อย่างเหมาะสม สามารถมองเห็นประเด็นที่ต้องการประเมิน รวมทั้งสามารถเสนอแนะทางเลือกต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจแก่ผู้บริหารโครงการ หรือผู้สนับสนุนโครงการได้อย่างเหมาะสม

5. การเขียนโครงร่างการประเมินโครงการ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทุกขั้นตอนที่ผ่านมา ผู้ประเมินต้องนำเอาข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเขียนเป็นโครงร่างการประเมินโครงการ

ข้อสรุป การวางแผนการประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่กำหนดกรอบแนวคิดของขั้นตอนกระบวนการดำเนินการประเมินโครงการในภาพรวม ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดการประเมิน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลทางการประเมินโครงการที่ถูกต้อง ชัดเจนสามารถนำไปใช้ตัดสินประมาณค่า หรือตัดสินใจที่จะปรับปรุง แก้ไข หรือยุติโครงการได้

รูปแบบ/แบบจำลองการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ สามารถจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้อย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะโครงการนั้น ผู้ศึกษาได้รวบรวมการแบ่งประเภทของการประเมินที่นิยมใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ จากนักวิชาการ นักการศึกษา นักบริหารที่สำคัญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รูปแบบการประเมินโครงการ เป็นกรอบหรือแนวความคิดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน ซึ่งมีนักวิชาการทางด้านการประเมินได้เสนอกรอบความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้มีหลายรูปแบบ รูปแบบการประเมินโดยทั่วไปนิยมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ สมคิด พรหมจ้อย. (2552)

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ Tyler Cronbach และ Kirkpatrick

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgmental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ Stake scriven และ Provus

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ Welch Stufflebeam และ Alkin

รูปแบบที่ 1 รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายเป็นหลัก มีดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของ Tyler (Tyler' Goal Attainment Model)

Tyler (1969 อ้างถึงใน วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. 2547) เป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนาหลักสูตร และได้นำเทคนิคการประเมินผลมาใช้ในโครงการทางการศึกษา โดยเฉพาะประเมินโครงการ

หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายในการประเมินโครงการที่เน้น 2 ประการ คือ

1. เพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็อาจเก็บไว้ต่อไป ส่วนใดที่ไม่ประสบความสำเร็จก็จะได้ปรับปรุง แก้ไขต่อไป

2. เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสามารถนำมาปรับปรุงนโยบายส่วนรวมได้

การประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินของ Tyler อาจกำหนดได้ ดังนี้

1. ค้นหาจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของโครงการที่จะประเมิน
2. นำจุดมุ่งหมายมาแตกเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. จัดโปรแกรมของโครงการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้น
4. ทำการทดสอบก่อนเริ่มโครงการ (Pre-test) ด้วยเครื่องมือที่น่าเชื่อถือ
5. ดำเนินการตามเครื่องมือที่กำหนดไว้
6. เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วทำการทดสอบอีกครั้งหนึ่ง (Post-test)
7. ประเมินประสิทธิภาพของโครงการ โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากผลการทดสอบ Pre-test และ Post – test

8. นำผลการประเมินไปใช้

Tyler (1969) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักแนวความคิดของเขาได้รับการต้อนรับอย่างกว้างขวางในระหว่างปี ค.ศ.1950-1960 เขาได้วางขั้นตอนการประเมินไว้ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal or Objectives) ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดโครงการ ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เรียนให้ชัดเจน ว่าคาดหวังให้เกิดขึ้นมากน้อยเพียงไร

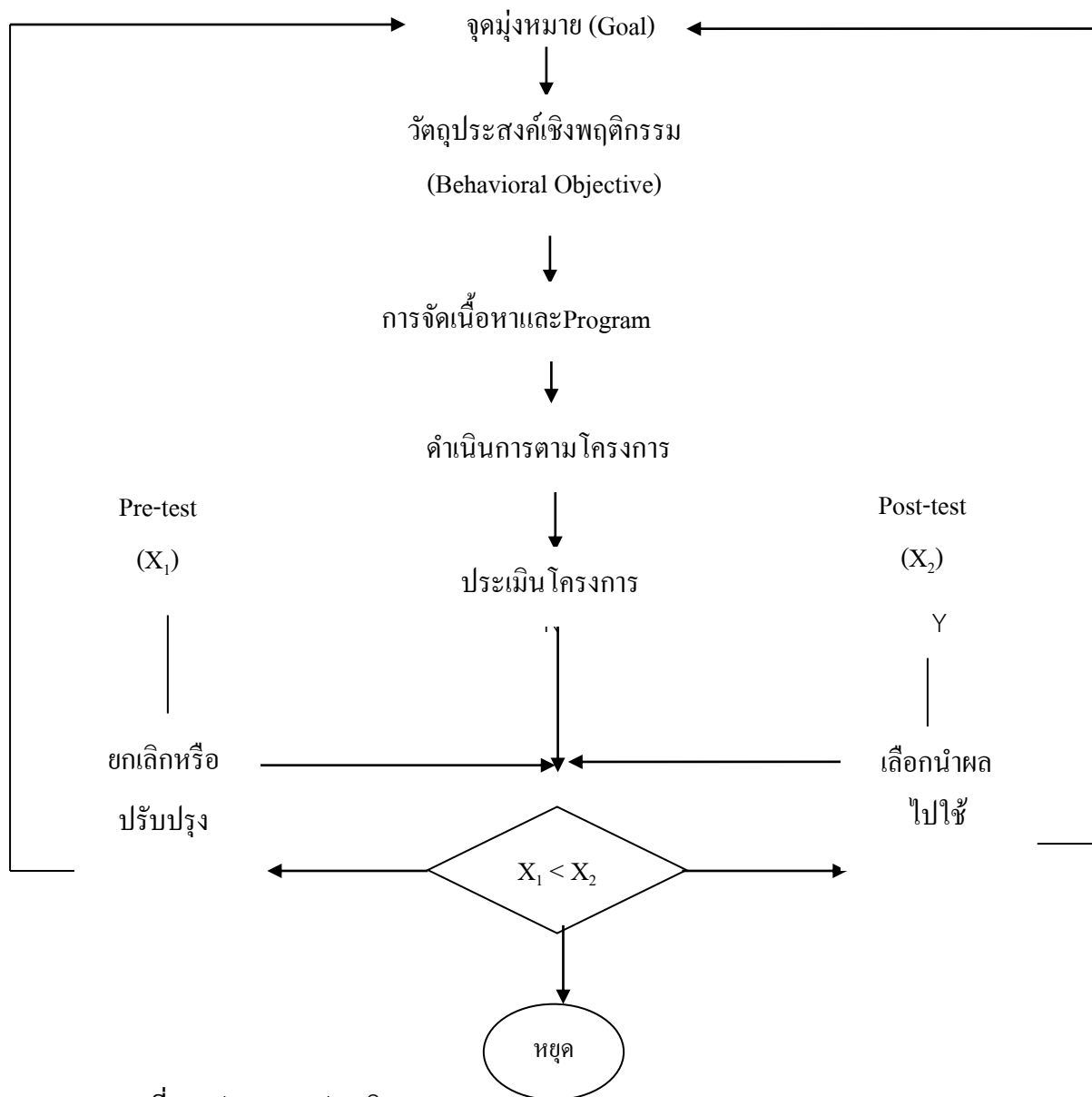
2. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ในหลักสูตรขั้นนี้ ได้แก่ การเลือกเนื้อหาหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้พฤติกรรมที่ต้องการ ขั้นตอนนี้ จะคลุมถึงกิจกรรมและสถานการณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

3. กำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ขั้นนี้เป็นการระบุถึงเครื่องมือต่าง ๆ ที่เลือกมาใช้ในโครงการ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการทดสอบ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือหรือเทคนิคในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเป็นปรนัย (Objectivity) เป็นต้น

4. การปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และสรุปรวบรวมเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ในการดำเนินการต่อไป

ในการประเมินหลักสูตรในโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่ถึงกับยกเลิก การพบข้อบกพร่องในส่วนใด ก็ปรับปรุงในส่วนนั้นก็สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้

การประเมินของ Tyler เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อความที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจงเลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมเมื่อจบบทเรียนแล้วจึงประเมินผลโครงการ โดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งรูปแบบการประเมินโครงการของ Tyler สามารถเขียนเป็นภาพประกอบได้ดังแผนภาพที่ 1 ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินของ Tyler

ที่มา: Tyler (1969).

2. รูปแบบการประเมินของ Cronbach (Cronbach's Concepts and Model)

Cronbach (1982. อ้างถึงในรัตนะ บัวสนธิ์. 2548) มีความเห็นว่า คำว่า โครงการทางการศึกษา มีขอบเขตครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นสื่อการเรียน การสอน กิจกรรมการเรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน การประเมินจะเกี่ยวกับการตัดสินใจในหลายเรื่องด้วยกัน จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้าน สำหรับการประเมินผลโครงการการเรียนการสอนนั้น ควรทำการทดสอบทั้งจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และผลพลอยได้อื่น (Side effects) ของโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ควรเก็บข้อมูลอย่างรอบด้านมากกว่า

จะเก็บข้อมูลเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เท่านั้น การกำหนดจุดประสงค์เฉพาะเจาะจง จะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสนใจกับพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้เท่านั้น และจะละเลยไม่ให้ความสนใจเรียนรู้หรือทำการสอนในเรื่องอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ต้องพยายามวัดผลที่เกิดขึ้นอื่น ๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้ ในการประเมินจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอน และมีเทคนิควิธีที่แตกต่างกัน ในการทำการประเมินนั้นมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงรายวิชา (Course Improvement) เพื่อตัดสินว่า สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและวิธีการสอนใดที่น่าสนใจ และมีส่วนใดที่ดำเนินการอยู่แล้วต้องปรับปรุงแก้ไข
2. เพื่อตัดสินเกี่ยวกับตัวบุคคล (Decision about individual) โดยเฉพาะผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียน การคัดเลือก หรือการจัดกลุ่ม ตลอดจนการให้ข้อมูล ที่เกี่ยวกับความก้าวหน้า และข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอน
3. เพื่อการตัดสินเกี่ยวกับระบบการบริหาร (Administrative regulation) เช่น เพื่อการตัดสินว่าระบบการศึกษาของโรงเรียนดีหรือไม่อย่างไร และครูแต่ละคนมีคุณภาพหรือประสิทธิภาพดีหรือไม่อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนในการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1. บรรยายโครงการนั้นให้กว้างที่สุดเท่าที่จะทำได้ แม้ว่าเนื้อหาในการบรรยายจะเกี่ยวกับโครงการแต่เพียงผิวเผินก็ตาม
2. การประเมินผลนั้น ควรประเมินผลที่เกิดขึ้นทุก ๆ ด้าน ไม่เฉพาะแต่ผลที่เกิดตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่านั้น เช่น เจตคติ ความสนใจ การเลือกอาชีพ ความก้าวหน้าทั่วไป ความสามารถเชิงเหตุผล ความถนัดในการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย
3. การวิเคราะห์คะแนน ควรวิเคราะห์คะแนนของแต่ละข้อ ซึ่งจะมีความสำคัญมากกว่าคะแนนรวม เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้ทันทีตลอดเวลา
4. ไม่จำเป็นต้องทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยข้อสอบชุดเดียวกัน แต่ควรทำการทดสอบด้วยข้อสอบหลาย ๆ ชุด กับกลุ่มตัวอย่างขนาดกลางที่แตกต่างกัน ซึ่งจะให้ผลดีมากกว่าการทดสอบกลุ่มใหญ่ด้วยข้อสอบเพียงชุดเดียว
5. การสัมภาษณ์ และข้อทดสอบแบบอัตนัยอาจมีความจำเป็นในการประเมินผลโครงการ แต่ไม่ควรใช้กับกลุ่มขนาดใหญ่ เพราะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
6. ในการประเมินไม่ควรใช้การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เรียนเนื้อหาหรือวิชาที่แตกต่างกัน เพราะว่าเป็นการยากที่จะตีความ

วิธีประเมินผล มี 4 ขั้นตอน คือ

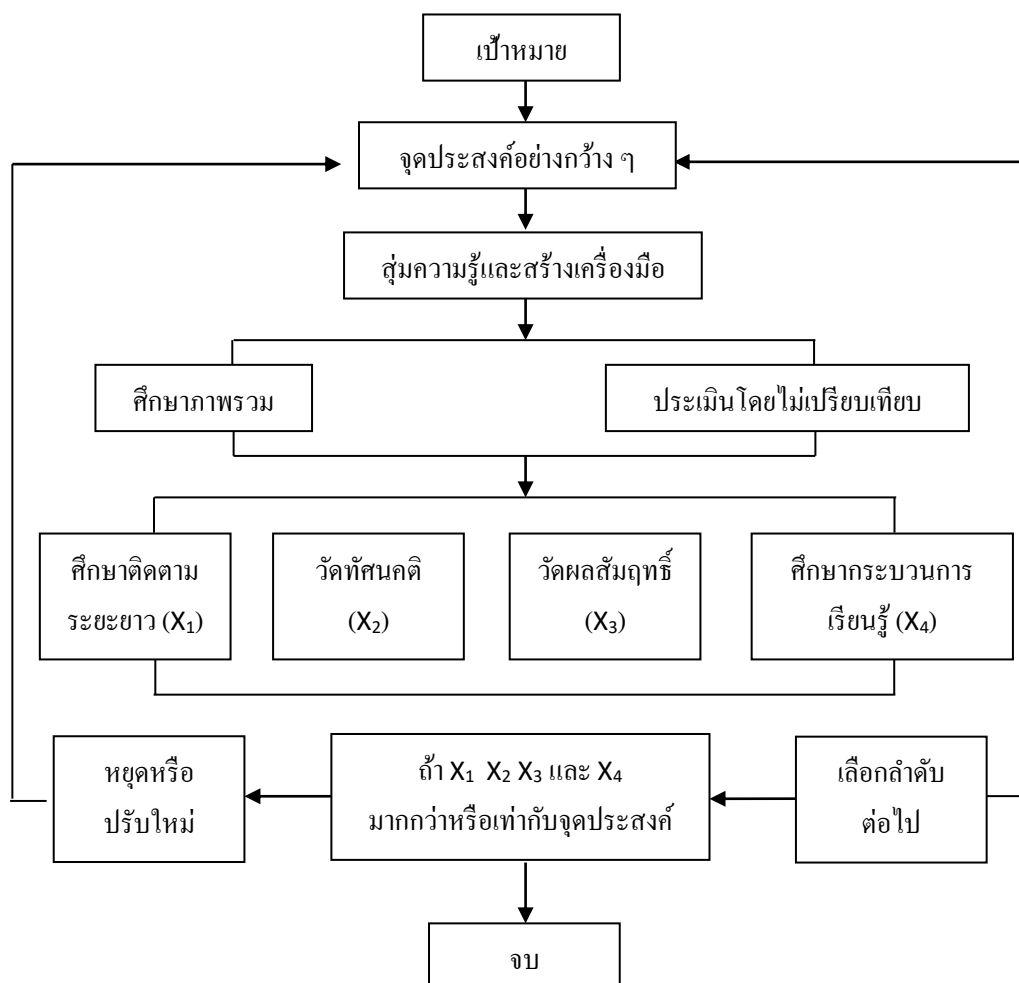
1. การศึกษากระบวนการ (Process Studies) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในโครงการเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่

2. การวัดเจตคติ (Attitude Measurement) เจตคติเป็นผลที่ออกมาส่วนหนึ่งที่เห็นได้ชัดในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเจตคติไม่ใช่แค่ความพอใจยังหมายถึงความตั้งใจหรือความเชื่อด้วย ดังนั้น เจตคติจึงเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษา

3. การวัดความสามารถทั่ว ๆ ไป (Proficiency Measurement) เนื่องจากมีความสำคัญมากกว่าการทดสอบความรู้ความจำที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละรายวิชา เพราะสิ่งเหล่านี้ได้วัดจากการวัดผลของแต่ละรายวิชาแล้ว ควรใช้แบบทดสอบต่างฟอร์มกับนักเรียนต่างกลุ่มจะได้ข้อมูลที่จำเป็น และวัดทุก ๆ ด้านที่คาดว่าจะมี ไม่ควรจำกัดเฉพาะภายในขอบเขตของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเท่านั้น

4. การติดตามผล (Follow-up Studies) ควรต้องศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ หรือกลุ่มตัวอย่างในโครงการกับกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่งที่มีพื้นฐานทางชีวประวัติคล้ายคลึงกัน แล้วเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่

หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลก็คือ การค้นหาว่าส่วนใดของโครงการที่บกพร่องและต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลรายวิชาในโครงการเพื่อการพัฒนาปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ข้อเท็จจริงที่ได้ต้องได้จากการเข้าใจอย่างลึกซึ้งของกระบวนการเรียนการสอนนั้นด้วย

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการประเมินของ Cronbach

ที่มา: Cronbach (1982. อ้างถึงในรัตนะ บัวสนธ์. 2548)

3. รูปแบบการประเมินของKirkpatrick

Kirkpatrick (1998 อ้างถึงใน เชาว์ อินเีย. 2553) ได้กล่าวว่า การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะการประเมินผลโครงการฝึกอบรมจะช่วยให้รู้ว่าการจัดโครงการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยจะช่วยให้ผู้ประเมินผลโครงการฝึกอบรมได้รับทราบว่

1. โครงการฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไรแก่หน่วยงานบ้าง
2. ควรจะจัดการฝึกอบรมในรูปแบบเดิมและควรจัดต่อไปอีกหรือไม่
3. ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมจะปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการฝึกอบรมให้ดีขึ้นได้อย่างไร

การประเมินผลโครงการฝึกอบรม เคิร์คแพทริกได้เสนอแนวความคิดในการประเมินผลโครงการฝึกอบรมควรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning)
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior)
4. การประเมินผลลัพธ์ (Results)

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมในแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมได้รับข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการดำเนินงานฝึกอบรม

1. การประเมินปฏิกิริยา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการอบรมมีปฏิกิริยาต่อโครงการอบรม เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อผู้บรรยาย สิ่งอำนวยความสะดวก วิธีวิทยา เนื้อหาสาระมากนักน้อยเพียงใด สัดส่วนของการบรรยายและอภิปรายเป็นอย่างไร เป็นต้นแต่ไม่รวมถึงการวัดการเรียนรู้เนื่องจากปฏิกิริยาของผู้เข้าอบรมเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่กำหนดว่าโครงการควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ การประเมินปฏิกิริยาจะช่วยให้ผู้ประเมินทราบถึงปฏิกิริยาของผู้เข้าอบรมทั้งหมดหรือส่วนที่ตอบในแบบสอบถาม ทำให้มองเห็นความรู้สึกของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโครงการและลดปัญหาอันเกิดจากการใช้คำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงไม่กี่รายเกี่ยวกับโครงการ วิธีการที่จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรงกับสภาพความเป็นจริง ได้แก่

1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนว่าต้องการข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกิริยาต่อเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม วิทยากร และระยะเวลาการฝึกอบรม เป็นต้น

1.2 วางแผนกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลไว้ล่วงหน้า

1.3 ข้อคำถามที่ใช้ควรเป็นชนิดที่สามารถนำคำตอบมาแปลงเป็นตัวเลข แจกแจงความถี่หรือวิเคราะห์เชิงปริมาณได้

1.4 ควรกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงปฏิกิริยาผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง ควรกำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนชื่อตนเองในแบบสอบถาม

2. การประเมินการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะอะไรบ้าง มีทัศนคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การประเมินในลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับการวัดการเรียนรู้ หลักการ ข้อเท็จจริง เทคนิค และทักษะที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยเคิร์คแพทริกได้เสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 ต้องวัดความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 การวิเคราะห์ผลการทดสอบควรวิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อและคะแนนรวม โดยเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรมีการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติของกลุ่มผู้ไม่ได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

แนวทางการประเมินการเรียนรู้สามารถแบ่งแยกเทคนิคและวิธีการในการประเมินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนี้

1. ความรู้ เป็นการวัดความสามารถทางสมอง เช่น ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เทคนิคและวิธีการที่ใช้อาจเป็นแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

2. ทัศนคติ เป็นการวัดด้านความรู้สึก เช่น ความสนใจ ความรู้สึก ค่านิยม สามารถใช้วิธีวัดได้หลายวิธี คือ ใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินตนเองหรืออาจใช้บทบาทสมมติของพฤติกรรมในระหว่างเข้ารับการฝึกอบรม

3. ทักษะ เป็นการวัดความสามารถในการปฏิบัติ เช่น ทักษะการพูด การเขียน การปฏิบัติ โดยสามารถใช้แบบทดสอบการปฏิบัติงานว่าได้รับทักษะอย่างไรบ้างหลังจากการเข้ารับการฝึกอบรม

3. การประเมินพฤติกรรม หมายถึง มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน ทั้งนี้เกิดขึ้นจากแนวความคิดทั่วไปว่า ปฏิบัติการที่ดีต่อโครงการฝึกอบรมมิได้หมายถึง การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่ได้จากโครงการก็ได้หมายถึง พฤติกรรมที่ดีขึ้นในการทำงาน ยังมีปัจจัยต่าง ๆ มากมายที่นอกเหนือไปจากโครงการฝึกอบรมที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่การทำงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า เมื่อได้รับการฝึกอบรมไปแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ โดยการประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายากและใช้เวลามากกว่าการประเมินในสองขั้นแรก ข้อควรพิจารณาในการประเมินพฤติกรรม ได้แก่

3.1 ควรมีการวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้น ควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงและควรมีการประเมินหลาย ๆ ครั้งเป็นระยะ ๆ

3.3 ควรเก็บข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง

แนวทางการประเมินพฤติกรรม มีดังนี้

1. ใช้แนวความคิดการประเมินแบบก่อนและหลังการฝึกอบรม คือ วัดผลพฤติกรรมก่อนที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากร แล้วเก็บผลของการวัด เพื่อเปรียบเทียบกับการวัดผลตอนสุดท้ายภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2. การจัดตั้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานหรือเปรียบเทียบมาตรฐาน เพื่อให้ทราบว่าหลังจากได้เข้ารับการฝึกอบรมแล้วมีทักษะในการทำงานสูงขึ้นหรือไม่

3. ผลการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการสังเกตของผู้บังคับบัญชา

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการประเมินผลงานประจำปี

5. ใช้การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มที่มีได้เข้ารับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมว่า พฤติกรรมการปฏิบัติงานทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

การประเมินพฤติกรรม ในการประเมินตามแนวทางข้างต้นจะต้องใช้เวลาและอาศัยความชำนาญของผู้ประเมินเป็นอย่างมาก ดังนั้น ควรประเมินกับโครงการฝึกอบรมขนาดใหญ่ ส่วนโครงการฝึกอบรมขนาดเล็ก ควรใช้วิธีการง่าย ๆ ดังนี้

1. กำหนดว่ามีพฤติกรรมการทำงานอะไรบ้าง ที่คาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

2. เตรียมคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

3. ทำการสัมภาษณ์บุคคลหลาย ๆ กลุ่ม เพื่อจะได้ทราบว่าพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ ว่าได้เกิดการเปลี่ยนแปลงจริงหรือไม่

4. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ควรจะเอามาแปลงตัวเลขทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

4. การประเมินผลลัพธ์ การประเมินผลขั้นนี้ใช้เพื่อเชื่อมโยงผลของโครงการเข้ากับการปรับปรุงองค์กร โดยผลลัพธ์บางอย่างอาจวัดได้จากการลดต้นทุน งานที่เพิ่มขึ้นและคุณภาพ ของงานที่เปลี่ยนไป การประเมินดังกล่าว ควรพยายามทุกทางที่จะต้องระบุแยกตัวแปรอื่น ที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และนำตัวแปรเหล่านั้นเข้ามาพิจารณาในการวิเคราะห์ประเมินผลโครงการด้วย ดังนั้น การที่องค์กรจะประสบผลสำเร็จมิได้หมายความว่า เป็นผลจากการฝึกอบรมเพียงอย่างเดียว ซึ่ง แนวทางในการประเมินผลลัพธ์ มีดังนี้

1. ดัชนีของความพึงพอใจของทีมงาน

2. ผลกระทบของโครงการฝึกอบรมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร

3. ผลลัพธ์ของโครงการฝึกอบรมต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะในการประเมินผลลัพธ์

1. ควรมีการวัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนการฝึกอบรมแล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขภายหลังการฝึกอบรมโดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้ หรือวัดได้

2. พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์กร

รูปแบบที่ 2 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgment Evaluation Model) มีดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของ Scriven (Scriven's Evaluation Ideologies Model)

Scriven มีความเห็นว่านักประเมินไม่ควรให้ความสนใจเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการตั้งไว้เพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสนใจกับผลที่เกิดขึ้นกับโครงการ ซึ่งนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของโครงการ ไม่ว่าผลอันนั้นจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับ โดยมีความเห็นว่าการประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้พิจารณาในเรื่องของคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการ คือ

1. ความมีประโยชน์ ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาดูว่าสิ่งที่ลงทุนไปนั้น มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด คำนวณกับค่าใช้จ่ายที่จะต้องไปหรือไม่

2. ขวัญ หรือกำลังใจ หรือคุณธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญมากในการดำเนินโครงการ ต้องพิจารณาด้วยว่า ผลของโครงการจะทำให้ขวัญและกำลังใจ หรือคุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร

3. ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความยุ่งยากในการประเมิน

รูปแบบประเมินของ Scriven สามารถเขียนเป็นขั้นตอนการประเมินได้ ดังนี้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544)

1. ตรวจสอบจุดมุ่งหมายว่า จุดมุ่งหมายใดเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของโครงการ

2. ตรวจสอบคุณค่าของจุดมุ่งหมาย และปรับปรุงจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สามารถทดสอบได้ และเลือกจุดมุ่งหมายที่สำคัญมาประเมิน

3. ทำการประเมินผลจุดมุ่งหมายที่จะประเมินนั้นว่า ควรค่าแก่การประเมินหรือไม่ แล้วกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลจุดมุ่งหมายแต่ละข้อ

4. สร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาที่กำหนดในโครงการให้ครบถ้วน

5. ตรวจสอบจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เสมอ ๆ เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน

6. ทำการประเมินผลเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ด้วยการปรับปรุงแบบทดสอบให้มีความเชื่อมั่นสูงขึ้น รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพในคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

7. สร้างกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน) ออกอย่างน้อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง แล้วทำการทดสอบควบคู่ไปด้วย

8. นำผลของการทดสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกับ ส่วนใดที่นำไปใช้ต่อไป ส่วนใดบกพร่องก็แก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป

2. รูปแบบการประเมินของ Provus (Provus's Discrepancy Evaluation Model)

Provus (1971. อ้างถึงใน เซาร์ อินโย. 2553) ได้เสนอรูปแบบในการประเมิน โครงการชื่อรูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องกัน (The Discrepancy Evaluation Model) ซึ่งหมายถึง การรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในความไม่สอดคล้องกันระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนของโครงการที่เป็นจริง (Actual Program) กับโครงการเกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criterion Program)

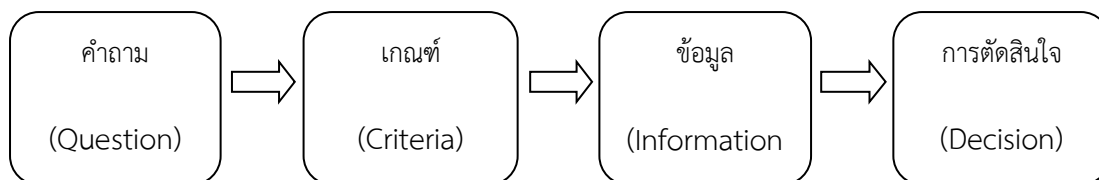
รูปแบบการประเมินโครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ (Ongoing program) เพื่อการพัฒนาและประเมินโครงการไปในขณะเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการประเมิน เพื่อพิจารณาข้อมูลความไม่สอดคล้อง (Discrepancy information) นำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการขั้นตอนต่อไป
2. ดำเนินการขั้นเดิมซ้ำ หลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานของโครงการหรือวิธีการดำเนินการแล้ว
3. ดำเนินการขั้นที่ 1 ใหม่ หรือ
4. ล้มเลิกหรือให้สิ้นสุดโครงการ

ลักษณะของการประเมินความไม่สอดคล้องกันจะประกอบด้วยโครงการ 2 โครงการ คือ โครงการที่เป็นจริง และโครงการเกณฑ์มาตรฐาน ทั้ง 2 โครงการจะประกอบด้วยส่วนประกอบย่อย ๆ เช่น ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ตามลำดับ ในการประเมินจะนำส่วนประกอบย่อย แต่ละส่วนตามลำดับของโครงการจริงไปเปรียบเทียบกับโครงการเกณฑ์มาตรฐาน หากผลการเปรียบเทียบ ไม่สอดคล้องกันก็จะทำการปรับปรุงโครงการ โดยอาจปรับส่วนประกอบของโครงการเกณฑ์มาตรฐาน หรือโครงการจริงในแต่ละส่วนก็ได้ การปรับปรุงโครงการเกณฑ์มาตรฐานอาจเป็นเพราะเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วนสูงเกินไป หรือเป็นอุดมคติจนยากที่จะไปถึงได้ ซึ่งสามารถปรับเกณฑ์ให้ต่ำลง แต่หากคิดว่าเกณฑ์มีความเหมาะสมแล้ว ก็ควรจะปรับโครงการจริงจึงจะเหมาะสมกว่า

ในแต่ละขั้นตอนของการประเมินจะใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ ซึ่งจะมีอยู่ 3 คำถามคือ ทำไมจึงเกิดความแตกต่างหรือความไม่สอดคล้อง แนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้คืออะไร และวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคืออะไร

ในการตอบปัญหาแต่ละข้อจะต้องพิจารณาองค์ประกอบที่จำเป็น 3 ประการ คือ เกณฑ์ ข้อมูลใหม่ และการตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้ว เกิดความไม่สอดคล้องกัน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนในการประเมินตามแบบจำลองของ Provus

ที่มา: Provus (1971. อ้างถึงใน เซาร์ อินโย. 2553)

ขั้นตอนของการประเมิน

การประเมินโครงการใด ๆ ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ จะผ่านขั้นตอนพัฒนา 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ รายละเอียดขั้นตอนมี ดังนี้

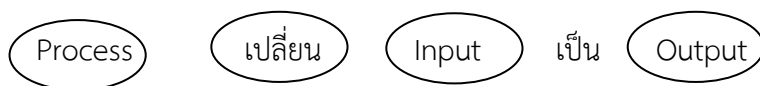
ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ (Program design) ส่วนประกอบที่จะประเมินก็คือ แบบแผนของโครงการได้มาจากการบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการ เป็นการเปรียบเทียบแบบแผนที่มีอยู่กับเกณฑ์ของแบบแผนโครงการ (program design criteria) ซึ่งประกอบด้วยรายการของส่วนประกอบโครงการ (Program elements) ที่ครอบคลุมโครงการทางการศึกษาเป็นระบบ สิ่งนำเข้า-ผลผลิต ที่มีลักษณะพลวัต ซึ่งจะต้องกำหนดรายละเอียดของสิ่งนำเข้ากระบวนการผลผลิตที่จำเป็นและเพียงพอต่อแบบแผนของโครงการ

จุดประสงค์ของการประเมินในขั้นที่ 1 ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบแผนโครงการและจะประเมินแบบแผนของโครงการในรูปของความครอบคลุมและความสอดคล้องคงที่ภายในมาตรฐานในการตัดสินใจในขั้นที่ 1 ก็คือ “เกณฑ์ของแบบแผน” แบบแผนที่สร้างขึ้นครั้งแรกมักจะขาดความเฉพาะเจาะจงและความสอดคล้องคงที่ภายในการประเมินขั้นที่ 1 จะเป็นกลไกช่วยให้มีการกลั่นกรองและสมเหตุสมผลมากขึ้น

ขั้นที่ 2 การดำเนินโครงการ (Program operation) แบบแผนของโครงการซึ่งเป็นส่วนประกอบในขั้นที่ 1 กลายมาเป็นมาตรฐานที่จะใช้ตัดสินการดำเนินโครงการ ในการเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินโครงการ (Program Operation) ซึ่งเป็นส่วนประกอบการ (Performance) กับแบบแผนโครงการซึ่งเป็นมาตรฐานนั้น ผู้ประเมินจะดำเนินการที่ละข้อกระทั่งจนตลอดโครงการ เป็นการพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ก่อนเปรียบเทียบกับมาตรฐานของโครงการ ถ้าหากเกิดความไม่สอดคล้อง ผู้ประเมินก็จะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการโครงการ

การดำเนินการในขั้นที่ 2 จะช่วยให้ความสอดคล้องระหว่างแบบแผนโครงการกับการดำเนินการตามโครงการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เมื่อคณะทำงานเห็นว่าโครงการมีความคงตัวเพียงพอแล้วก็จะตัดสินใจดำเนินการตามขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นที่ 3 กระบวนการโครงการ (Program process) ในขั้นที่เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบสาเหตุและผล (Cause and effect) เป็นครั้งแรก เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะเปลี่ยนจากสิ่งนำเข้าเป็นผลผลิต และกระบวนการหรือ ทริทเมนต์ที่ใช้ให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ มาตรฐานก็คือ สิ่งพยากรณ์ไว้ในแบบแผน และส่วนประกอบก็คือ ผลที่ออกมาพิจารณาจากแต่ละช่วงของกระบวนการ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า

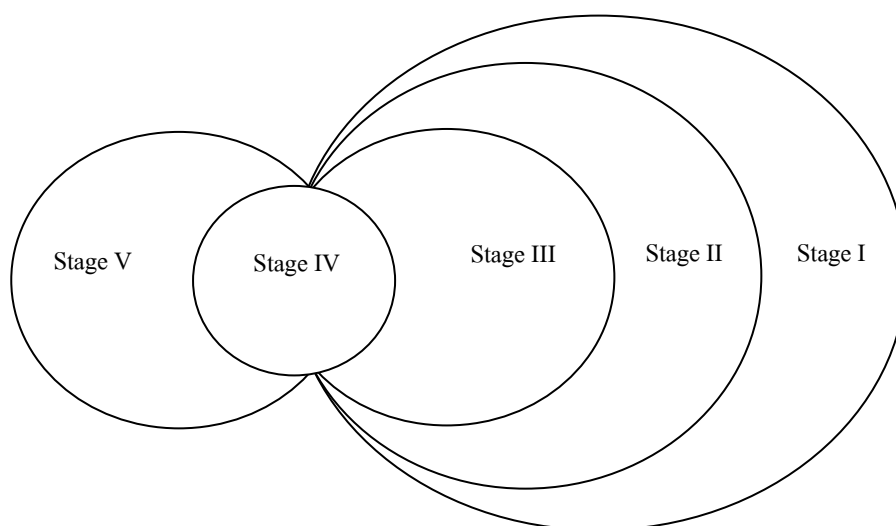
จุดมุ่งหมายของการประเมินขั้นที่ 3 ก็เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลของกระบวนการในแต่ละส่วนประกอบย่อย (หรือตัวแปรทริทเมนต์) ว่าให้ผลผลิตออกมาอย่างไร (หรือตัวแปรตาม) ในรูปฟังก์ชันของเวลา ในขั้นนี้จะมีการประเมินผลเบื้องต้น (Initial effect) ของบางส่วนของการจัดกระทำ (Partial treatment) ทำให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผลของการจัดกระทำ กับเงื่อนไขของการทดลองเพิ่มขึ้น กิจกรรมในขั้นนี้เป็นระดับย่อย พิจารณาผลผลิตย่อยเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 ผลผลิตขั้นปลายทางของโครงการ (Program terminal product) เป็นการประเมินผลผลิตขั้นปลายทางของโครงการ เพื่อตอบคำถามที่ว่า โครงการที่ดำเนินการอยู่นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ปลายทางที่สำคัญหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลผลิตปลายทางของโครงการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจริง ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบกับวัตถุประสงค์ปลายทาง (Terminal objective) ของโครงการ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานเป็นการประเมินโครงการในลักษณะรวบยอด

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร (Cost - benefit) หลังจากที่ได้ประเมินแต่ละขั้นของโครงการแล้วก็สามารถวิเคราะห์ต้นทุนกำไรของทั้งโครงการได้ และเปรียบเทียบผลของการวิเคราะห์นั้น (ส่วนประกอบ) กับผลการวิเคราะห์ต้นทุนกำไรของโครงการอื่นที่ออกแบบโครงการให้บรรลุผลคล้ายคลึงกัน (มาตรฐาน) จุดมุ่งหมายของการเปรียบเทียบก็เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อมุ่งจะตอบคำถามที่ว่า ทั้งสองโครงการนี้ โครงการใดสามารถบรรลุเป้าหมายเดียวกันได้โดยลงทุนน้อยที่สุด

พลวัตของการประเมิน (The Dynamics of Evaluation) ธรรมชาติที่แท้จริงของการประเมินเป็นพลวัต ซึ่งมีการซ้อนเกยและเกี่ยวเนื่องระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดเวลา เพราะการประเมินมิได้เพียงแต่กระตุ้นการพัฒนาโครงการเท่านั้นแต่ยังดำเนินการประเมินในลักษณะที่โครงการเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยทางปฏิบัติจริงการประเมินโครงการจะมีการวนซ้ำขึ้นเดิมน้อย

ประเมินซ้ำบ่อย ซึ่งเป็นผลจากการตัดสินใจของผู้ดำเนินโครงการหลังจากได้สารสนเทศแสดงความไม่สอดคล้องกันจากขั้นตอนต่าง ๆ ถ้าหากตัดสินใจที่จะปรับปรุงโครงการ จะมีผลกระทบที่ต่อเนื่องต่อการประเมินที่ตามมา โดยเฉพาะขั้นที่ 1 และ 2 จะมีโอกาสปรับปรุงโครงการได้มาก เพราะปัญหาของความไม่ครอบคลุม ไม่สอดคล้อง คงที่ภายใน การประเมินบางขั้นเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ภายในระหว่างขั้น Provus

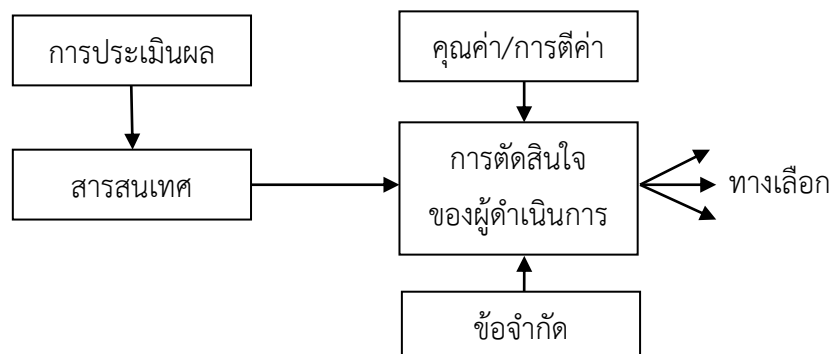
ที่มา: Provus (1971. อ้างถึงใน เซาร์ อินโย. 2553)

วงใหญ่แทนขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 กระทำซ้ำในขอบเขตของงานขั้นที่ 1 งานขั้นที่ 2 ดำเนินไปควบคู่กับการตรวจสอบขั้นที่ 1 และ 2 ขั้นที่ 4 ดำเนินการร่วมไปกับการดำเนินงานตรวจสอบขั้นที่ 1, 2 และ 3 และทำงานขั้นที่ 5 โดยใช้ผลจากขั้นที่ 4 และซ้อนเกยในเวลาที่กระทำการประเมินขั้นที่ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่า กระบวนการประเมินเป็นพลวัต และดำเนินขั้นต่อ ๆ มา มิใช่เป็นจากการดำเนินของโครงการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงการด้วย เป็นกระบวนการที่ยาวนานและซับซ้อน แต่ก็คุ้มค่าเมื่อสามารถพัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพสูงได้ โดยการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจแก่ ผู้ดำเนินโครงการอย่างครอบคลุม

รูปแบบที่ 3 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model) มีดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของ Welch

สํารายณ์ มีแจ้จ (2544) ได้สรุปการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินของ Welch ว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกในการที่จะดำเนินการครั้งต่อไป ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 รูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของ Welch

ที่มา: สำราญ มีแจ้ง (2544)

การประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินของ Welch จะต้องตอบคำถาม 3 ข้อ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมิน คือ (สำราญ มีแจ้ง. 2544)

1. ทำไมต้องประเมิน หรือประเมินทำไม ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินทราบถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องประเมินว่า การประเมินจะเป็นการประเมินความก้าวหน้า การประเมินผลสรุปหรือการประเมินผลเพื่อการบริหาร

2. ประเมินอะไร จะทำให้ผู้ประเมินทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน

3. ประเมินอย่างไร จะทำให้ผู้ประเมินทราบถึงวิธีการและขั้นตอนของการประเมิน

Welch ได้เสนอขั้นตอนสำคัญเฉพาะของการประเมินไว้ 3 ขั้นตอน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3 ขั้นตอนของการประเมินตามแนวของ Welch

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3
เก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	การรายงานผล
กำหนดรูปแบบ	การใส่รหัส	การเขียน
เทคนิค	การวิเคราะห์	ปากเปล่า
การจัดการ	การสังเคราะห์	การติดตามผล

การประเมินผลตามรูปแบบการประเมินของ Welch สามารถใช้ประเมินโครงการได้ทุกโครงการ แต่มีจุดอ่อนอยู่ตรงที่ว่า ไม่ได้มีการกล่าวถึงการประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่ไปเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการมากกว่า ดังนั้น สารสนเทศที่ให้ผู้ตัดสินใจใช้ตัดสินใจหาทางเลือกในการดำเนินงาน จึงควรเน้นด้วยว่าให้ไปดูที่วัตถุประสงค์ของโครงการด้วย จะทำให้ทราบว่าโครงการที่ได้ทำไปแล้วสนองวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่อย่างไร ยังมีจุดใดบ้างที่จะต้อง

ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือตัดออก เพื่อให้การดำเนินโครงการในครั้งต่อไป มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลสูงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ทุกประการ

2. รูปแบบการประเมินแบบชิปของ Stufflebeam (Stufflebeam's CIPP Model)

รูปแบบการประเมินชิป เป็นการนำเสนอโดย Stufflebeam และคณะ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคม Phi Delta Kappa ทั้งนี้ Stufflebeam ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ คำว่า CIPP นั้นมาจากคำย่อของส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการที่จะทำ การประเมิน ได้แก่

การประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context Evaluation) ซึ่งหมายถึงการประเมินเกี่ยวกับ สิ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการ แต่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย ที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชากร กระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจและ ปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

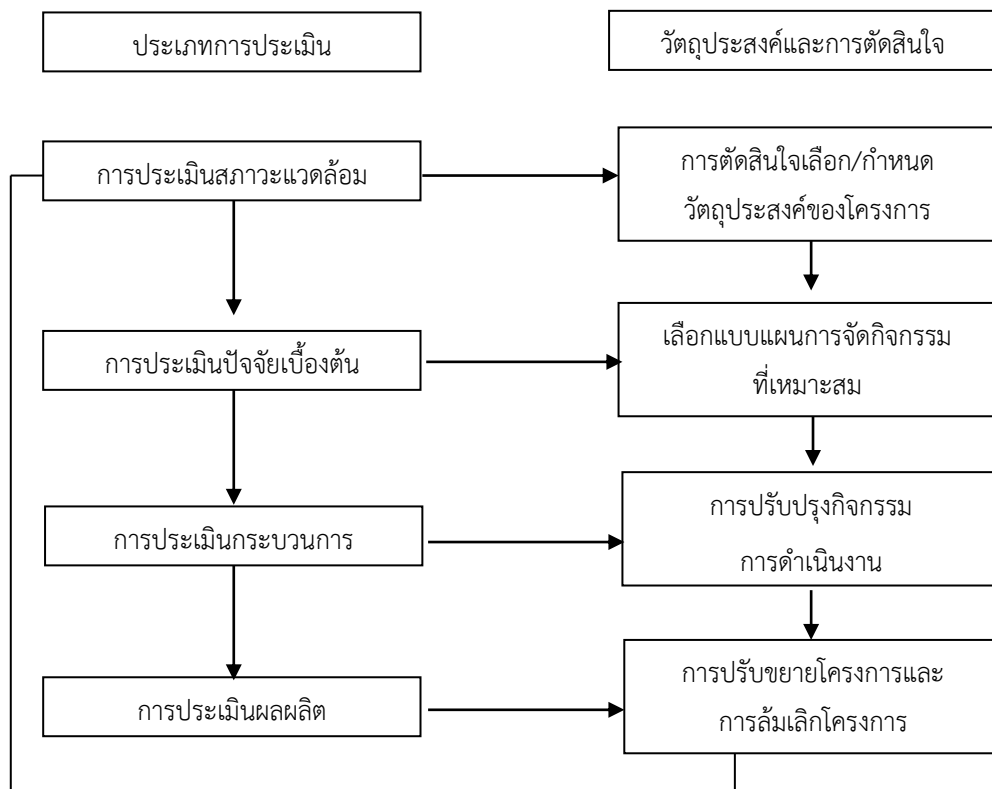
การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input Evolution) เป็นการประเมินทรัพยากร ที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ กำลังคนหรือจำนวนบุคคลที่ต้องใช้งบประมาณ และแหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อาคารสถานที่ เครื่องมือและครุภัณฑ์ การประเมิน ปัจจัยนำเข้าจะช่วยพิจารณาตัดสินใจว่าโครงการนั้น ๆ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ที่จะทำให้อัตุประสงค์ของโครงการบรรลุหรือไม่ และช่วยให้เกิดการวางแผน การจัดกิจกรรมของ โครงการได้อย่างเหมาะสม

การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ (Process Evolution) เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการ จัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยเข้ามาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงไรเป็นไปตามลำดับขั้นตอน หรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน ได้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product Evolution) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผล ที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลผลิตจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ที่จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ การประเมินในส่วนนี้

มีวัตถุประสงค์เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไปและเพื่อล้มเลิกโครงการ

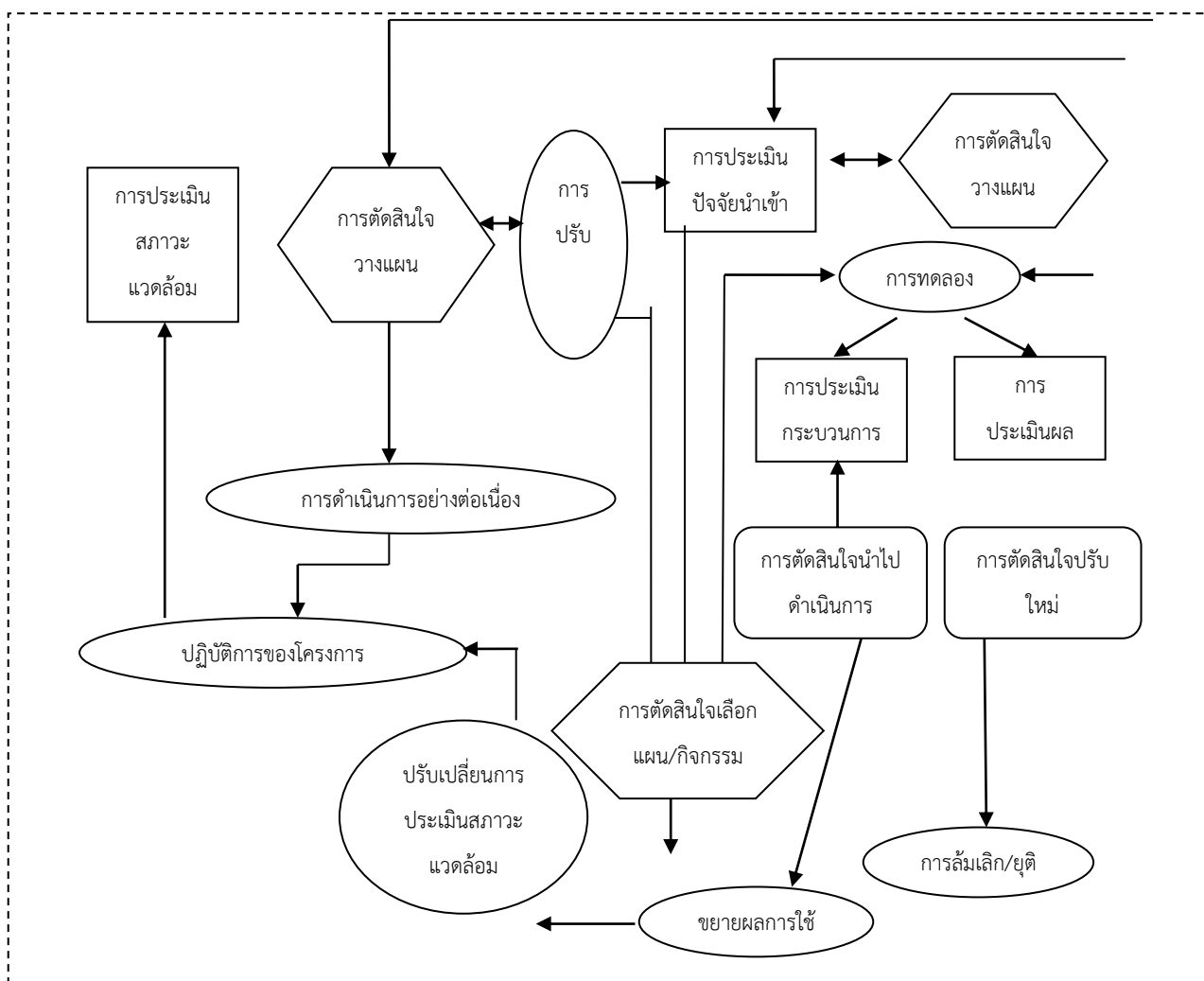
กล่าวได้ว่า การประเมินในแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน และการตัดสินใจ ดังแผนภูมิในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประเมิน วัตถุประสงค์และการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมินของ CIPP
ที่มา: สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.(2544)

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการประเมิน CIPP ภายหลังได้มีนักประเมินผลโครงการปรับประยุกต์นำเอาการประเมินผลกระทบโครงการ (Impact Evaluation) เข้ามาร่วมด้วย จึงกลายเป็นรูปแบบการประเมิน CIPP

การประเมินผลกระทบของโครงการ (Impact Evaluation) หมายถึงการประเมินผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตของโครงการหรือผลผลิตของโครงการก่อให้เกิดผลอื่นๆ ตามมาซึ่งผลอื่น ๆ นี้เราได้กำหนดหรือระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลกระทบของโครงการอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ จากแนวคิดการประเมินที่ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอไว้นี้ เขาได้สร้างรูปแบบการประเมิน CIPP ทั้งระบบ เป็นดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 รูปแบบการประเมิน CIPP ทั้งระบบ

ที่มา: รัตน์ บัวสนธ์ (2548)

โครงการเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำกันอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ซึ่งการประเมินในแต่ละส่วนก็มีวัตถุประสงค์การประเมินต่างกันและก่อให้เกิดกิจกรรมสืบเนื่องจากการประเมินต่างกันตามไปด้วย

จากรูปแบบการประเมินผลโครงการเท่าที่กล่าวมาทั้งหมด หากพิจารณาอย่างถ่องแท้เราจะพบว่า แต่ละรูปแบบสามารถบูรณาการการประเมินผลโครงการที่จะมีบางลักษณะส่วนร่วมกันอยู่ (รัตน์ บัวสนธ์. 2548) ซึ่งได้แก่

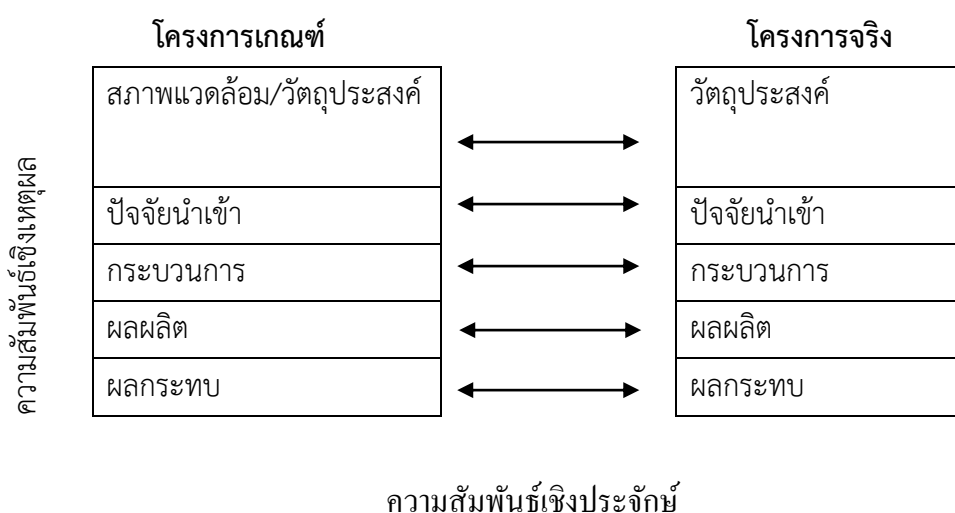
1. มีการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือจากกระบวนการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

2. มีการเปรียบเทียบความสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผลหรือเชิงทฤษฎี

3. มีการเปรียบเทียบความสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการจริงกับโครงการเกณฑ์ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์

4. การประเมินผลโครงการประกอบด้วย 2 ลักษณะใหญ่ คือ การประเมินภายในตัวโครงการจริงและโครงการเกณฑ์ คือ การประเมินผลส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการจริงและโครงการเกณฑ์กับการประเมินผลระหว่างส่วนประกอบของโครงการจริงและโครงการเกณฑ์

ด้วยลักษณะร่วมกันของรูปแบบของโครงการข้างต้น ก็สามารถนำเสนอรูปแบบบูรณาการการประเมินผลโครงการได้ดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 แผนภูมิรูปแบบการบูรณาการการประเมินผลโครงการ

ที่มา: รัตนะ บัวสนธ์ (2548)

จากภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการประเมินจะเป็นลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำโครงการจริงซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ของโครงการจนกระทั่งถึงผลกระทบของโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงการจริงซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่นเดียวกับโครงการจริง การจัดทำโครงการเกณฑ์อาจใช้วิธีประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการทั้ง 2 ซึ่งแยกวิเคราะห์เฉพาะโครงการเท่านั้นเพื่อดูว่าในแต่ละส่วนประกอบนั้นมีความสมเหตุสมผลหรือไม่อย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบเปรียบเทียบระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วน 2 โครงการเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงไร

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและเสนอแนะหรือปรับเปลี่ยนส่วนประกอบของโครงการใดโครงการหนึ่งหรือทั้งสองโครงการ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของโครงการจริงเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการเกณฑ์

จะเห็นได้ว่า รูปแบบการประเมินโครงการมีอยู่หลายรูปแบบซึ่งแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดอยู่ในตัวเอง ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ควรจะมีการคัดเลือกหรือพัฒนารูปแบบการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการประเมินที่รับผิดชอบ และมีสิ่งที่ควบคู่กับการประเมิน ได้แก่ การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใด ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2546)

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผนเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินสถานะแวดล้อมมีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินตัวป้อนคือ การกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินกระบวนการ มีบทบาทสำคัญ คือ ควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดและเพื่อปรับปรุงแก้ไข แนวทางการทำงานให้ได้ผลดีที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยผลการประเมินที่เกิดขึ้นมีบทบาทหลักคือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการยุติ ล้ม เลิก หรือขยายโครงการในช่วงเวลาต่อไป

จากแนวคิดและรูปแบบการประเมินชิปป์ของ Stufflebeam นับว่าเป็นต้นแบบของการประเมินอย่างมีระบบมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงการตัดสินใจทุกขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้ในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการประเมินของ Alkin

Marvin C. Alkin ได้เสนอรูปแบบการประเมิน เรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) ซึ่งมีจุดเน้นในการประเมินเพื่อการตัดสินใจ และในการประเมินจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย. 2552)

1. การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการประเมินเกี่ยวกับระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหมด ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การหาทางเลือกในการแก้ปัญหา การตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา เพื่อนำมากำหนดเป็นขอบเขตจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินการตามโครงการ

2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะนำโครงการไปดำเนินการ เพื่อดูว่าโครงการที่กำหนดขึ้นมานั้น มีการวางแผนเหมาะสมแค่ไหนเพื่อนำไปสู่การคัดเลือกโครงการที่เหมาะสมต่อไป ในการประเมินอาจจะกระทำได้โดยการรวบรวม

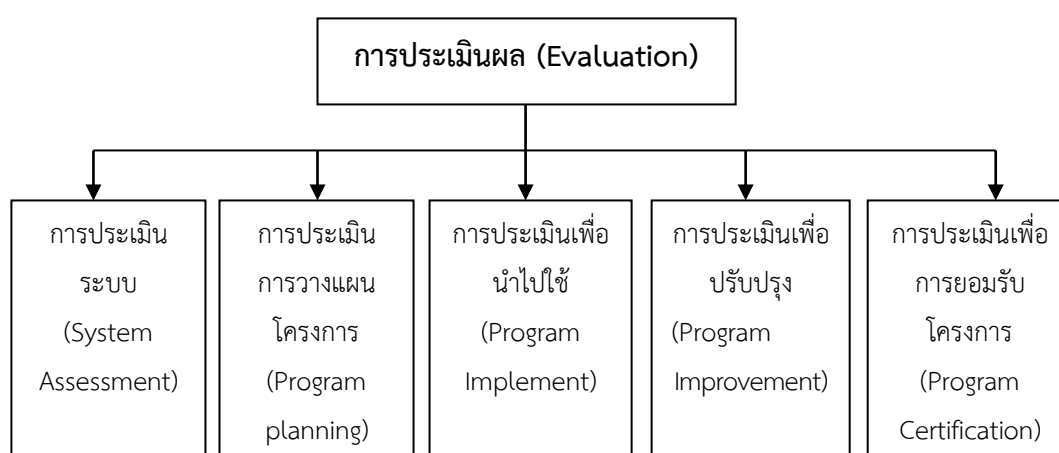
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาว่า การวางแผนโครงการนั้นจะสามารถทำให้โครงการบรรลุตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินทั้งจากภายนอกและภายใน

3. การประเมินการดำเนินการ (Program Implementation) เป็นการประเมินผลในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ เพื่อนำผลจากการประเมินมาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้มีอำนาจใช้ในการตัดสินใจว่า จากข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เท่าที่โครงการดำเนินการไปแล้วนั้น โครงการดังกล่าวควรจะดำเนินการต่อไปในรูปใด จะมีการแก้ไข ปรับปรุงหรือไม่ ก่อนที่จะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่โครงการ

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจในการปรับปรุงโครงการทั้งโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ และเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้ว ในการประเมินผลนั้นจะดูว่าโครงการที่ประเมินนั้นจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในแต่ละด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบที่มีต่อโครงการอื่น เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการ

5. การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) เป็นการประเมินเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการยอมรับว่าโครงการนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมาย ดังนั้น ในการประเมินผลจึงจำเป็นต้องหาข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อนำมาใช้อ้างอิงในการยืนยันว่าโครงการนั้นมีความเป็นไปได้และจะเกิดประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นว่าการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินของ Alkin เป็นการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ เป็นการประเมินที่เป็นระบบ คือ มีการประเมินการวางแผนโครงการเพื่อช่วยให้ได้วิธีการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการประเมินการดำเนินโครงการเพื่อหาทางปรับปรุงจากการตรวจสอบ และสุดท้ายการประเมินเพื่อรับรองโครงการ

แผนภาพที่ 9 รูปแบบการประเมินโครงการของAlkin

ที่มา: สมคิด พรหมจ้อย (2552)

รูปแบบการประเมินโครงการทางการศึกษาที่นำเสนอข้างต้นจะเห็นได้ว่า แต่ละรูปแบบมีจุดเด่น จุดด้อย มีข้อจำกัดในการประเมินที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการประเมินโครงการทางการศึกษา ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการประเมินโครงการให้สอดคล้องเหมาะสมกับแผนงาน/โครงการของตนเอง

รูปแบบการประเมินเชิงระบบ

ในการนำรูปแบบการประเมินเชิงระบบ (Context – Input-Process-Product-Impact) ไปใช้เพื่อการวิจัย วิโรจน์ สารรัตน์ (2550) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้วิจัยควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละประเภท ขณะเดียวกันควรศึกษาแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินแต่ละประเภทนั้นด้วย เพื่อให้ผู้วิจัยมีความไวเชิงทฤษฎี (Theoretical sensitivity) ที่จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นเพื่อการประเมินที่เหมาะสม ดังเช่น

1. กรณีการประเมินบริบท ผู้วิจัยต้องชัดเจนในวัตถุประสงค์ว่า เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหรือการกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการ ดังนั้นแนวคิดหรือทฤษฎีที่ผู้วิจัยควรนำมาศึกษาอ้างอิง เช่น แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมองค์การ และทฤษฎีจุดมุ่งหมาย

2. กรณีการประเมินปัจจัยป้อนเข้าผู้วิจัยต้องชัดเจนว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างหรือการวางรูปแบบการดำเนินงาน ซึ่งโดยทั่วไปจะกล่าวถึงทรัพยากรและกิจกรรมการดำเนินงานที่มุ่งให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการ ดังนั้นแนวคิดที่ควรศึกษาทำความเข้าใจและนำมาอ้างอิง เช่น การจัดโครงการแบบตารางสมเหตุสมผล (Logical framework) ซึ่งให้ข้อคิดเกี่ยวกับการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างจุดมุ่งหมายกับการดำเนินงานในโครงการ และแนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการบริหาร

3. กรณีประเมินกระบวนการ ผู้วิจัยต้องชัดเจนว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ปฏิบัติจริง ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหานั้น ดังนั้นแนวคิดที่ควรศึกษาทำความเข้าใจ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงว่าในการบริหารเพื่อมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น การเปลี่ยนแปลงคืออะไร มีสิ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง และมีแนวคิดเพื่อการเอาชนะสิ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดแนวคิดที่จะนำไปสู่ การกำหนดประเด็นในการประเมิน

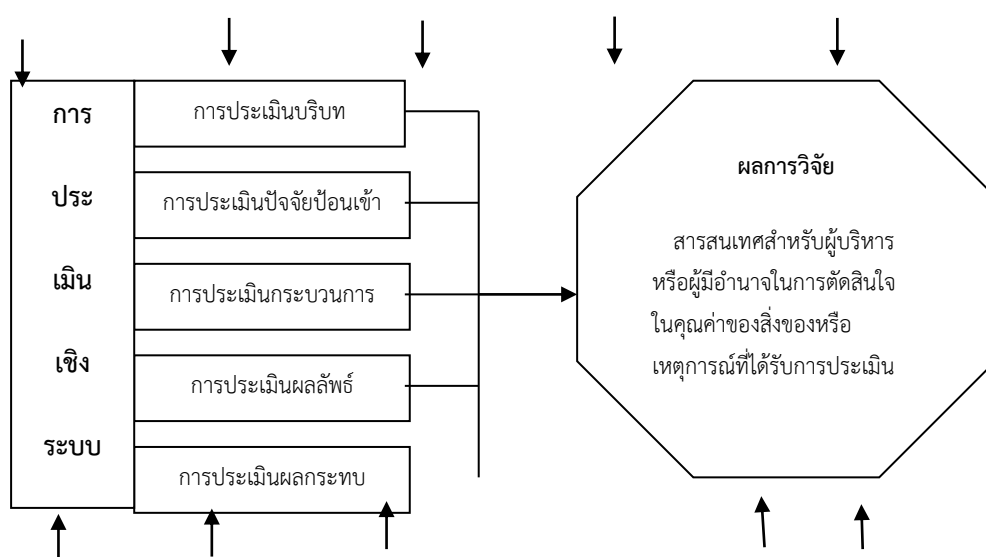
4. กรณีการประเมินผลลัพธ์ ผู้วิจัยต้องชัดเจนว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือคงหรือขยายหรือยุบหรือเลิกโครงการ

ซึ่งโดยทั่วไปจะคำนึงถึงหลักการประเมินผลที่เน้นวัตถุประสงค์และผลงาน (Result- Centered Method) ดังนั้น แนวคิดที่ควรศึกษาทำความเข้าใจ เช่น แนวคิดการบริหารงานแบบเน้นวัตถุประสงค์

5. กรณีการประเมินผลกระทบ ผู้วิจัยต้องชัดเจนว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผลกระทบทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง ทั้งทางบวกและทางลบกับโครงการว่า มีมากน้อยเพียงใด ดังนั้น แนวคิดที่ควรศึกษาทำความเข้าใจ เช่น ข้อควรคำนึงถึงในการประเมินผลกระทบ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็น ในการประเมิน เช่น ผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการที่คาดหวังทั้งทางบวกและทางลบ มีอะไรบ้าง และผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการที่ไม่คาดหวังทั้งทางบวกและทางลบมีอะไรบ้าง เป็นต้น จากระบบการคิดและระบบการทำงานดังกล่าว สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการตัดสินใจตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ได้รับการประเมินที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพื่อเสริมพลังขับเคลื่อนที่จะให้ผลจากการวิจัยได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น และเพื่อนำไปสู่หลักการและเงื่อนไขสำคัญบางประการของการประกันคุณภาพที่ดี ซึ่งวิโรจน์ สารรัตน์ (2550) ได้เสนอกรอบแนวคิดรูปแบบการประเมินเพื่อการวิจัย โดยใช้ชื่อว่า “รูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง” (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE) ดังแผนภาพที่ 10

การประเมินแบบรวมพลัง (Collaborative Evaluation)

- 1) จะให้ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
- 2) เสริมพลังขับเคลื่อนที่จะให้ผลจากการวิจัยได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติได้มากขึ้นตามรูปแบบการประเมินที่เน้นการนำผลไปใช้ประโยชน์ของ Patton
- 3) นำไปสู่หลักการและเงื่อนไขสำคัญบางประการของการประกันคุณภาพที่ดี เช่น การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างพลัง การกระจายอำนาจ การสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบในพันธะภาระและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการประเมินทางการศึกษา

คำนึงถึงมาตรฐานการประเมิน (Evaluation Standards) ที่ได้รับการพัฒนาขึ้น โดยคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมินทางการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (1994) เป็นกรอบแนวคิดหรือแนวทางในการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ ธรรมประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความชอบธรรม และความถูกต้อง

แผนภาพที่ 10 รูปแบบการประเมินเชิงระบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE)

ที่มา : วิโรจน์ สารรัตน์ (2550)

โดยสรุปแล้ว รูปแบบของการประเมินโครงการ มีหลากหลายรูปแบบ การนำรูปแบบใดไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการผู้ประเมินต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินและลักษณะของโครงการที่ดำเนินการ

จากรูปแบบการประเมินโครงการที่ศึกษามา จะเห็นได้ว่ารูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลังตามแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ะ ชัดเจนและแตกต่างจากรูปแบบอื่น คือการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสในการประเมินร่วมกัน ซึ่งจะทำให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการได้ชัดเจนและเชื่อถือได้ ดังนั้นผู้ประเมินจึงเลือกรูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE) มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

Anderson & Ball (1978 อ้างถึงในรัตนะ บัวสนธิ์. 2548) ได้อธิบาย บทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้ 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่า โครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีความจำเป็นมากน้อย หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นสิ่งที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุน แคลไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้าง หรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลสรุปตัดสินใจ สำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไปหรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่า โครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่อีกต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับทุน ที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการ ได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการทั้งนี้ โดยทำการประเมิน เพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการอันได้แก่

- 3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้น เมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

- 3.2 เนื้อหาของโครงการ เป็นการพิจารณาว่า เนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้นก็ยัง

พิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลัง หรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไร ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการ มีผู้ร่วมงาน เพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงาน หรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไรทำนองนี้ เป็นต้น

3.4 สภาพแวดล้อมของโครงการ หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองหรือทางการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่า ให้การสนับสนุน การดำเนินโครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการ มีลักษณะเช่นไรขัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับ หรือให้การสนับสนุนและการต่อต้านของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เหล่านี้เป็นต้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชนการเมืองแหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพ อื่นๆโดยต้องการรู้ว่า แหล่งดังกล่าวนี้มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่ 4 นอกจากเราจะต้องรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใด ๆ ก็ตาม บางครั้งโครงการ ดังกล่าวนั้น ก็ได้รับการขัดขวางต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ว่าจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า แหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุง ให้ดำเนินโครงการมีความเป็นไปได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่ทว่า มีผลต่อโครงการ ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สมคิด พรหมจ้อย (2552 : 30) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
 4. ช่วยให้อ้างอิงข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยาย การดำเนินโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร

6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ซึ่งโดยสรุปแล้ว การประเมินโครงการมีประโยชน์ คือ ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ ในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร และเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยายโครงการ และการรับรองโครงการ หรือยุติโครงการ

การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 นั้น ถือว่าเป็นการปฏิบัติโดยให้ความสำคัญสูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ที่ต้องการของบุคคลและสังคม ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนการสอน จึงต้องกระทำให้เป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางของการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยให้รัฐและสถานศึกษาสามารถที่จะดำเนินการและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะปรับปรุงหลักการและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงกับความจริงและมีการวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เข้ามาเกี่ยวข้อง

การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2543) กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับของทุกหน่วยงาน ถือว่าเป็นผู้กุมบังเหียนแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจถึงหัวใจของการเรียนรู้ของเด็ก โดยอาจมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. วางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด

2. วางแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ให้สอดคล้องกับหลักนโยบายที่วางไว้ เช่น บทบาทใหม่ของสถานศึกษา บทบาทของครู วิธีดำเนินการ เป็นต้น

3. สร้างกลไกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ครบวงจร ทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ ระบบการวัดและการประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

4. วางระบบมาตรฐานการจัดการศึกษา ทักษะพื้นฐานสำคัญที่เด็กต้องเรียนรู้ให้ได้ มาตรฐานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของระบบการศึกษา

5. วางระบบการตรวจคุณภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งสิ่งที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญและสิ่งที่เป็นความต้องการทางการศึกษา ของนักเรียนทั้งจากภายนอกและภายในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2543ข) กำหนดให้ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาท และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อให้ดำเนินไปในเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน เช่น

1. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอนมีเจตคติที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในทักษะการปฏิบัติงานที่เพียงพอ

2. ดูแลให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการพูดคุย รับฟังปัญหาและอุปสรรค ให้คำแนะนำและร่วมแก้ไข

3. อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้แก่ครูผู้สอน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งสนับสนุนด้านต่าง ๆ การอำนวยความสะดวกในเรื่องของห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตารางเวลา

4. สนับสนุนระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม สร้างเสริมขวัญ กำลังใจแก่ครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

อดุลย์เดช ฐานะ (2543) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญ ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีบทบาท ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของครู ให้เป็นไปตามแนวปฏิรูปการศึกษา เน้นให้ทุกคนตระหนัก รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และงานวิชาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเป็นอันดับแรก มีการติดต่อสอบถาม เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานกับคณะครูเพื่อนร่วมงานอย่างใกล้ชิด

3. ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มเวลาเต็มศักยภาพ โดยลดงานธุรการ และงานอื่นๆ ของครูผู้สอน ให้ครูมีเวลาในการศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองและพัฒนาการสอนให้มากที่สุด

4. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ตามที่คณะครูต้องการสนใจและร้องขอ

5. จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ เป็นผู้ปฏิบัติให้เพียงพอ ส่งเสริมการใช้สื่อ อุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผล และรายงานตามสายการบังคับบัญชาอย่างเป็นระบบ

6. ติดตามความก้าวหน้าของผลการเรียนของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การพูดคุยและสอบถามผู้ปกครอง

7. ติดต่อกับผู้ปกครองและชุมชน จัดให้มีการรายงานการปฏิบัติงานของโรงเรียน การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมรับรู้ อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

วิจิตร ศรีสอาน (2543) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารและปรับปรุงงานวิชาการ 8 ด้าน คือ

1. ผู้บริหารต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมาย และนโยบายของโรงเรียนเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคคลเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์ ในการสอน

4. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการจัดหา จัดวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการจัดการศึกษา

5. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อบรรลุเป้าหมาย

6. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อประโยชน์ของการศึกษา

7. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน

8. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการประเมินความต้องการของโรงเรียน

อำรุง จันทวานิช (2547) ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการส่งเสริมการจัด การเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องเสริมสร้างความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับครูทุกคนในโรงเรียน

2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความเข้าใจตรงกันและสนับสนุนแนว การจัดกระบวนการ เรียนรู้ของโรงเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ

4. การพัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชมรมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้ประสบผลสำเร็จ

การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนการสอนเชิงรุกเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลายผ่านการฟัง พูด อ่าน คิด และเขียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นโอกาสในการที่ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลและประสบการณ์จากการที่ผู้เรียนได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของตนเอง แล้วจึงเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ไดมินักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

บอนเวลล์ และไอสัน (Bonwell & Eison, 1991) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน โดยผู้เรียน เป็นผู้กระทำและในขณะเดียวกันก็คิดในสิ่งที่ทำด้วย กิจกรรมเช่นนี้ทั้งอ่าน เขียน อภิปราย หรือมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดขั้นสูง คือ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

เมเยอร์ และโจนส์ (Meyers & Jones, 1993) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน แสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาในขณะลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายวิธี ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมดังกล่าว

เฟลเดอร์ และเบรนท์ (Felder & Brent, 2009) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนได้ทำมากกว่าฟังและจดบันทึก

สัญญา ภัทรกร (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน มีความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ การสอน โดยการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการสะท้อนความคิด

สถาพร พงษ์พิบูล (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา เจริญไทย (2557) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความมีส่วนร่วมและบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้น ด้านการรู้คิดให้ผู้เรียนมีโอกาสดัดนิสัยใจและลงมือกระทำเพื่อค้นหาคำตอบ โดยใช้กิจกรรมการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การสะท้อนแนวความคิดและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน ช่วยให้การวางแผนการทำงาน โดยการแปลความรู้ ความเข้าใจมาสู่การกระทำ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสนุกสนาน ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2561, Online) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและมีชีวิตชีวา เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและดำเนินการเรียนรู้อย่างใส่ใจ จดจ่อกับเนื้อหาและเรื่องที่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ โดยมีการริเริ่มความคิด สร้างความรู้ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และแสดงออกไม่ว่าจะเป็นท่าทางหรือวาจา มิใช่เป็นเพียงผู้รับความรู้เท่านั้น ผู้สอนต้อง มีบทบาทในการสร้างความสนใจและสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยใช้กลยุทธ์แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายวิธี ด้วยการลงมือปฏิบัติ ผ่านการฟัง พูด อ่าน เขียน และค้นคว้าโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง คือ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

2 ลักษณะและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Mayer & Jones (1993). ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ว่ามีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3 ประการ คือ ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Elements) กลวิธีในการเรียนรู้ (Learning

Strategies) และทรัพยากรทางการสอน (Teaching Resources) โดยได้อธิบายถึงปัจจัยพื้นฐานว่า การพูดและการฟังมีความสำคัญเพราะจะทำให้ครูรู้ถึงความคิดของนักเรียน ครูต้องสร้างตัวอย่าง การพูดที่ดีโดยการสอนและครูต้องฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วย หากนักเรียนไม่เข้าใจครูต้องให้ ความช่วยเหลือโดยการอธิบายเพิ่มเติม ส่วนการเขียน จะช่วยในความคิดของนักเรียนชัดเจนขึ้น เป้าหมายของการเขียนเชิงรุก คือ ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจความคิดของตนเองเกี่ยวกับประเด็นที่ ได้ศึกษาเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา สำหรับการอ่าน จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เพราะมีการเชื่อมโยงความคิดกับแหล่งข้อมูล และการสะท้อนความคิดที่แสดงออกมาในลักษณะของ การเขียนก็ได้

Shenker , Goss & Bernstein (1996) ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนา ทักษะให้เกิดกับผู้เรียน

2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว

3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น อ่าน อภิปรายและเขียน

4. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน

5. ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล

การนำไปใช้

6. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว

Fink (1999). ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. เป็นการสนทนากับตนเองเพื่อสะท้อนความคิด ถามตัวเองว่าคิดอะไร มีความรู้สึก อย่างไร โดยการบันทึกการเรียนรู้ หรือแฟ้มสะสมงาน ว่ากำลังเรียนอะไร เรียนอย่างไร สิ่งที่เรียน มีบทบาทอย่างไรในชีวิตประจำวัน

2. เป็นการสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งในการสอนแบบเดิมผู้เรียนถูกจำกัดความคิดไว้เพียง การอ่านหรือฟังบรรยาย ไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ขาดความกระตือรือร้นในการสื่อสาร หากผู้สอนมอบหมายให้อภิปรายกลุ่มย่อยในหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจจะช่วยสร้างสถานการณ์ ในการสนทนาสื่อสารให้มีความสุขสนุกสนาน ทำหาย

3. เป็นประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำ ซึ่งผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์โดยตรง จากการออกแบบและทำการทดลอง หรือได้ประสบการณ์ทางอ้อม จากกรณีศึกษา บทบาทสมมติ กิจกรรมสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

4. เป็นประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต ที่ผู้เรียนอาจสังเกตโดยตรงจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรือจากการสังเกตสถานการณ์จำลอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่า

มหาวิทยาลัยเซฟฟิลด์ ฮอลแลม (Sheffield Hallam University, 2000) ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในฐานะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสรุปความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้เชิงรุกกับการสอนที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้อย่างเดียว (Passive Learning) ไว้ดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้
- เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม - เน้นการร่วมมือระหว่างผู้เรียน - เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย - ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน - ผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะประสบการณ์และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ - ผู้เรียนเป็นเจ้าของความคิดและการทำงาน - เน้นทักษะ การวิเคราะห์และการแก้ปัญหา - ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง - ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตร - ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก - ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย	- เน้นการบรรยายจากผู้สอน - เน้นการแข่งขัน - เป็นการสอนรวมทั้งชั้น - ผู้สอนรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียน - ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและจัดเนื้อหาเองทั้งหมด - ผู้สอนเป็นผู้ใส่ความรู้ลงในสมองของผู้เรียน - เน้นความรู้ในเนื้อหาวิชา - ผู้สอนเป็นผู้วางกฎระเบียบวินัย - ผู้สอนเป็นผู้วางแผนหลักสูตรแต่ผู้เดียว - ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ที่ผู้สอนถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว - จำกัดวิธีการเรียนรู้และกิจกรรม

ที่มา : Sheffield Hallam University (2000)

ศักดา ไชกิจภิญโญ (2548) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกประกอบไปด้วยลักษณะต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล
4. ผู้เรียนมีทัศนคติอยากเรียนรู้ เช่น กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551). ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับการแก้ปัญหาตามสภาพจริง (Authentic Situation)

2. จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้กำหนดแนวคิด การวางแผน การยอมรับ การประเมินผล และการนำเสนอผลงาน

3. บูรณาการเนื้อหารายวิชา เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

4. จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration)

5. ใช้กลวิธีของกระบวนการกลุ่ม (Group Processing)

6. จัดให้มีการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Assessment)

Atherton (อ้างถึงใน ฟาติฮะห์ อุดสำหรับราชการ , 2558) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลักการที่สำคัญ 4 ข้อ คือ

1. การฟังและการพูด การฟังนับเป็นวิธีที่นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ แต่การฟังในที่นี้ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนฟังให้เป็น คือ จับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังให้ได้ เมื่อฟังได้แล้ว ผู้เรียนควรจะสื่อสารออกมาเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ สามารถพูดสื่อสารข้อคิดเห็นของตนเองได้

2. การอ่าน การอ่านเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในการเรียนรู้ เราสามารถเรียนรู้ได้มากมายจากการอ่าน แต่ในการอ่านแต่ละครั้งผู้สอนต้องมั่นใจว่า ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่สำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

3. การเขียน การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารความรู้ที่สำคัญเพราะในการเขียนถ้าไม่เข้าใจในเนื้อหาอย่างแท้จริง นักเรียนจะไม่สามารถที่จะเขียนด้วยภาษาของตนเองแล้วสื่อสารให้ตนเองหรือผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนั้น ในการเขียนแต่ละครั้งจะต้องกลั่นกรองและเรียบเรียงความคิดของตนเองได้เป็นอย่างดี ก่อนที่จะลงมือเขียน

4. การสะท้อนหรือการโต้ตอบความคิดเห็น เป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียน ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น จะมีข้อจำกัดอยู่ระดับหนึ่ง แต่เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงแนวคิดที่มากขึ้น ดังนั้น การได้โต้ตอบความคิดเห็นของตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองคิดกับผู้อื่นจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น

สรุปลักษณะและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองมากกว่ารับความรู้ฝ่ายเดียว ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานด้านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการสะท้อน ซึ่ง 4 ทักษะนี้ เป็นทักษะที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ทุกวิธี

3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Baldwin & Williams (1998) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 4 ขั้นตอน โดยสรุปดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ โดยครูสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ต่อไป
2. ขั้นการปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มย่อยเพื่อทำงานร่วมกันและสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม อีกทั้งต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มอื่น ๆ โดยที่ครูต้องเสริมข้อมูลให้สมบูรณ์
3. ขั้นการประยุกต์ใช้ เป็นขั้นของการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ขั้นติดตามผล เป็นขั้นของการให้นักเรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติมโดยจัดทำเป็นรายงานหรือให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน รวมถึงให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนั้น ๆ

ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา (2547) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่หน่วยการเรียนรู้ เป็นขั้นเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิม หรือมโนทัศน์ที่จำเป็นต้องเป็นฐานสำหรับความรู้ใหม่ แนะนำหัวข้อเรื่องที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมชี้นำประสบการณ์ เป็นการเสนอสถานการณ์ด้วยกิจกรรมที่น่าสนใจ สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน และเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดจะรวมถึงการได้สนทนาสื่อสาร และการได้รับประสบการณ์ดังนี้

- สนทนาสื่อสารกับตนเอง ด้วยกิจกรรมการอ่าน / การเขียนที่กระตือรือร้น และ การเขียนแผนผังมโนทัศน์

- สนทนาสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยกิจกรรมอภิปรายกลุ่ม การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจและเกม

- ประสบการณ์จากการลงมือกระทำด้วยกิจกรรมปฏิบัติการทักษะพื้นฐานการทดลองและการสืบสวน

- ประสบการณ์จากการสังเกตกับเหตุการณ์จริงโดยตรง หรือโดยอ้อม ด้วยกิจกรรมละคร บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีศึกษา และการศึกษานอกสถานที่

ขั้นที่ 3 ขั้นกิจกรรมสรุปเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะและนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ โดยผู้เรียนร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการและมโนทัศน์ของเนื้อหาในบทเรียน เพื่อผู้เรียนจะได้นำมโนทัศน์และหลักการดังกล่าวไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ต่อไป เป็นการบูรณาการประสบการณ์ มโนทัศน์ หลักการและกฎเกณฑ์ สู่การสร้างมโนทัศน์ที่มีความหมายและกระจ่างยิ่งขึ้น ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันแก้สถานการณ์ปัญหาที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดไตร่ตรองในสิ่งที่เรียนรู้ (Reflect) และประเมินความคิดนั้นของผู้เรียน

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2549) วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้สอนพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงหรืออธิบายประสบการณ์หรือเหตุการณ์ใหม่ แล้วนำไปสู่การขบคิด เพื่อเกิดข้อสรุปหรือองค์ความรู้ใหม่ และแบ่งปันประสบการณ์ของตนกับผู้อื่นที่อาจมีประสบการณ์เหมือนหรือต่างจากตนเอง เป็นการรวบรวมมวลประสบการณ์ที่หลากหลายจากแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนมีความสำคัญเพราะได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิก มีผู้ฟังเรื่องราวของตนเอง และได้รับรู้เรื่องราวของคนอื่น นอกจากจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้ว ยังทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี ส่วนผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบายหรือยกตัวอย่าง เพียงแต่ใช้เวลาเล็กน้อยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน และยังช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. ขั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ขั้นนี้ทำให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ มวลประสบการณ์ ข้อมูลความคิดเห็น ฯลฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้ชัดเจน หรือเกิดข้อสรุปองค์ความรู้ใหม่ หรือตรวจสอบ / ปรับ / เปลี่ยน ความคิดความเชื่อของตนเอง กิจกรรมในขั้นนี้เป็นกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้คิด สะท้อนความคิด หรือบอกความคิดเห็นของตนเองให้คนอื่นได้รับรู้ และได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกันอย่างลึกซึ้ง จนเกิดความเข้าใจชัดเจน ได้ข้อสรุปหรือองค์ความรู้ใหม่ หรือเกิด / ปรับ / เปลี่ยน ความคิดความเชื่อตามจุดประสงค์ที่กำหนด

3. ขั้นนำเสนอความรู้ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลความรู้ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ขั้นตอน หรือข้อสรุปต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้จัดให้ เพื่อใช้เป็นต้นทุนในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือช่วยให้การเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้อาจทำได้โดยการให้แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ข้อมูลความรู้ ขั้นตอนทักษะ ซึ่งทำได้โดยการบรรยาย ดุวิทัศน์ ฟังแถบเสียง อ่านเอกสาร / ใบความรู้ / ตำรา ฯลฯ หรือการรวบรวมประสบการณ์ ของผู้เรียนที่เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระเพิ่มขึ้น หรือ การรวบรวมข้อสรุปของการสะท้อนความคิดและอภิปรายประเด็นที่มอบหมายให้

4. ขั้นประยุกต์ใช้หรือลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนได้นำความคิดรวบยอดหรือข้อสรุปหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์หรือทดลองใช้ หรือเป็นการแสดงผลสำเร็จของการเรียนรู้ในองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งผู้สอนใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ในการประเมินผลการเรียนรู้ได้ และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการนำไปใช้ในชีวิตจริง

สัญญา ภัทรกร (2552) ได้สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาไว้ 4 ขั้นตอน คือ
 ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมพร้อมเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิม
 แนะนำหัวข้อที่จะเรียน แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ นำเสนอสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้
 ยกตัวอย่างสถานการณ์ให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่าง และตั้งกติการ่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและ
 เกิดความสนใจ

ขั้นที่ 2 นำเสนอสถานการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์มาสร้างความสนใจเพื่อให้
 ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนการแก้ปัญหา และร่วมกันคิดวิเคราะห์ปัญหา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้
 ชักถามในสิ่งที่สงสัย

ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ลงมือแก้ปัญหาตามที่ได้วางแผนไว้ มีการแลกเปลี่ยน
 ความคิดกันภายในกลุ่ม และทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะนำ

ขั้นที่ 4 ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้เรียนออกมานำเสนอแนวคิดหน้าชั้นเรียน โดยทุกกลุ่ม
 มีหน้าที่ตรวจสอบและมีสิทธิที่จะถามผู้เรียนที่ออกไปนำเสนอแนวคิด

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ หรือแนวคิดที่ได้ เพื่อสะท้อน
 ความคิดที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ และเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้จริง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอสถานการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ที่ท้าทาย และมีความสัมพันธ์
 กับประสบการณ์ของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามข้อสงสัย

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันวางยุทธวิธี
 ในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างองค์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนออกมานำเสนอแนวคิดของตนเอง หรือของ
 กลุ่มให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้รับรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกันจนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจน

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน เพื่อสะท้อน
 ความคิดหรือความรู้ที่ได้ และตรวจสอบความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเรียนด้วย

4 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

คณะทำงานของศูนย์การสอนและการเรียนรู้แห่งคาโรไลนา (Staff of Center for
 Teaching & Learning at Corolina, 2001) ได้เสนอวิธีการและเทคนิคการสอนในการจัด การเรียนรู้เชิงรุก
 ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นกลวิธีที่จัดใหม่ขึ้นด้วยเจตนาร่วมกันที่จะ
 พิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำข้อปัญหา และแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นมากล่าวช่วยกัน
 แสดงความคิดเห็นหรือช่วยขบคิดเกี่ยวกับข้อปัญหานั้น เพื่อหาข้อสรุป ทุกคนมีส่วนร่วมในการพูด

ออกความเห็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแยกผู้พูดหรือผู้ฟัง เป็นวิธีที่ทำให้เกิดผลดีมากมาย เพราะเป็นการเริ่มจากความรู้พื้นฐานของผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ช่วยพัฒนาเจตคติระดับความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนจากการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้กระบวนการที่นำผู้เรียนได้คิดสื่อสาร และแบ่งปันความเข้าใจต่อกัน อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1.1. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small group Discussion) เป็นกลวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดอย่างหนึ่ง ที่สามารถใช้ได้กับการเรียนการสอน ในกรณีที่ต้องการให้มีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง

1.2. การอภิปรายทั้งชั้นเรียน (Whole class Discussion) เป็นการอภิปรายที่มักมีผู้สอนเป็นผู้นำในการอภิปราย มักใช้เร้าความสนใจให้ผู้เรียนเริ่มแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือสรุปบทเรียน

เทคนิคที่ดีเทคนิคหนึ่ง สำหรับการอภิปรายกลุ่ม ที่ช่วยให้การลงสรุปแนวความคิดรวดเร็ว คือ การระดมสมอง หากใช้วิธีการระดมสมองได้อย่างเหมาะสมจะกระตุ้นแนวคิดใหม่ และส่งเสริมการแก้ปัญหาที่ต้องการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และที่มีจุดมุ่งหมายบ่งชี้ชัดเจนว่าไม่ต้องการคำตอบถูกผิด แต่ต้องการแนวทางแก้ปัญหาหลายแนวทาง ซึ่งระหว่างการระดมสมองทุกคนมีอิสระที่จะพูดและเสนอความคิดที่แตกต่างได้

2. เกม (Games) คือ กิจกรรมที่ใช้ผู้เล่นหนึ่งคนหรือมากกว่า เป็นการแข่งขันที่มีกฎเกณฑ์ หากเป็นเกมต้องใช้ทักษะกระบวนการเข้ามาเกี่ยวข้อง ช่วยให้ผู้เรียนสนุก ตื่นเต้น มีส่วนร่วมและกระตุ้นให้เรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะแก้ปัญหา สื่อสาร การฟังความร่วมมือซึ่งกันและกัน ผู้สอนสามารถใช้เกมในการเสริมแรง ทบทวน สอนข้อเท็จจริง ทักษะและมโนทัศน์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน ผู้เรียนอ่อนและเก่ง สามารถทำงานร่วมกันได้ดี ทำให้ผู้เรียนอ่อนเกิดกำลังใจในการเรียนมากขึ้น ทั้งอาจใช้เป็นการประเมินผลการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นกลวิธีที่ดีมาก เมื่อผู้สอนต้องการสำรวจความเข้าใจ เจตคติ หรือต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ชัดว่า บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ นั้นรู้สึกอย่างไร และเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสำหรับอภิปรายต่อไป โดยจัดให้มีการแสดงในสถานการณ์ที่คล้ายชีวิตจริง ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในสถานการณ์นั้น สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และค่านิยม คือ การอภิปรายหลังการแสดง นอกจากเป็นผู้สังเกตการณ์แล้ว ผู้สอนจะเป็นผู้นำอภิปราย ผู้กำหนดบทบาท ผู้ควบคุมเวลา และช่วยแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการแสดงบทบาทสมมติ โดยองค์ประกอบหลักการแสดงบทบาทสมมติจะประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหาที่จะทำความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา และสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์

4. การแสดงละคร (Drama) คล้ายคลึงกับการแสดงบทบาทสมมติ กล่าวคือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทที่ได้รับ ทำให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่แสดง แต่ใช้เวลามากกว่าบทบาทสมมติ จึงเหมาะสมสำหรับใช้สอนเนื้อหาที่ยาก

5. การใช้กรณีศึกษา (Case Study) เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมเฉพาะเรื่อง อาจเป็นเรื่องสมมติหรือชีวิตจริงที่อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน มักจะเกี่ยวกับปัญหาที่ผู้หนึ่งหรือหลายคนกำลังประสบอยู่ การใช้กรณีศึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมพิจารณาแสดงความรู้ เพื่อสรุปปัญหา แนวคิด และแนวทางแก้ปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา และสภาพความเป็นจริงที่ลึกซึ้ง พัฒนาความคิดทักษะการแก้ปัญหา การประยุกต์ความรู้เดิม สร้างความเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนมีความสำคัญและเชื่อถือได้ และสร้างแรงจูงใจที่จะเรียนสิ่งอื่นต่อไป

6. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation techniques) คือ การสอนที่มีการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ หรือสมมติสถานการณ์ใหม่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน จากนั้น เสนอเป็นกิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติ ออกความคิดเห็นหรือตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเข้าใจในหลักการและกระบวนการต่าง ๆ ที่ไม่เห็นเป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดี อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไปได้ โดยผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ บทบาทหน้าที่ และสถานที่ ตลอดจนกล่าวนำและอธิบายบทบาทของผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน

7. การอ่านอย่างกระตือรือร้น (Active Reading) เป็นกลวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องการอ่านได้ดีขึ้น ไม่ใช่การอ่านอย่างคร่าว ๆ หรืออ่านไปเรื่อย ๆ เหมือนการอ่านทั่วไป แต่เป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบหรือตั้งคำถาม โดยประมวลความคิดจากสิ่งที่อ่าน เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้เรียนได้รับสาระจากการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งได้ใช้วิจารณ์ญาณพินิจวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านเนื้อหาที่สนใจและก่อให้เกิดความสนใจค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ เช่น การเน้นคำ การเขียนแผนภาพ การอ่านแล้วตั้งคำถาม ฯลฯ

8. การเขียนอย่างกระตือรือร้น (Active Writing) เป็นกลวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกเชิงความรู้ความเข้าใจโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการเขียน เช่น บันทึกประจำวัน การเขียนบทละคร การทำรายงาน ฯลฯ

9. การทำงานกลุ่ม (Small group Work) เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น วิธีนี้ประสบผลสำเร็จเมื่อผู้เรียนมีการสะท้อนความคิดในสิ่งที่เรียน หรือประสบการณ์ที่ได้รับ

ศักดา ไชกิจวิทยบุญ (2548) ได้กล่าวถึงกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่ามีหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. Think-Pair-Share ผู้สอนตั้งปัญหา ผู้เรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนสัก 4-5 นาที ต่อมาจับคู่กับเพื่อน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หลังจากนั้นจึงสุ่มเรียกมานำเสนอหน้าชั้น

2. Minute Paper หลังจากบรรยายไป 15 นาที ผู้สอนสั่งให้ผู้เรียนสรุปที่เรียนไป 2 ประโยคใน 1 นาที แล้วให้จับคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้สอนอาจสุ่มเรียกผู้เรียนมานำเสนอหน้าชั้น

3. Jigsaw ผู้สอนเลือกเนื้อหาที่สามารถแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ได้ หรือเลือกบทความที่มีเนื้อหาสอดคล้อง (ใกล้เคียง) 3-4 ชิ้น แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเท่า ๆ กับเนื้อหา ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมา 1 คน เลือกเนื้อหาที่เตรียมไว้ให้อ่านทำความเข้าใจร่วมกัน หรือหาคำตอบร่วมกันในกลุ่ม แล้วกลับไปสอนที่กลุ่มดั้งเดิมของตนจนทุกคนได้สอนครบ

4. Round Table แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม เพื่อตอบคำถาม โดยแต่ละกลุ่มได้รับกระดาษคำตอบ 1 แผ่น และปากกา 1 ด้าม ให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบลงกระดาษ และเวียนให้กลุ่มอื่นดูคำถามคำตอบของกลุ่ม ผู้สอนอาจสุ่มเรียกมานำเสนอหน้าชั้น

5. Voting ให้ผู้เรียนยกมือเพื่อตอบคำถามของผู้สอนในลักษณะแสดงความคิดเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย หรือแย้งกันตอบ

6. End of Class Query สามนาทียุคสุดท้ายก่อนหมดคาบการสอน ให้ผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ โดยเขียนออกมา 2 ประโยค หรือให้ซักถามก่อนจบการสอน

7. Trade of Problem แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจะได้รับบัตรคำถามไม่เหมือนกัน ให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบที่บัตรคำถามด้านหลัง เสร็จแล้วส่งให้เพื่อนกลุ่มอื่น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตนเองก็ได้รับบัตรคำถามจากกลุ่มอื่น โดยยังไม่ให้ดูคำตอบ ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านคำถาม และร่วมกันคิดหาคำตอบ เมื่อได้คำตอบแล้วให้พลิกดูคำตอบของกลุ่มก่อนหน้านี้ ถ้าคำตอบตรงกันไม่ต้องเขียนอะไรเพิ่มเติม แต่ถ้าคำตอบของกลุ่มไม่เหมือนกับคำตอบกลุ่มอื่น ให้เขียนคำตอบลงหลังบัตรคำถามนั้น เป็นอีกคำตอบหนึ่ง และให้ยื่นบัตรคำถามส่งให้กลุ่มอื่นต่อไป ในขณะเดียวกันก็รับบัตรคำถามของกลุ่มอื่นมา ให้ทำเช่นเดียวกันนี้จนครบ ผู้สอนรวบรวมบัตรคำถามที่มีคำตอบมากกว่าหนึ่งคำตอบ ให้ทั้งห้องร่วมอภิปรายหาคำตอบที่เป็นที่ยอมรับของทั้งห้อง

8. Concept Map แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม แจกปากกาและแผ่นใสให้แต่ละกลุ่มเขียนประเด็นหลักที่ได้เรียนรู้ใส่ตรงกลางแผ่นใส พร้อมทั้งเขียนวงกลมล้อมรอบและเขียนประเด็นรองที่เกี่ยวข้อง

แล้ววงกลมล้อมรอบเช่นกัน แล้วเชื่อมโยงกับวงกลมประเด็นหลัก ซึ่งจะได้รูปร่างคล้ายลูกโซ่ต่อ ๆ กัน เป็นแบบใยแมงมุมหรือเป็นรูปดาว

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2549) ได้กล่าวถึง กลวิธีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบฝังรู้ ดังนี้

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องที่ผู้บรรยายหรือผู้เรียนอภิปรายทั้งชั้น
2. ให้ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ตนเองพูด
3. ให้ผู้เรียนผูกโยงปัญหาหรือเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ประสบการณ์ของตนเอง พร้อมยกตัวอย่าง

ประกอบ

4. เขียนคำบรรยายของผู้สอนโดยใช้ถ้อยคำหรือสำนวนของตนเอง พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

ประกอบ

5. อธิบายทักษะและมุมมองของตนเองที่มองปัญหานั้นแตกต่างจากคนอื่นในลักษณะมองต่างมุม
6. เขียนคำถามที่ตนเองสงสัยและข้องใจอยู่ เพื่อต้องการให้ได้คำตอบที่ชัดเจนหรือมีเหตุผล
7. ร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ (อ้างถึงใน สถาพร พุทธิพิฏฐกุล. 2558, Online) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning ซึ่งจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน การสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

3. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย

5. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม

6. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ McKinney (อ้างถึงใน สถาพร พุทธิพิฏฐกุล. 2558, Online) ได้เสนอตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิค การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน ประมาณ 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-6 คน

3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผน การเรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (project-based learning) หรือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning)

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่นๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

และสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ใช้กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนความคิด ที่เป็นการอภิปรายกลุ่ม ใช้เพื่อระดมความคิด ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอและสะท้อนความคิด แบ่งออกเป็น คือ การอภิปรายรายกลุ่มย่อย และการอภิปรายทั้งชั้นเรียน

2. การร่วมเรียนรู้ ด้วยการทำงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. การสร้างผังความคิด ที่เป็นการสรุปสิ่งที่เรียนรู้ เป็นข้อความสั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

4. การสะท้อนคิด ที่เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่กำลังเรียนและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์วิจารณ์

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

มีผู้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ หรือ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ดังนี้

Slavin (1995) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือกันว่าเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ร่วมกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกัน นั่นคือการเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมนั่นเอง

Lindgren (1973 อ้างถึงใน มิสมร ผลทรัพย์. 2547) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายมาชิกทุกคน จึงช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ครูไม่ใช่เป็นแหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่จะมีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ จัดหาและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียน ตัวนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้

Johnson and Johnson (1991) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดขึ้นโดยการคล่องกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน นักเรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จในการเรียน

สุวิมล นิลผาย (2552) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ และความสามารถ แต่มีเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทที่ชัดเจนในการเรียนหรือการทำกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกันและได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ได้พัฒนาทักษะความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ดังนั้น นักเรียนจึงต้องช่วยเหลือพึ่งพาและสนับสนุนเพื่อนทุกคน ในกลุ่มให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายพร้อม ๆ กันภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ได้พัฒนาทักษะความร่วมมือใน การทำงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ และความสามารถแต่มีเป้าหมายในการเรียนเช่นเดียวกัน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะความร่วมมือในการทำงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่มและช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จในการเรียน

ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ (Type of Cooperative Learning)

เทคนิคแบบร่วมมือมีการแบ่งประเภทไว้หลากหลายขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ซึ่งสามารถจำแนกแต่ละเทคนิควิธีได้แตกต่างกันไปได้ ดังนี้

1. เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดคาบเรียนหรือ ตั้งแต่ 1 คาบเรียนขึ้นไป เทคนิคเหล่านี้มีลักษณะการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละเทคนิคได้ออกแบบเหมาะสมกับเป้าหมายที่ต่างกัน ดังนั้น จึงต้องเลือกใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการกับเทคนิคที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

2. เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Teams – Games – Tournament) หรือ TGT) มีการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4 คน ระดับความสามารถต่างกัน คือ นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มไว้แล้ว ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอครู แล้วมีการจัดกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขัน ที่มีความสามารถใกล้เคียงกันมาแข่งขันกันตอบปัญหาภายในกลุ่ม ซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้คะแนนจากสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ รวมกัน แล้วจัดให้มีการให้รางวัลกับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Divisions หรือ STAD) พัฒนาโดย Slavin มีการจัดกลุ่มเหมือน TGT แต่ไม่มีการแข่งขัน กิจกรรมการเรียนการสอนในเทคนิคนี้คือ ครูสอนบทเรียนให้ทั้งชั้นกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานกลุ่มตามที่ครูกำหนดให้โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการอภิปราย ชักถาม ตรวจสอบซึ่งกันและกัน จากนั้นจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนพัฒนาการ (คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่มและมีการให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด

4. เทคนิคการจัดกลุ่มช่วยรายบุคคล (Team Assisted Individualization หรือ TAI) พัฒนาโดย Slavin เทคนิคนี้เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 วิธีนี้สมาชิกกลุ่มมี 4 – 5 คน มีระดับความรู้ต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอนความยากง่ายของเนื้อหาวิธีที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตนและต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนทำข้อสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกันมีการให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

5. เทคนิคโปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและเขียน (Co-Operative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) เทคนิคนี้ใช้สำหรับวิชาอ่าน เขียน และทักษะอื่นๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คน ก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอน ให้กลับเข้ากลุ่มแล้วเรียกคู่ต่อไปจากกลุ่ม มาสอนกิจกรรมส่วนใหญ่ของ CIRC นักเรียนปฏิบัติไปตามลำดับ คือ การสอนของครู การฝึกของกลุ่มนักเรียน การเตรียมสอบล่วงหน้าของทีม และการทดสอบ โดยนักเรียนจะไม่เข้าทดสอบจนกว่าเพื่อน ๆ ร่วมทีมจะตัดสินใจว่าพร้อมแล้ว คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

6. เทคนิคจิกซอ (Jigsaw) พัฒนาโดย Aronson and others เทคนิคนี้เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 มีการจัดกลุ่มนักเรียนเช่นเดียวกับ TGT และ STAD ครูแบ่ง

เนื้อหาของเรื่องออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับสมาชิกแต่ละกลุ่มและมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ สมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าในหัวข้อเดียวกัน จะศึกษาบทเรียนหัวข้อนั้นร่วมกัน จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่ออธิบายหัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้ทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกหัวข้อ จากนั้นครูจะให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบซึ่งเป็นการประเมินผลรายบุคคลแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

7. เทคนิคจิ๊กซอ 2 (Jigsaw II) เป็นเทคนิคที่พัฒนาโดย Slavin ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจากเทคนิคจิ๊กซอของอารอนสัน (Aronson) นักเรียนทำงานในกลุ่มสมาชิก 4 คน และมีลักษณะการจัดกลุ่มเหมือน TGT และ STAD นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกันสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกันใครที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกันค้นคว้าและอภิปราย แล้วกลับมาที่จุดเดิมของตนเอง เพื่อนำเรื่องที่ตนเองไปประชุมมาอภิปรายกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อน (คิดคะแนนเหมือน STAD) จะได้รับรางวัล

8. เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (Group Investigation) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่มมี 2 - 6 คน เป็นรูปแบบที่ซับซ้อน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่ม มีการวางแผน การดำเนินงานตามแผนการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานที่ทำ การนำเสนอผลงาน หรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนให้เป็นกลุ่ม

9. เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) พัฒนาโดย Johnson and Johnson วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน ระดับความรู้ความสามารถต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ปีที่ 2-6 โดยครูกำหนดการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่ม ทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

10. เทคนิคการเรียนรู้แบบวงจรรการเรียนรู้ (Circle of Learning) พัฒนาโดย Johnson and Johnson เทคนิคนี้ครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 2 - 6 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกันมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนต่อจากนั้นครูให้เรื่องที่จะศึกษา กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนจะเวียนกันอ่านให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟังคนละหัวข้อย่อยของเรื่องที่ศึกษา สมาชิกของกลุ่มที่เหลือจะมีหน้าที่ฟังและจดโน้ตถึงประเด็นสำคัญของเรื่องเพื่อนำมาอภิปรายร่วมกัน ดังนั้น เมื่อเพื่อนอ่านจบในแต่ละหัวข้อย่อย นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นถึงหัวข้อที่กำลังศึกษาจากเรื่องที่อ่านและฟังเมื่อสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจแล้วก็หมุนเวียนเปลี่ยนคนอ่านหัวข้อใหม่ ส่วนสมาชิกที่เหลือภายในกลุ่มก็ทำหน้าที่จดบันทึกเพื่อเตรียมการอภิปรายร่วมกัน ในครั้งต่อไปจนกระทั่งสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจบทเรียนนั้นทั้งชุด และพร้อมที่จะทำการทดสอบครูจึงจะทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลและการให้คะแนนพิจารณาจากผลรวมของคะแนนแต่ละคนภายในกลุ่ม

11. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม (Co-op Co-op) พัฒนาโดย Kagan ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ นักเรียนช่วยกันอภิปรายหัวข้อที่จะศึกษา แบ่งหัวข้อใหญ่เป็นข้อย่อย แล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถที่แตกต่างกัน กลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษาตามความสนใจของกลุ่ม กลุ่มแบ่งหัวข้อย่อยเป็นหัวข้อเล็ก (Minitopic) เพื่อนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเลือกไปศึกษา และมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน ภายในกลุ่มแล้ว นักเรียนศึกษาเรื่องที่ตนเลือกและนำเสนอต่อกลุ่มกลุ่มรวบรวมหัวข้อต่างๆจากนักเรียนทุกคนในกลุ่มแล้วรายงานผลต่อชั้นแล้วมี การประเมิน ผลงานของกลุ่ม

12. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ใช้ในขั้นตอนใดตอนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละคาบ คือ ใช้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน โดยสอดแทรกในขั้นตอนใด ๆ ของการสอนขั้นการทบทวน หรือขั้นการวัดผลของคาบเรียนใดคาบเรียนหนึ่ง โดยมีลักษณะที่สำคัญคือเป็นวิธีที่ใช้เวลาช่วงสั้นประมาณ 5-10 นาที จนถึง 1 คาบเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่พัฒนาโดย คาแกน ดังนี้

12.1 เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally Robin) โดยนักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อยแล้วครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด ตอบ แสดงความคิดเห็นเป็นคู่ ๆ แต่ละคู่จะผลัดกันพูดและฟังโดยใช้เวลาเท่าๆ กัน เทคนิคการเขียนเป็นคู่ (Rally Table) เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ต่างกันเพียงแต่ละคู่ผลัดกันเขียนหรือวาดแผนการพูด

12.2 เทคนิคการพูดรอบวง (Round Robin) เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันพูดตอบ อธิบาย ซึ่งเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนดจนครบ 4 คน

12.3 เทคนิคการเขียนรอบวง (Round Table) เป็นเทคนิคเหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้นการเขียนแทนการพูด เมื่อครูถามปัญหาหรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นักเรียนจะผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด

12.4 เทคนิคการเขียนพร้อมกันรอบวง (Simultaneous Round Table) เทคนิคนี้เหมือน การเขียนรอบวง แตกต่างกันที่เน้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเขียนคำตอบพร้อมกัน

12.5 เทคนิคคู่ตรวจสอบ (Pair Check) เป็นเทคนิคที่ให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันทำงาน เมื่อได้รับคำถามหรือปัญหาจากครู นักเรียนคนหนึ่งจะเป็นคนทำและอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เสนอแนะ หลังจากที่ทำข้อที่ 1 นักเรียนคู่นั้นจะสลับหน้าที่กัน เมื่อทำเสร็จครบแต่ละ 2 ข้อ แต่ละคู่จะนำคำตอบมาแลกเปลี่ยนและตรวจสอบคำตอบของคู่อื่น

12.6 เทคนิคคร่อมกันคิด (Numbered Heads Together) เทคนิคนี้แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถละกัน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว แล้วครูถามคำถามหรือมอบหมายงานให้ทำ แล้วให้นักเรียนได้อภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจคำตอบ ครูจึงเรียกหมายเลขประจำตัวผู้เรียน หมายเลขที่ครูเรียกจะเป็นผู้ตอบคำถามดังกล่าว

12.7 เทคนิคการเรียงแถว (Line-Ups) เป็นเทคนิคที่ง่าย ๆ โดยให้นักเรียนยืนแถว เรียงลำดับภาพ คำ หรือสิ่งที่ครูกำหนดให้ เช่น ครูให้ภาพต่าง ๆ แก่ นักเรียนแล้วให้นักเรียนยืนเรียงลำดับภาพ ขึ้นตอนของวงจรชีวิตของแมลง ห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น

12.8 เทคนิคการแก้ปัญหด้วยจิ๊กซอ (Jigsaw Problem Solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนเองไว้ แล้วนำคำตอบของแต่ละคนมารวมกัน เพื่อแก้ปัญหให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์เหมาะสมที่สุด

12.9 วงกลมซ้อน (Inside – Outside Circle) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนนั่งหรือยืนเป็นวงกลมซ้อนกัน 2 วง จำนวนเท่ากัน วงในหันหน้าออก วงนอกหันหน้าเข้าหาคนที่อยู่ตรงกัน จับคู่กันเพื่อสัมภาษณ์ซึ่งกันและกัน หรืออภิปรายปัญหาร่วมกัน จากนั้น จะหมุนเวียนเพื่อเปลี่ยนคู่ใหม่ไปเรื่อย ๆ ไม่ซ้ำคู่กัน โดยนักเรียนวงนอกและวงในเคลื่อนไปในทิศทางตรงข้ามกัน

12.10 เทคนิคแบบมุมสนทนา (Corners) เป็นเทคนิควิธีที่ครูเสนอปัญหาและประกาศมุมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนแทนแต่ละข้อ แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยเขียนหมายเลขข้อที่ชอบมากกว่า และเคลื่อนเข้าสู่มุมที่เลือกไว้ นักเรียนร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มตามมุมต่าง ๆ หลังจากนั้นจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมุมใดมุมหนึ่ง อภิปรายเรื่องราวที่ได้ศึกษาให้เพื่อนในมุมอื่น

12.11 เทคนิคการอภิปรายเป็นคู่ (Pair Discussion) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่

12.12 เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team Discussion) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด และพูดอภิปรายพร้อมกัน

12.13 เทคนิคโครงงานเป็นกลุ่ม (Team Project) เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับวิชาวิทยาศาสตร์มาก เทคนิคนี้เริ่มจากครูอธิบายโครงงานให้นักเรียนเข้าใจก่อนและกำหนดเวลาและกำหนดบทบาทที่เท่าเทียมกันของสมาชิกในกลุ่ม และมีการหมุนเวียนบทบาท แจกอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำโครงงานที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นจะมีการนำเสนอโครงงานของแต่ละกลุ่ม

12.14 เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think – Pair – Share) เป็นเทคนิคที่เริ่มจากปัญหาที่ครูกำหนด นักเรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายเพื่อนที่เป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของแต่ละคู่มาอภิปรายพร้อมกัน 4 คนเมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้อง หรือดีที่สุด จึงนำคำตอบเล่าให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง

12.15 เทคนิคบัตรคำช่วยจำ (Color – Coded – Co – op Cards) เป็นเทคนิคที่ฝึกให้นักเรียนจดจำข้อมูลจากการเล่นเกมที่ใช้บัตรคำถาม บัตรคำตอบ ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มที่เตรียมบัตรมาเป็นผู้ถาม และมีการให้คะแนนกับกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้อง

12.16 เทคนิคการสร้างแบบ (Formations) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนสร้าง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและทำงาน

ร่วมกันเพื่อสร้างชิ้นงาน หรือสาธิตงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ให้นักเรียนสาธิตฤดูกาลเกิดขึ้นได้อย่างไรสาธิตการทำงานของกังหันลม สร้างวงจรของห่วงโซ่อาหาร หรือสายใยอาหาร

12.17 เทคนิคเกมส่งปัญหา (Send – A – Problem) เป็นเทคนิคที่นักเรียนสนุกกับเกม โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่มตั้งปัญหาด้วยตัวเอง คนละ 1 คำถาม ไว้ด้านหลังของบัตรและคำตอบซ่อนอยู่หลังบัตร นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัว 1 - 4 แรกนักเรียนหมายเลข 4 ส่งปัญหาของกลุ่มให้หมายเลข 1 ในกลุ่มถัดไป ซึ่งจะเป็นผู้อ่านคำถาม และตรวจคำตอบ ส่วนสมาชิกคนอื่นในกลุ่มตอบคำถาม ในข้อถัดไปจะหมุนเวียนให้สมาชิกหมายเลขอื่นตามลำดับคือ นักเรียนหมายเลข 2 เป็นผู้อ่านคำถาม และตรวจคำตอบ จนครบทุกคนในกลุ่มแล้ว เริ่มใหม่ในลักษณะเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ในรอบต่อ ๆ ไป

12.18 เทคนิคแลกเปลี่ยนปัญหา (Trade-A-Problem) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียน และเขียนคำตอบเก็บไว้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่แลกเปลี่ยนคำถามกับเพื่อนคู่อื่น แต่ละคู่จะช่วยกันแก้ปัญหาจนเสร็จ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับวิธีการแก้ปัญหาของเพื่อนเจ้าของปัญหานั้น

12.19 เทคนิคเพื่อนเรียน (Partners) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนในกลุ่มจับคู่เพื่อช่วยเหลือกันเรียน ในบางครั้งคู่หนึ่งอาจไปขอคำแนะนำ คำอธิบายจากคู่อื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวดีกว่าและเช่นเดียวกันเมื่อนักเรียนคู่หนึ่งเกิดความเข้าใจที่แจ่มชัดแล้วก็จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนคู่อื่น ๆ ต่อไป

12.20 เทคนิคเล่นเลียนแบบ (Match mine) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งเรียงวัตถุที่กำหนดให้เหมือนกัน โดยผลัดกันบอก ซึ่งแต่ละคนจะทำตามคำบอกเท่านั้น ห้ามไม่ให้ดูกัน วิธีนี้ใช้ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้านการสื่อสารให้นักเรียนได้

12.21 เทคนิคเครือข่ายความคิด (Team Word – Webbing) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนเขียนแนวความคิดหลักและองค์ประกอบย่อยของความคิดหลัก พร้อมกับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักกับองค์ประกอบย่อยบนแผ่นกระดาษเป็นลักษณะของแผนภูมิความรู้

12.22 เทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่ และทำคนเดียว (Team-Pair-Solo) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดปัญหาหรืองานให้แล้วนักเรียนทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนงานสำเร็จ จากนั้นจะแยกทำงานเป็นคู่จนงานสำเร็จ สุดท้ายนักเรียนแต่ละคนแยกมาทำเองจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง

12.23 เทคนิคสัมภาษณ์เป็นทีม (Team Interview) เป็นเทคนิคที่มีการกำหนดหมายเลขของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม แล้วครูกำหนดหัวข้อและอธิบายหัวข้อให้นักเรียนทั้งชั้นสุ่มหมายเลขของนักเรียนในกลุ่มยืนขึ้นแล้วให้เพื่อน ๆ ร่วมทีมเป็นผู้สัมภาษณ์และผลัดกันถามคำถามโดยเรียงลำดับเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมเท่า ๆ กัน เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนด คนที่ถูกสัมภาษณ์นั่งลงและ

นักเรียนหมายเลขต่อไปยืนขึ้นและถูกสัมภาษณ์หมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไปจนครบทุกคน (สุวิมล นิลผาย. 2552 อ้างถึงในสุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2535)

ข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพิจารณาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขพร้อม ๆ กับพัฒนาความดีงาม และความรู้ความสามารถ การเรียนแบบร่วมมือจึงมีผลดี ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือหรือแลกเปลี่ยนและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดเผย สมาชิกกลุ่ม ทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนไม่เข้าใจ บรรยากาศเช่นนี้นำไปสู่การอภิปรายซักถามทั้งในและนอกชั้นเรียน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบไร้พรมแดน
2. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย การแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุย สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะรับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม
3. ช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียน ผู้เรียนจะให้กำลังใจ ยอมรับและร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะรับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม
4. ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้งห้องเรียน เมื่อผู้เรียนเก่งจะช่วยเหลือผู้เรียนอ่อน เขาจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดของสิ่งที่กำลังเรียนได้ชัดเจนขึ้น ขณะที่ผู้เรียนอ่อนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนที่ใช้ภาษาใกล้เคียงกันได้ง่ายกว่าเรียนจากครู
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้าทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ของตน
6. ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนแบบร่วมมือ จะมีทักษะในการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์และการสื่อความหมาย
7. การเรียนแบบร่วมมือช่วยเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริงซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน (สุวิมล นิลผาย. 2552 : 42)

การสอนแบบโครงงาน

ความหมายของการสอนแบบโครงงาน

มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสอนแบบโครงงานไว้หลากหลาย ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2551) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงงานที่ตนสนใจโดยร่วมกัน

สำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้ว จึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณะชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดค้น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด

พิมพันธ์ เดชะคุปต์และคณะ(2553) กล่าวว่า การทำโครงการ หมายถึง การศึกษาเพื่อค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่ ด้วยตัวของนักเรียนเองโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษา ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ และวิธีการใหม่นั้นทั้งนักเรียนและครูไม่เคยรู้ หรือมีประสบการณ์มาก่อน

ลัดดา ภูเกียรติ (2544) กล่าวว่า โครงการเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือหลาย ๆ สิ่งที่ยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้ง หรือเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ให้มากขึ้นโดยใช้กระบวนการวิธีการอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน มีการวางแผนในการศึกษาอย่างละเอียด ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ จนได้ข้อสรุป หรือผลสรุปที่เป็นคำตอบในเรื่องนั้น ๆ

วัชนา นรสาร (2550) กล่าวว่า กิจกรรมโครงการเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การเรียนการสอนแบบโครงการ เป็นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีทำโครงการในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้คำตอบ หรือเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกทักษะ คิดเป็น ทำได้ สร้างและพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำเสนอเผยแพร่ให้บุคคลอื่นรับรู้เข้าใจ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544) กล่าวว่า การสอนแบบโครงการ (Project -Approach) หมายถึง การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีทำโครงการเล็ก ๆ ลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์จุดประสงค์หลักของการสอนโดยโครงการต้องกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม รู้จักตั้งสมมติฐาน รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ สามารถสรุป และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ตนค้นพบ โครงการอาจจะทำในเวลาเรียน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้

วงเดือน จำยูน (2553) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องที่สงสัยอยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้ง ชัดเจน มีวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีการวางแผนการศึกษา และลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำของ ครูอาจารย์ หรือ

ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้การทำโครงการประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และในการทำโครงการใช้กิจกรรมหลายอย่าง ซึ่งขั้นตอนในการทำโครงการสอดคล้องกับขั้นตอน ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นการจัดทำโครงการจึงส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สุภาพร เทศวิริช (2549) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องที่จะศึกษาด้วยตนเอง โดยการกำหนดประเด็นปัญหาขึ้นมาตามความสนใจแล้วใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการศึกษาความรู้ตามวิธีการของตน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกกระตุ้นให้คิด ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก แสดงให้เด็กเห็นว่าครูให้ความสนใจ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เหล่านั้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2551) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติกิจกรรม ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการอื่นๆ ที่เป็นระบบไปใช้ในการศึกษาค้นหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ ภายใต้คำแนะนำ ปรีกษา และความช่วยเหลือจากผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษา การวางแผน การดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด ตลอดจนการนำเสนอผลงานซึ่งในการจัดทำโครงการนั้นสามารถทำได้ในทุกระดับชั้น อาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จะกระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนโดยโครงการ หมายถึง การกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถความถนัดและความสนใจ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการอื่นใดไปใช้ในการศึกษาหาคำตอบเรื่องนั้น ๆ จนได้ข้อสรุปที่เป็นคำตอบในเรื่องเหล่านั้น โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้น แนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ มีนักวิชาการหลายท่าน เช่น สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2551). กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมโครงการ ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ทักษะและประสบการณ์ของตนเองในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพลังอยากรู้อยากเห็น
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจว่า จะทำอะไร กับใคร อย่างไรและเสริมสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความชำนาญ ในเรื่องที่เขาต้องการค้นหาคำตอบ
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กล่าวว่า วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์โดยตรง ได้ทำการทดลองและพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการทำงานอย่างมี

ระบบ มีขั้นตอน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ได้รู้จักวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา และฝึกวิเคราะห์ และประเมินตนเอง

สุภาพร เทศวิรัช (2549) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรม โครงงาน ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด ตัดสินใจ ค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

2. ประเภทของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2551) กล่าวว่าประเภทของโครงงานแบ่งตามลักษณะกิจกรรมได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงงานประเภทสำรวจ โครงงานประเภทนี้เป็นการศึกษา สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้เรียนต้องการศึกษา หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบ ระเบียบเป็นหมวดหมู่ สื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างโครงงานประเภทนี้ เช่น การสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชนบ้านนาจารย์ สำรวจประชากรเขตเทศบาลตำบลนาจารย์ การตรวจสอบคุณภาพน้ำจากหนองปลาในโรงเรียน วัฏจักรชีวิตของกบ ระบบนิเวศในบ่อเลี้ยงปลา

2. โครงงานประเภททดลอง โครงงานประเภทนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบของปัญหา โดยมีการออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้ โดยทั่วไปขั้นตอนการดำเนินงานของโครงงานประเภทนี้จะประกอบด้วย การกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน ออกแบบการทดลอง รวบรวมข้อมูล แปรผลและสรุปผลการทดลอง ซึ่งขั้นตอนที่ปฏิบัติจะเป็นกระบวนการวิทยาศาสตร์อย่างสมบูรณ์ ตัวอย่างโครงงานประเภทนี้ เช่น การทำรูปไข่และกำจัดยุงสมุนไพร สีเพ้นท์ผ้าจากพืช การทำลิปมันสมุนไพร

3. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ โครงงานประเภทนี้เป็นการประยุกต์ทฤษฎีหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือด้านอื่นๆ มาสร้างหรือประดิษฐ์เป็นของเล่น เครื่องมือ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์สำหรับใช้สอยต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรืออาจเป็นการเสนอแบบจำลองทางความคิดเพื่อแก้ปัญหาก็ได้ ตัวอย่างโครงงานประเภทนี้ เช่น โคมไฟฉายกลืนเพื่อสุขภาพ โคมไฟรีไซเคิลลดโลกร้อน การประดิษฐ์เครื่องตัดโฟม เป็นต้น

4. โครงงานประเภทสร้างทฤษฎี โครงงานประเภทนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่ๆ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของผู้อื่นที่มีอยู่แล้ว โดยมีหลักการทางวิทยาศาสตร์ หรือทฤษฎีอื่นๆ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ สนับสนุน ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะทฤษฎี หลักการ แนวคิดใหม่ หรืออาจขัดแย้งกับทฤษฎีเดิม หรือเป็นการขยายทฤษฎี หลักการ แนวคิดเดิมก็ได้ โดยทั่วไปโครงงานประเภทนี้จะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นอย่างดี โดยทั่วไปโครงงานประเภทนี้มักจะเป็นโครงงานทางคณิตศาสตร์ อาจจะนำเสนอในรูปสูตร สมการหรือคำอธิบายก็ได้ ตัวอย่างโครงงาน

ประเภทนี้ เช่นการเกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ การผลิตแท่งเชื้อเพลิงสีเขียว เป็นต้น

ขั้นตอนการทำโครงการ

สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2543) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ มี 6 ขั้นตอน คือ

1. การคิดและเลือกหัวเรื่อง
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. การเขียนเค้าโครงของโครงการ
4. การปฏิบัติโครงการ
5. การเขียนรายงาน
6. การแสดงผลงาน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544) กล่าวว่า ขั้นตอนการทำโครงการมี ดังนี้

1. การเลือกหัวข้อ
2. การเขียนเค้าโครงโครงการ
3. การเก็บข้อมูล
4. เรียบเรียงข้อมูล และเขียนรายงานโครงการ
5. การนำเสนอโครงการ
6. เรื่องย่อย การสรุปองค์ความรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) ได้แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้โครงการว่า มีการดำเนินการ 6 ขั้นตอน

1. การกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การเขียนเค้าโครงของโครงการ
4. การปฏิบัติโครงการ
5. การเขียนรายงาน
6. การแสดงผลงาน

โดยสรุป ขั้นตอนการทำโครงการควรประกอบด้วย การคิดและเลือกหัวเรื่องศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวางแผนในการจัดทำโครงการ การดำเนินงานโครงการ การเขียนรายงาน และการนำเสนอโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้

ความหมายของแหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ มีผู้ให้นิยาม และความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กรมวิชาการ (2545ก) ได้ให้ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ว่า หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

นอกจากนี้ สามารถ รอดสำราญ (2546) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องจาก แหล่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ดำริ บุญชู (2548) กล่าวว่าแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลาย ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการได้คิดเองปฏิบัติเอง สร้างความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสุดท้ายก็เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ทิวา เครือภู (2549) ได้ให้ความหมาย แหล่งการเรียนรู้ว่า หมายถึง สิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดย ประสบการณ์ตรง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ บุคคลที่มีภูมิรู้ สถานที่ต่างๆ แหล่งวิชาการ ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และ เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ

ถวัลย์ มาศจรัส (2553) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจใคร่เรียนรู้และเป็นบุคคลที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีหลักการดำเนินงานที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและแนวคิดที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยสรุป แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องจาก แหล่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ประเภทของแหล่งการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545.ข) ได้แบ่งประเภทของแหล่งการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชาการ ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยุบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

2. แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัด ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ องค์การภาครัฐและภาคเอกชน เป็นต้น

ดาร์ บัญชู (2548) ได้จำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้เป็น 4 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคลได้แก่ บุคคลทั่วไปที่อยู่ในชุมชนซึ่งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้ เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ช่างฝีมือ พ่อค้า นักธุรกิจ พนักงานบริษัท ข้าราชการ ภูมิปัญญาชน ศิลปิน นักกีฬา

2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถานที่ราชการ สถาบันทางศาสนา พิพิธภัณฑ์ ตลาด ร้านค้าห้างร้าน บริษัท ธนาคาร โรงมหรสพ โรงงานอุตสาหกรรม ห้องสมุด ถนน สะพาน เขื่อนฝายทดน้ำ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามบิน

3. แหล่งการเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ พืช ดิน หินแร่ ทะเล เกาะ แม่น้ำ ห้วยหนอง คลอง บึง น้ำตก หุ่นจำลอง สัตว์ป่า สัตว์น้ำ

4. แหล่งการเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม ประเพณีและความเชื่อ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน วรรณกรรมท้องถิ่น ศิลปะพื้นบ้านดนตรีพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน

ทิวา เครือฤๅ (2549) ได้สรุปประเภทแหล่งการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ทะเล เป็นต้น
2. สถานที่สำคัญ เช่น โบราณสถาน ตลาด วัด พิพิธภัณฑ์
3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และภูมิปัญญาไทย เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว แหล่งการเรียนรู้แบ่งได้หลายประเภท อาจแบ่งตามแหล่งที่ตั้งของ แหล่งการเรียนรู้ หรือ ตามลักษณะของแหล่งการเรียนรู้

ประโยชน์ของการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การนำแหล่งเรียนรู้ชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนและครู มีความรู้เกี่ยวกับชุมชนตลอดจนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างดี ผู้เรียนจะเกิดความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เด็กได้เรียนรู้จากของจริง ได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสครบถ้วนทั้งจากการมองเห็นการได้สัมผัส การได้ดมกลิ่น การได้ยินเสียง การได้จับต้องสิ่งที่เป็นรูปธรรมในสถานการณ์จริง เช่นการไปเยี่ยมชมโรงพยาบาล การสังเกตห่วงโซ่อาหารในนาข้าว การไปเรียนรู้วิธีการทำห่อหมกปลา เป็นต้น

2. เด็กได้ออกไปศึกษาค้นคว้าหาคำตอบที่ต้องการด้วยตนเอง หรือเด็กได้มีโอกาสซักถามสิ่งที่ยึดอันต้นใจใคร่รู้ว่าผลงานของเขาถูกต้องหรือไม่เพียงใด จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริง ๆ เช่น ผู้เรียนสร้างสถานีวิทยุท้องถิ่นจากจินตนาการเมื่อไปเยี่ยมชมสถานีวิทยุท้องถิ่นนั้นจริง ๆ ดูการบันทึกเทปหรือการออกรายการสดจริง ๆ คำถามมากมายที่อยากรู้จะได้รับคำตอบ ณ ที่แห่งนี้เป็นต้น

3. เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุขจริง ๆ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนหรือตามหลักการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเรียกกันว่า Happy Learning เพราะไม่ซ้ำซาก จำเจอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันมากมายทั้งครูและเด็กเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และที่สำคัญ คือครูและผู้เรียนต่างได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกัน

4. เป็นการจัดการเรียนอย่างมีส่วนร่วม คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน เริ่มต้นวางแผนการทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้น การแสวงหาและคัดสรรแหล่งการเรียนรู้ การบูรณาการเรียนการสอนในแต่ละวิชา จนถึงประเมินผลงานที่ทุกคนต้องทำร่วมกัน ปรัชญาหรือกัน รับรู้ร่วมกันและชื่นชมผลงานร่วมกัน หรือตามหลักการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียกวิธีนี้ว่า Participatory Learning

5. บุคลากรในชุมชน ในท้องถิ่น ในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง มิใช่ว่าตราไว้เพียงในกระดาษ ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งญาติสนิทมิตรสหายของทุกคน ล้วนเกิดความภาคภูมิใจที่โรงเรียนให้ความสำคัญ ลูกหลานให้ความเคารพนับถือ ให้เกียรติให้การยกย่องความรู้สึกเป็นเจ้าของจะกลับคืนมา โรงเรียนแห่งนั้นจะกลายเป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง ปัญหาโรคระบาดหมางใจในอดีตจะลบลหายไป ทุกฝ่ายจะหันหน้าเข้าหากันเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สายใยที่สำคัญคือเด็กนักเรียนเหล่านั้นสนใจใคร่ซักถาม ปรารถนาที่กระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น อยากฟัง แม้กระทั่งนิยายปรัมปราจากคำบอกเล่าของ พ่อแม่แม่เฒ่า

จากหลวงปู่ หลวงตา โดยมีครูเป็นเพียงผู้ออกแบบและผู้คอยเชื่อมโยงองค์ความรู้เหล่านั้น
สู่จุดประสงค์ของหลักสูตร

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ในยุค
ปัจจุบันไว้ว่า เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและ
ประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด
ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริม
คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสรุปประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ได้ดังนี้ ช่วยให้ผู้เรียน
เข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม
และเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สร้าง
สภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจและทำให้เกิดการอยากรู้อยากเห็น
ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้
ที่ต่างกันให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน
ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ช่วยให้ผู้เรียนได้รับ
การเรียนรู้ในหลายมิติจากแหล่งเรียนรู้ และสื่อที่หลากหลาย เชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน ได้เข้ามาสู่
การเรียนการสอนของผู้เรียน นอกจากนั้น แหล่งเรียนรู้ยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาการ
ด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านความรู้ แหล่งเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ
ความรู้เชิงประจักษ์ ส่งเสริม การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความอยากรู้อยากเห็น
เชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นหา และเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เข้ากับประสบการณ์
ส่วนตัว หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ด้านทักษะ แหล่งเรียนรู้ช่วย
ส่งเสริมและพัฒนาทักษะ ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้แก่ ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะในงาน
อาชีพและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม แหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตัวเอง
ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกทางสังคม/สิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ยอมรับ
ค่านิยมที่ดีงาม

โดยสรุป การนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้
จากประสบการณ์ตรง ได้สัมผัสกับสภาพที่แท้จริง โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่เขาได้พบเห็นและสัมผัส
ในชีวิตประจำวัน ยิ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ซึ่งจะนำไปสู่แนวคิดในการแก้ปัญหา
ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ตั้งอยู่เลขที่ 221 หมู่ที่ 4 บ้านแม่ใสเหล่าตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมือง ประมาณ 5 กิโลเมตร

อาณาเขต ตำบลแม่ใสมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลเวียง	อำเภอเมือง
ทิศใต้	ติดกับตำบลแม่กา	อำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลแม่ต๋ำ	อำเภอเมือง
ติดตะวันตก	ติดกับตำบลแม่เงา	อำเภอเมือง

ภูมิประเทศ

พื้นที่ราบลุ่มเป็นทุ่งนา พื้นที่บางส่วนติดกับกว๊านพะเยา จึงมีแหล่งน้ำคือกว๊านพะเยา

การปกครอง

ชุมชนบ้านแม่ใส ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งแต่เดิมข้อมูลประกอบด้วย การปกครอง โดยมีกำนันเป็นผู้ปกครองหมู่บ้าน และมีผู้ใหญ่บ้านปกครองแต่ละหมู่บ้านอีกทีหนึ่ง และแต่ละหมู่บ้านก็ยังมี การปกครองแบบเดิมอยู่ เพราะตำบลแม่ใส เป็นการปกครองท้องถิ่นจาก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ประชากรตำบลแม่ใส

ประชากรตำบลแม่ใส มีทั้งหมด 2,034 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมด 5,990 คน เป็นชาย 2,800 คน เป็นหญิง 3,190 คน (ข้อมูล 16 พฤษภาคม 2563)

อาชีพ

อาชีพหลักของประชาชนตำบลแม่ใส ได้แก่

1. การทำนา การทำนามี 2 วิธีคือ การทำนาหว่าน และการทำนาดำ
2. การปลูกผักสวนครัวขาย

ศาสนา

ประชากรนับถือศาสนาพุทธ วัดที่สำคัญในตำบลมี ดังนี้ วัดแม่ใส วัดร่องไฮ วัดสันช้างหิน วัดบ้านสันป่าถ่อน และวัดบ้านบ่อแฮ้ว

การศึกษา

การศึกษาในตำบลแม่ใส มีสถานศึกษาทั้งระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) คือโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

สภาพทางภูมิศาสตร์

ลักษณะทางภูมิประเทศของตำบลแม่ใส ดังนี้

พื้นที่ทางด้านทิศเหนือติดกับตำบลเวียงเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและทำไร่ เช่นเดียวกัน ทางทิศใต้และทิศตะวันออก ส่วนทิศตะวันตกติดกับตำบลแม่เนาเรือ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลแม่ใส มีลักษณะคล้ายภูมิอากาศโดยทั่วไปของจังหวัด พะเยาแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ

1. ฤดูร้อน อากาศร้อนและแห้งแล้ง เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม
2. ฤดูฝน ฝนมักไม่ตกต้องตามฤดูกาลและมีปริมาณน้ำฝนน้อย เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน – ตุลาคม

3. ฤดูหนาว จะมีอากาศเย็น เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

จากตำนานอันเลื่องลือรวมทั้งมีภูมิศาสตร์ที่ตั้งต่าง ๆ เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน มีประเพณี อันดีงาม มีการประกอบอาชีพที่สุจริต มีการพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้าน ผู้คนมีจิตใจ อันดีงาม มีความขยันขันแข็งไม่คดโกงใคร จึงทำให้ชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งอยู่เลขที่ 221 หมู่ที่ 4 ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2474 เดิมชื่อโรงเรียนประชาบาลตำบลบ่อแฮ้ว (วัดนิคมทุ่งล้อม) ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ต.แม่เนาเรือ อ.เมืองพะเยา เปิดทำการสอนเมื่อ พ.ศ.2473

ในปี พ.ศ. 2476 ทางราชการได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งอยู่ที่ 221 หมู่ที่ 4 ตำบลแม่ใส (บ้านแม่ใสเหล่า) โดยสร้างอาคารเรียน 4 ห้องเรียน และได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนประชาบาลแม่เนาเรือ (วัดนางเหลียว) มีที่ดิน 7 ไร่

ปี พ.ศ. 2507 คณะกรรมการการศึกษา และเจ้าอาวาสวัดแม่ใส ได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียน แบบ 004 ขนาด 6 ห้องเรียน โดยงบประมาณบริจาค รวม 438,250 บาท (สี่แสนสามหมื่นแปดพัน สองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

พ.ศ. 2509 ได้ซื้อที่ดินเพิ่มอีก 12 ไร่

พ.ศ. 2510 ได้เปลี่ยนชื่อ จากโรงเรียนประชาบาลแม่เนาเรือเป็นโรงเรียนบ้านแม่ใส

พ.ศ. 2512 ได้เปิดทำการสอนถึงระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5 – ป.7)

พ.ศ. 2518 ได้รับงบประมาณจากทางราชการ 200,000 (สองแสนบาทถ้วน) สร้างอาคารเรียนแบบ 017 พย.017 ขนาด 4 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง และได้ยกฐานะชื่อโรงเรียนใหม่ว่า โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

พ.ศ. 2536 ทางราชการได้เปิดสอนขยายโอกาสทางการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1)

ปัจจุบันนี้โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส เปิดทำการสอนชั้นอนุบาล 1 – 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

สภาพพื้นที่

ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง ประมาณ 5 กิโลเมตร ระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดพะเยา ประมาณ 5 กิโลเมตร ระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประมาณ 8 กิโลเมตร

โรงเรียนมีพื้นที่ 25 ไร่ - งาน 44 ตารางวา อาคารเรียน 4 หลัง อาคารประกอบ 2 หลัง จัดเป็นห้องเรียน 18 ห้องเรียน ห้องพิเศษ 10 ห้องเรียน

สภาพชุมชนตำบลแม่ใส

ตำบลแม่ใส แบ่งการปกครองเป็น 12 หมู่บ้าน ประชาชนนับถือศาสนาพุทธยึดมั่นในประเพณี วัฒนธรรมไทย มีอัธยาศัยดี สามัคคี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความขยันขันแข็งในการทำงาน และการประกอบอาชีพ ประชากรมีอาชีพทางการเกษตรกรรม ทำนาเป็นหลักอาชีพรอง ค้าขาย ทอผ้า และรับจ้าง ชุมชนบ้านแม่ใส มีประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อที่หลากหลาย ซึ่งยังคงยึดมั่นและสืบทอดมาจนปัจจุบัน เช่น ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณีแห่ไม้ค้ำศรี เป็นต้น

เขตบริการการศึกษา

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีเขตพื้นที่บริการศึกษาให้กับชุมชน ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในเขตหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11 และ 12 ซึ่งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใส

ภารกิจ

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1 - 3 ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับประถมศึกษา และจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้มีความรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด

ชื่อ	โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
อักษรย่อ	ชมส.
สีประจำโรงเรียน	บานเย็น - ขาว
สีบานเย็น	หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ด้านวิชาการ
สีขาว	หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่องของคุณธรรมวัฒนธรรม
ปรัชญาประจำโรงเรียน	“ ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต ” ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก
คำขวัญประจำโรงเรียน	เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม สัมพันธชุมชน
อัตลักษณ์โรงเรียน	“แม่ใสยุคใหม่ ทักทาย 2 ภาษา กิริยางดงาม”
เอกลักษณ์โรงเรียน	“ใฝ่เรียนรู้โครงงาน สถานศึกษาเพื่อชุมชน รณรงค์ลดขยะ”

วิสัยทัศน์ (Vision)

การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีคุณภาพและมาตรฐาน บนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจ

1. จัดให้มีการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับ
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการและบริการ
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
4. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและบริการ
5. พัฒนาหลักสูตรและระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิตคุณลักษณะ
- ในศตวรรษที่ 21

7. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม
8. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติของผู้เรียน
9. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและระบบบริหารจัดการ
10. พัฒนาระบบบริหารจัดการและบริการให้เป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ
11. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับ
2. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการและบริการที่มีคุณภาพ ทันสมัย และรวดเร็ว

3. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส พัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
4. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและบริการที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และเหมาะสมกับการใช้งาน

5. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีหลักสูตรและระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิต คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
7. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม อนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติของผู้เรียน

8. โรงเรียนและครูมีงานวิจัยที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและระบบบริหารจัดการ
9. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีระบบบริหารจัดการและบริการเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ

10. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ของโรงเรียน

กลยุทธ์ระดับโรงเรียน (School Strategy)

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จึงกำหนดกลยุทธ์ ในแผนพัฒนาการศึกษา 2561 - 2563 จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์หลักในการบริหารจัดการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่การมืออาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการศึกษเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐาน

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับหลักสูตรการวัด

และประเมินผลที่เหมาะสม

2. พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ระดับขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

4. ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่การมืออาชีพ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

2. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการศึกษเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
2. สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - โครงการพัฒนาทักษะทางวิชาการ
 - โครงการส่งเสริม นักเรียนร่วมแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
 - โครงการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 - โครงการพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ
 - โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - โครงการส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ
 - โครงการพัฒนาห้องสมุด ICT
 - โครงการยกระดับทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ SMART TV
 - โครงการจัดหาสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน
 - โครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - โครงการพัฒนาระบบเครือข่าย Network เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - โครงการทัศนศึกษา
 - โครงการมหกรรมเปิดบ้านวิชาการ
 - โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
 - โครงการพัฒนาสุขภาพนักเรียน
 - โครงการระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียน
 - โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ ห่างไกลยาเสพติด
 - โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

- โครงการโรงเรียนสะอาด ด้วยมือเรา
- โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- โครงการส่งเสริมกีฬานักเรียน
- โครงการจัดหาพาหนะรับ-ส่งนักเรียน นอกเขตบริการ
- โรงเรียนแม่ใสร่วมใจคัดแยกขยะ ลดมลพิษ ลดโลกร้อน
- โครงการเยาวชนแม่ใส รักปลอดภัย ห่างไกลโรคเอดส์
- โครงการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพของครู
- โครงการนิเทศและติดตามผล
- โครงการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน
- โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ชุมชน
- โครงการอาหารกลางวัน
- โครงการจัดหาพาหนะรับ-ส่งนักเรียน นอกเขตบริการ
- โครงการสาธิตอุปโภค
- โครงการพัฒนางานการเงินการบัญชี
- โครงการปรับภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม
- โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรของสถานศึกษา

ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา

นางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

โทรศัพท์ : 098-7503154 E-Mail : mayuree2359@gmail.com

วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท ศษ.ม. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ..2554 จนถึงปัจจุบัน

เป็นเวลา 11 ปี

ข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563

ประเภท/ตำแหน่ง	2563	
	ชาย	หญิง
1. ผู้บริหารสถานศึกษา		
- ผู้อำนวยการ	0	1
2. ครูผู้สอนการศึกษาปฐมวัย		
- ข้าราชการครู	0	2
- อัตราจ้าง	0	1
3. ครูผู้สอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
- ข้าราชการครู	0	7
- อัตราจ้าง	0	1
- ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	0	1
4. บุคลากรทางการศึกษา		
- ธุรการ โรงเรียน	0	1
- นักการภารโรง	0	0
- พนักงานขับรถโรงเรียน	0	0
5. อื่นๆ (ระบุ)...		
รวมทั้งสิ้น	0	14

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอน

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ภาระงานสอนเฉลี่ยของครู 1 คน ในแต่ละสาขาวิชา (ชม./สัปดาห์)
1. บริหารการศึกษา	1	9
2. ภาษาไทย	2	23
3. คณิตศาสตร์	2	23
4. วิทยาศาสตร์	1	23
5. ภาษาอังกฤษ	2	23
6. สังคมศึกษา	0	-
7. พลศึกษา	0	21
8. ปฐมวัย	2	25
9. ประถมศึกษา	1	25
10. วิทยาศาสตร์การกีฬา	1	21
11. เกษตร	1	21
12. ดนตรี	0	-
13. อื่น ๆ	1	23
รวม	14	

ข้อมูลนักเรียน (ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563 ของปีการศึกษา 2563)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนห้องเรียน/ผู้เรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

จำนวนนักเรียนทั้งหมด 174 คน แยกเป็นระดับชั้น ดังนี้

ระดับที่เปิดสอน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนผู้เรียน		รวมจำนวน ผู้เรียน
		ชาย	หญิง	
ระดับก่อนประถมศึกษา				
อนุบาลปีที่ 1	1	5	8	13
อนุบาลปีที่ 2	1	5	8	13
อนุบาลปีที่ 3	1	7	7	14
รวม	3	17	23	40
ระดับประถมศึกษา				
ประถมศึกษาปีที่ 1	1	5	5	10
ประถมศึกษาปีที่ 2	1	9	5	14
ประถมศึกษาปีที่ 3	1	5	5	10
ประถมศึกษาปีที่ 4	1	6	9	15
ประถมศึกษาปีที่ 5	1	10	8	18
ประถมศึกษาปีที่ 6	1	5	8	13
รวม	6	40	40	80
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				
มัธยมศึกษาปีที่ 1	1	12	7	19
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1	9	10	19
มัธยมศึกษาปีที่ 3	1	6	10	16
รวม	3	27	27	54
รวมนักเรียนทั้งหมด	12	84	90	174

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

โครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 22 - 23 ได้ระบุแนวทางการจัดการศึกษาสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จึงต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ การศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม ครูต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเปลี่ยนแปลงจากการถ่ายทอดเนื้อหามาเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 พร้อมกับผลการประเมินภายนอกรอบสี่ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนและครูค้นพบความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และสร้างนวัตกรรมใหม่ได้ และการเรียนการสอนเชิงรุกจึงมีบทบาทช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำ (active learning) ผู้เรียนสามารถร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ผู้สอนกำหนด อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง และมีพัฒนาการให้เกิดทักษะวิชาการ และทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสจึงได้ทำโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการส่งเสริมครูได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยมีการนำสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ และครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เต็มเต็มศักยภาพให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้

2.2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

3.1.1 ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้

3.1.2 ผู้เรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 90 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก

ในระดับมากขึ้นไป

3.2 เชิงคุณภาพ

3.2.1 ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

3.2.2 ผู้เรียนได้รับความรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

4. กิจกรรมดำเนินการ

4.1 การเตรียม/วางแผน

4.1.1 ประชุมครูเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการทบทวน

หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่างๆ

4.2 การพัฒนาบุคลากรและนำไปใช้

4.2.1 พัฒนาศักยภาพโดยจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.2.2 ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน

4.2.3 นิเทศติดตามจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.3 การนิเทศติดตาม

4.3.1 ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3.2 การประเมินความพึงพอใจ

4.3.3 การประเมิน/รายงานผล

5. แผนดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด	เริ่มต้น	สิ้นสุด	ผู้รับผิดชอบ
1	การเตรียม/วางแผน ประชุมครูเพื่อวางทบทวนหลักสูตร สถานศึกษา หลักสูตรสาระการเรียนรู้ ต่างๆ	มีนาคม 2563	มีนาคม 2563	นางสาวมยุรี สมใจ นางสาวภา ใจสม นางสาวอัญชลี อัครจินดาพล และคณะครูบุคลากร
2	การพัฒนาบุคลากรและนำไปใช้ 1. พัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 2. จัดการเรียนรู้เชิงรุก ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน 3. นิเทศติดตามติดตาม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ตลอดปีการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	นางสาวมยุรี สมใจ นางสาวภา ใจสม นางสาวอัญชลี อัครจินดาพล และคณะครูบุคลากร
3	การนิเทศติดตาม - นิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เชิงรุก -การประเมินความพึงพอใจ	ตลอดปีการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	นางสาวมยุรี สมใจ นางสาวภา ใจสม นางสาวอัญชลี อัครจินดาพล และคณะครูบุคลากร

6. แผนกำกับติดตาม

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้กำกับติดตามผล	หมายเหตุ
1	การเตรียม/วางแผน ประชุมคณะครูเพื่อวางแผนและจัดทำโครงการ	มี.ค. 63	ผู้อำนวยการโรงเรียน	
2	เสนอโครงการเพื่ออนุมัติ	มี.ค. 63	ผู้อำนวยการโรงเรียน	
3	การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ 1. พัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. จัดการเรียนรู้เชิงรุก ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน	ตลอดปีการศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครู	
4	การนิเทศติดตาม -นิเทศติดตามติดตามการจัดการเรียนรู้ -สรุปและประเมินโครงการ	ตลอดปีการศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะ	

7. งบประมาณ จากงบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 30,000 บาท

ที่	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1	จัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	30,000
2	จัดการเรียนรู้เชิงรุก ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน	
3	นิเทศติดตามติดตามการจัดการเรียนรู้	

8.การประเมินผล

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ครูทุกคนมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน	- สังเกต - สอบถาม - ประเมิน	- แบบสังเกต - แบบสำรวจ/แบบสอบถาม - แบบประเมิน
2. ผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้ ประสพการณ์จากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร้อยละ 80	- ประเมิน	- แบบประเมิน

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
1.ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 2.ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3.ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร้อยละ 90 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	- ประเมิน	- แบบประเมิน -แบบประเมินความพึงพอใจ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 โรงเรียนได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ
- 9.2 ผู้เรียนได้รับได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก

งานวิจัยในประเทศ

ประทุมมา คำละมูล. (2563 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศ DKCER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศ DKCER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ DKCER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ DKCER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 53 คน จำแนกเป็นผู้ทำหน้าที่สอนจำนวน 44 คน และผู้ทำหน้าที่นิเทศ จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา เครื่องมือทดลอง คือ คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ เครื่องมือวิจัย คือ 1) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 2) แบบประเมินความสามารถในการนิเทศ 3) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละเฉลี่ย และการทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1.รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ และ 5) การวัดและประเมินผล กระบวนการนิเทศ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดประเด็นการพัฒนา (Deciding Focus: D) 2) การให้ความรู้ และทักษะการปฏิบัติ (Knowledge and Skills for Coaching: K) 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Coaching: C) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอนคือ 3.1) ร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 3.2) จัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน 3.3) การสะท้อนผล 3.4) การปรับปรุงแก้ไข 4) การประเมินผล และ (Evaluation: E) 5) การรายงานผล (Report: R)

เขาวรินทร์ แก้วพรม.(2563, บทคัดย่อ) การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการฯ อย่างเป็นระบบ 5 ด้าน คือ 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน บ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 5) เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และเพื่อวิพากษ์ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการจากแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 8 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 68 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 68 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 151 คน ซึ่งผลการประเมินโครงการฯ ปรากฏผล ดังนี้ 1.การประเมินโครงการฯ พบว่า ภาพรวมทั้งโครงการ อยู่ในระดับมาก โดยผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการประเมินเป็นรายประเด็นและตัวชี้วัด สรุปได้ ดังนี้

1.1 การประเมินบริบทตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโครงการ ส่วนผลการประเมินบริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ 1.2 ด้านผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า พบว่า ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมและเพียงพอในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ตามลำดับ ส่วนผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมและพอเพียงในการจัดกิจกรรม และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ตามลำดับ 1.3 ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ผลการประเมินกระบวนการตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การดำเนินการ การพัฒนาบุคลากร และการนิเทศติดตามประเมินผลโครงการ ตามลำดับ และผลการประเมินกระบวนการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การดำเนินการ การพัฒนาบุคลากร และการนิเทศติดตามประเมินผลโครงการ ตามลำดับ 1.4 ผลการประเมินผลลัพธ์ พบว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงการ การใช้แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการสอนแบบร่วมมือ และการวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ ส่วนผลการประเมินผลลัพธ์ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงการ การใช้แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการสอนแบบร่วมมือ ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการประเมินผลลัพธ์ตัวชี้วัดความพึงพอใจตามความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.5 ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า ผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามลำดับ ผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับจากมากไปหา

น้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนความรู้ความสามารถในการทำโครงการของผู้เรียน ตามลำดับ 2. ผลการวิพากษ์ผลการประเมินโครงการฯ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และผู้เชี่ยวชาญ พบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับผลการประเมินโครงการฯ ใน 4 มิติ คือโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ดำเนินการตามขอบข่ายของ 1) อรรถประโยชน์หรือความเป็นประโยชน์ 2) การประเมินโครงการนี้มีความเป็นไปได้ 3) การประเมินโครงการนี้มีความชอบธรรมหรือความเหมาะสม และ 4) การประเมินโครงการนี้ มีความถูกต้อง

สุดา นันไชยวงศ์ (2561.บทคัดย่อ) รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน รวมจำนวน 821 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลการประเมินโครงการ สรุปได้ดังนี้ ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต รองลงมา คือ ด้านบริบท ด้านผลกระทบ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยโครงการมีการกำหนดวิธีดำเนินงานและการวัดประเมินผลที่ชัดเจน โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และโครงการมีเป้าหมายเพื่อสร้างความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการดำเนินงานของโครงการมีจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยดำเนินกิจกรรมการนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมเสวนาด้านเทคนิคการสอนการเรียนรู้เชิงรุกกับครูต้นแบบ กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแก่คณะครู กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแก่คณะครู กิจกรรมการสังเกตการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และกิจกรรมการจัดนิทรรศการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ตามลำดับด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้ (1) ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้และมีความเข้าใจในตนเอง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และบรรลุปเป้าหมายการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้ครูมีทักษะและประสบการณ์ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด (2) ครูมีทักษะและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก โดยมีทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับครูใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและแก้ปัญหาผู้เรียน ครูส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม และดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกปีการศึกษา 2561 ทั้งหมดจำนวน 124 เรื่อง ด้านผลกระทบของโครงการ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยพบว่า ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสื่อการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีทักษะใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานเผยแพร่และนำเสนอสู่สาธารณชนในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความพึงพอใจต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเทิดวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมมีความพึงพอใจมากที่สุดข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินไปใช้ มีดังนี้ 1. ควรมีหลักการและเหตุผลในการสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างเหมาะสมและชัดเจน 2. ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการให้เพียงพอและเหมาะสม 3. ควรมีการดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัญหาและเป้าหมายของโครงการ ก่อนริเริ่มโครงการ 4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการแบ่งหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงานร่วมกัน 5. ควรส่งเสริมให้ครูมีประสบการณ์ในการนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนใน

ห้องเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มากขึ้น 6.ควรจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนักเรียนให้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการในระดับจังหวัด ระดับภาคเหนือ และระดับชาติ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 7.ควรส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือใช้ในสถานการณ์ใหม่ในสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาชุมชน และสังคม 8. ครูควรเผยแพร่ผลงานวิชาการและการจัดนิทรรศการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแก่ชุมชน หน่วยงาน และบุคคลที่สนใจมากขึ้นข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินครั้งต่อไป 1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนและการส่งเสริมพัฒนาทักษะทางวิชาการในระดับจังหวัด ระดับภาคเหนือ และระดับชาติ 2. ควรศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

งานวิจัยในต่างประเทศ

Aleksic (2004) ได้ศึกษาการใช้ภาพประกอบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน จากตำราเรียนที่มีภาพประกอบถึงแม้จะมีสิ่งแสดงว่าพื้นฐานการวิจัยมีการเจริญขึ้นซึ่งพบว่าตำราที่มีภาพประกอบสามารถเสริมแรงด้านบวกของการเรียนรู้ ผู้เรียนมักจะปฏิบัติการใช้ภาพประกอบการอธิบายเพียงผิวเผิน ดังนั้น วิธีที่เป็นไปได้ที่สนับสนุนการใช้ภาพประกอบการอธิบายที่เป็นกระบวนการประมวลผลที่มีระบบ คือการใช้คำถามประกอบการตรวจสอบผลการเรียนกระทำโดยใช้คำถามที่ต่างกัน 2 ชนิด เพื่อเป็นการกระตุ้นการเลือกและการรวบรวมคำถามขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของผู้เรียนผลสัมกับระดับการตอบสนองที่พบของนักเรียนจะขาดเสียไม่ได้สำหรับความหมายของการเรียนรู้ที่จะตรวจสอบการเรียนรู้ที่จะถูกตรวจสอบการทดลองทั้งสองครั้งที่ถูกดำเนินการแล้วการทดลองครั้งที่ 1 ชนิดของคำถามมีความหลากหลายในขณะที่การทดลองครั้งที่ 2 ชนิดของการตอบสนองมีความหลากหลาย

Boh (2004) ศึกษาการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการอย่างเชี่ยวชาญ ในการทำโครงการความรู้ โดยงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาว่า โครงการส่งผลต่อการจัดองค์กรอย่างไร และมีเทคนิคอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการนำเอกสารโครงการมาใช้ใหม่นั้นค่อนข้างยากและยังเป็นการยากในกรณีที่ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และทำให้ผู้เรียนต้องมีความยากในการทำโครงการและดูเหมือนว่าจะไม่เกิดความคุ้นเคยในการแลกเปลี่ยนเอกสารโครงการ ผู้ใช้สามารถที่จะหาผลลัพธ์ที่ยากในการแสวงหาผู้ช่วยจากผู้เขียนในโครงการนั้นแต่ถ้ามีการแลกเปลี่ยนจะทำให้เกิดความรู้อย่างกว้างขวางอยู่มาก

Mathuse (2003) ได้วิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลของกลยุทธ์การอภิปราย ซึ่ง Shoop และWright ได้จัดทำไว้เพื่อการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

วิธีการศึกษาสุ่มเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนหนึ่งแล้วจัดให้อยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสอง ชั้นเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนจำนวน 22 คนในห้องเรียนหนึ่งได้เรียนประยุกต์และกลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นเรียนอีกห้องหนึ่งมีนักเรียนจำนวน 19 คนได้เรียนมโนทัศน์วิทยาศาสตร์เดียวกันนั้นจากครูที่ใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมตามที่ Cardent ได้อธิบายไว้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปราย ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดผลความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าใจมโนทัศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่า ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มทดลองวัดด้วยแบบทดสอบความสามารถทางสมองฉบับมาตรฐานนั้น คะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบดั้งเดิมสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เชิงรุก และการประเมินโครงการทำให้ทราบถึงบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลที่เกิดขึ้นหากจะให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ นั้น ควรทราบถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบกิจกรรม รวมทั้งควรพัฒนากระบวนการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติจริงให้บรรลุผล บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะดำเนินการให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุใช้ผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอดรักการเรียนรู้ รู้วิธีการและเรียนรู้ด้วยตนเองมีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสนใจและประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

ตารางที่ 8 ขั้นตอนในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ตามประเด็นการประเมิน
และตัวชี้วัด

ประเด็นการประเมิน /ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน	การวิเคราะห์
บริบท 1. ความต้องการจำเป็นของ โครงการ	ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X} \geq 3.50$	μ , σ $\bar{X}, S.D.$
2. สอดคล้องของวัตถุประสงค์	ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X} \geq 3.50$	μ , σ $\bar{X}, S.D.$
3. ความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ของโครงการ	ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X} \geq 3.50$	μ , σ $\bar{X}, S.D.$
ปัจจัยป้อนเข้า 1. ความพร้อมของบุคลากร	ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X} \geq 3.50$	μ , σ $\bar{X}, S.D.$
2.ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ และเพียงพอในการ จัดกิจกรรม	ครู คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X} \geq 3.50$	μ , σ $\bar{X}, S.D.$

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน /ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน	การวิเคราะห์
3. ความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี	ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X}, S.D.$	μ, σ $\bar{X}, S.D.$
กระบวนการ 1.การเตรียม/วางแผน 2.การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ 3.การนิเทศติดตาม	ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$ $\bar{X}, S.D.$	μ, σ $\bar{X}, S.D.$
ด้านผลลัพธ์ 1.การสอนแบบโครงงาน 2.ความพึงพอใจ	ครูผู้สอน	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$	μ, σ
ด้านผลลัพธ์ 1.การสอนแบบร่วมมือ 2.การสอนแบบโครงงาน 3.การใช้แหล่งการเรียนรู้ 4.ความพึงพอใจ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	แบบสอบถาม	$\bar{X} \geq 3.50$	$\bar{X}, S.D.$
ด้านผลลัพธ์ ความพึงพอใจ	ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	แบบสอบถาม	$\bar{X} \geq 3.50$	$\bar{X}, S.D.$
ด้านผลลัพธ์ ความพึงพอใจ	คณะกรรมการสถานศึกษาฯ	แบบสอบถาม	$\bar{X} \geq 3.50$	$\bar{X}, S.D.$

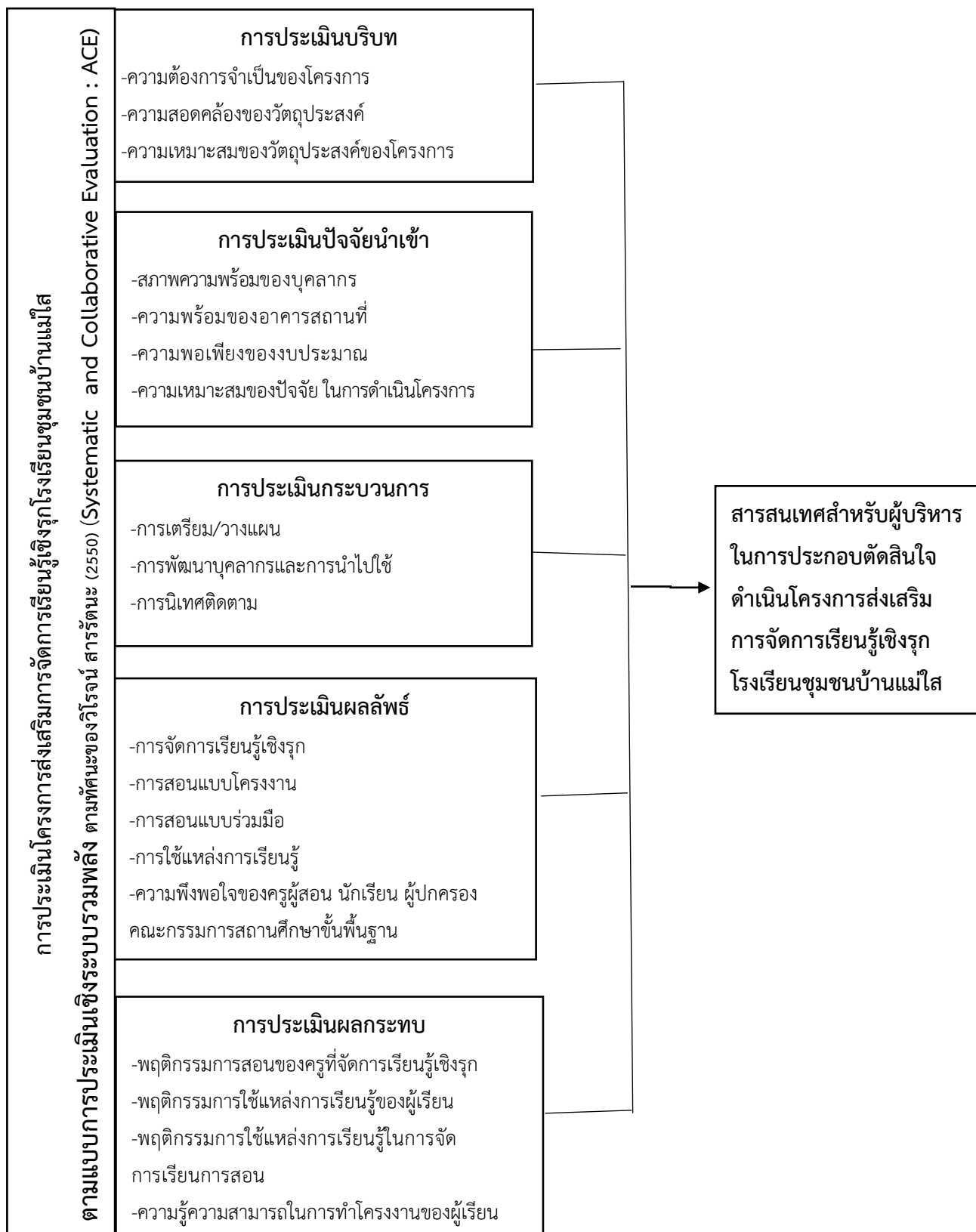
ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน / ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน	การวิเคราะห์
ผลกระทบ 1.พฤติกรรมการสอนของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	แบบสอบถาม	$\bar{X} \geq 3.50$	$\bar{X}, S.D.$
ผลกระทบ 1.พฤติกรรมการสอนของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน	ครูผู้สอน	แบบสอบถาม	$\mu \geq 3.50$	μ, σ

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการใช้การประเมินตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลังตามทัศนะของวิโรจน์ สารรัตนะ (2550) (Systematic and Collaborative Evaluation : ACE) โดยประเมินบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์และผลกระทบ เป็นการประเมินที่รวมผู้มีส่วนร่วมกัน ผลจากการประเมินจะทำให้ได้ข้อสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นทางเลือกต่างๆ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจใดๆ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ให้เกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และได้สารสนเทศสำหรับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการตัดสินใจตัดสินใจคุณค่าของ โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ดังแสดงในแผนภาพที่ 11

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

แผนภาพที่ 11 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ปีการศึกษา 2563 เป็นการประเมินผลก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนการประเมินโครงการและวิธีดำเนินการประเมินโครงการ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการประเมินโครงการ เป็นการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน คือ

- 1.1 การประเมินบริบท
- 1.2 การประเมินปัจจัยป้อนเข้า
- 1.3 การประเมินกระบวนการ
- 1.4 การประเมินผลลัพธ์
- 1.5 การประเมินผลกระทบ

2. วิธีดำเนินการประเมิน มีดังนี้

- 2.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.5 ขั้นตอนการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน

1. ขั้นตอนการประเมินโครงการ

ขั้นตอนการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง ตามทัศนะของวิโรจน์ สารรัตนะ (2550) โดย การประเมินบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ และวิพากษ์ผลการประเมินโครงการ รายละเอียดดังนี้

1.1 การประเมินบริบท เป็นการประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 นโยบายโรงเรียน และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 การประเมินปัจจัยป้อนเข้า เป็นการประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับ สภาพความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ ความพอเพียงของงบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ

1.3 การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากร และการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม

1.4 การประเมินผลลัพธ์ เป็นการประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียน เกี่ยวกับ การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ และความพึงพอใจของครูผู้สอน ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจผู้ปกครอง และความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

1.5 การประเมินผลกระทบ การประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียน เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน และความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน หลังจากสิ้นสุดโครงการ

2. วิธีดำเนินการประเมิน

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

2.1.1. กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า และกระบวนการได้แก่

- 1) ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (ไม่นับรวมผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนครู 1 คน) จำนวน 7 คน

2.1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านผลลัพธ์ ได้แก่

- 1) ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (ไม่นับรวมผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนครู 1 คน) จำนวน 7 คน
- 3) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกแบบเจาะจง (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552) เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 100 คน

4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกแบบเจาะจง (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552) เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน

2.1.3. กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามด้านผลกระทบ ได้แก่

- 1) ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 13 คน
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมาย และทำการเลือกอย่างเจาะจง (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552) เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 11 ฉบับ ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือ มีดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามประเมินบริบทและประเมินปัจจัยป้อนเข้า

ฉบับที่ 1 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 เกี่ยวกับบริบทและปัจจัยป้อนเข้า ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 2 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินบริบทเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ การประเมินปัจจัยป้อนเข้า เกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ และเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์

เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

2.1.2 แบบสอบถามการประเมินกระบวนการ

ฉบับที่ 3 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่โสภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินกระบวนการเกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ฉบับที่ 4 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่โสภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินกระบวนการเกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

2.1.3 แบบสอบถามการประเมินผลลัพธ์

ฉบับที่ 5 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่โสภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินผลลัพธ์ เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ และความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ฉบับที่ 6 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่โสภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ฉบับที่ 7 สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ฉบับที่ 8 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินผลลัพธ์เกี่ยวกับความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 9 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินผลลัพธ์เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

2.1.4. แบบสอบถามการประเมินผลกระทบ

ฉบับที่ 10 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินผลกระทบ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ฉบับที่ 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ
เป็น แบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563
การประเมินผลกระทบ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้
แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้
ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
จำนวน 12 ข้อ

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง
การสร้างข้อคำถามในการประเมินตามนิยามศัพท์/ความหมาย คุณลักษณะตัวบ่งชี้/พฤติกรรมบ่งชี้
ในการประเมิน

2.3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง ใน 5 ด้าน
คือ บริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ ทั้ง 11 ฉบับ โดยได้สร้างข้อคำถาม
ตามนิยามศัพท์/ความหมาย คุณลักษณะตัวบ่งชี้/พฤติกรรมบ่งชี้ รายละเอียดดังตารางที่ 9 ถึง
ตารางที่ 19

ตารางที่ 9 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับ ครูผู้สอน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมินบริบท	การตรวจสอบประเมิน สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในที่มีอิทธิพล ต่อการดำเนินโครงการ ส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส เกี่ยวกับ ความต้องการ จำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ของโครงการ	1.ด้านความต้องการ จำเป็นของโครงการ	1.ต้องการให้โรงเรียน จัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.ต้องการแหล่งการเรียนรู้ ที่ช่วยส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครู 3.ต้องการให้ โรงเรียน สนับสนุนการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียน
		2.ความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์	4.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม 2545 5.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ 6.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 7.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
			8.วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน 9.วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการฯ 10.วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนด
		3.ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ	11.วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 12.วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น 13.วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ปัจจัยป้อนเข้า	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับสภาพความพร้อม ของบุคลากร อาคารสถานที่ ความเพียงพอของ งบประมาณ และ ความเหมาะสมของปัจจัย ในการดำเนินโครงการ ที่ส่งผลต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์และทิศทาง ของโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	1.ความพร้อมของ บุคลากร	14.ความพร้อมของ ผู้รับผิดชอบโครงการ 15.ความพร้อมของ ผู้บริหารโครงการ
		2.ความพร้อมของ สถานที่ งบประมาณ และเพียงพอ ในการจัดกิจกรรม	16.สถานที่ภายในอาคาร มีความพร้อมและเพียงพอ ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก 17.ห้องสมุดและ แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ มีความเหมาะสม 18.งบประมาณในการจัด โครงการฯ มีความเพียงพอ
		3.ความเหมาะสมของ ปัจจัยในการดำเนิน โครงการ	19.ความเหมาะสมของ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน 20.ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 10 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมินบริบท	สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในที่มีอิทธิพล ต่อการดำเนินโครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส เกี่ยวกับ ความต้องการ จำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ ความเหมาะสม ของวัตถุประสงค์ ของโครงการ	1.ด้านความต้องการ จำเป็นของโครงการ	1.ต้องการให้โรงเรียน จัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2.ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ ช่วยส่งเสริมทักษะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครู 3.ต้องการให้ โรงเรียน สนับสนุนการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร
		2.ความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์	4.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียน 6.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับความต้องการ ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการฯ 7.วัตถุประสงค์โครงการ สอดคล้องกับกิจกรรม ที่กำหนด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
		3.ความเหมาะสม ของวัตถุประสงค์ ของโครงการ	8.วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถ จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 9.วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนให้ สูงขึ้น 10.วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อ การจัดการเรียนรู้จัดการ เรียนรู้เชิงรุก
การประเมินปัจจัย ป้อนเข้า	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับสภาพความพร้อม ของบุคลากรอาคารสถานที่ ความเพียงพอของ งบประมาณ และ ความเหมาะสมของ ปัจจัยในการดำเนิน โครงการ ที่ส่งผลต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์	1.ความพร้อมของ บุคลากร	11. ความพร้อมของ ผู้รับผิดชอบโครงการ 12.ความพร้อมของ ผู้บริหารโครงการ 13.สถานที่ภายในอาคาร มีความพร้อมและเพียงพอ ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
	และทิศทางของโครงการ ส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน ชุมชนบ้านแม่ใส	2.ความพร้อมของ สถานที่ งบประมาณ และเพียงพอในการ จัดกิจกรรม 3.ความเหมาะสมของ ปัจจัยในการดำเนิน โครงการ	14.ห้องสมุดและแหล่ง การเรียนรู้อื่นๆ มีความเหมาะสม 15.งบประมาณในการจัด โครงการฯ มีความเพียงพอ 16.ความเหมาะสมของ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีในการดำเนินงาน 17.ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 11 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับ ครูผู้สอน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน กระบวนการ	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับการเตรียม/ วางแผน การพัฒนา บุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม โครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	1. การเตรียม/วางแผน	1.จัดประชุมปรึกษา การเตรียมวางแผนการ ดำเนินงานโครงการฯ 2.บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมวางแผน การดำเนินงานโครงการฯ 3.ประชุมชี้แจงให้บุคลากร ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจ วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
		2.การพัฒนาบุคลากร และการนำไปใช้	4.จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน 5.ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 6.จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และ การใช้แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจในการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก 7.ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม โดยเน้นทักษะ กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง เช่น การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และ การใช้แหล่งการเรียนรู้ 8.ส่งเสริมให้ครูวัดผล ประเมินผลหลายวิธี และ เน้นการประเมินตาม สภาพจริง

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
		3.การนิเทศติดตาม	9.การมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามผลการดำเนิน โครงการฯ 10.การมีส่วนร่วมในการ จัดทำเครื่องมือนิเทศ ติดตามผลการดำเนิน โครงการฯ 11.การมีส่วนร่วมในการ นิเทศติดตามผลการ ดำเนินโครงการฯ

ตารางที่ 12 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน กระบวนการ	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับการดำเนิน การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและ การนำไปใช้ การนิเทศติดตาม ประเมินผลโครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	การเตรียม/วางแผน	1.จัดประชุมปรึกษา การเตรียม/วางแผน การดำเนินงานโครงการฯ 2.บุคลากรและผู้ที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม วางแผนการดำเนินงาน โครงการฯ 3.ประชุมชี้แจงให้บุคลากร ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจ วัตถุประสงค์ของโครงการฯ 4.จัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงานที่ชัดเจน 5.ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้
		การพัฒนาบุคลากร และการนำไปใช้	ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6.จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือ และการใช้แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 7.ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม โดยเน้นทักษะกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
			เช่น การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือและ การใช้แหล่งการเรียนรู้ 8.ส่งเสริมให้ครูวัดผล ประเมินผลหลายวิธี และ เน้นการประเมิน ตามสภาพจริง
		การนิเทศติดตาม	9.การมีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทาง การนิเทศติดตาม ผลการดำเนินโครงการฯ 10.การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินโครงการฯ

ตารางที่ 13 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 5 สำหรับ ครูผู้สอน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ผลลัพธ์	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับการสอนแบบ โครงงาน การสอนแบบ ร่วมมือ และการใช้แหล่ง การเรียนรู้	1.การสอนแบบ ร่วมมือ	1.ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง 2.ครูเปิดโอกาสผู้เรียน ได้ปฏิบัติงานกลุ่ม 3.ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง 4.ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดง ความสามารถมีผลงานสร้าง ชิ้นงาน

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
		2.การสอนแบบ โครงงาน	5.ผู้เรียนได้ถ่ายทอด ความรู้ของตนเองสู่เพื่อน 6.ผู้เรียนได้คิดหัวข้อ ลงมือปฏิบัติ 7.ผู้เรียนได้นำเสนอผลงาน โครงงาน 8.ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน
		3.การใช้แหล่ง การเรียนรู้	9.ครูมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการจัดการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ตในการ แสวงหาความรู้ 10.ครูมีทักษะการใช้ ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า 11.ครูมีการส่งเสริมให้ นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 14 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 6 สำหรับ ครูผู้สอน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ผลลัพธ์	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับความพึงพอใจของ ครูผู้สอนที่มีต่อโครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	ความพึงพอใจ	1.การมีส่วนร่วมวางแผน ดำเนินงานโครงการฯ 2.การมีส่วนร่วมในการ นิเทศ ติดตามประเมินผล โครงการฯ 3.การส่งเสริมให้ผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหา ความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต 4.การใช้แหล่งการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง 5.การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน 6.การประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและ กรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยบูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 7.สภาพแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนมีความเหมาะสมและ เป็นประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 8.ผู้เรียนมีความสามารถทำ โครงการงาน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
			9.การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนส่งผลงานวิชาการเข้าประกวดในระดับจังหวัด ระดับเขต และหน่วยงานอื่นๆ 10.มีการมอบ เกียรติบัตร โล่ และรางวัลอื่นๆ ให้แก่ครูและนักเรียนที่ปฏิบัติงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ 11.ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 15 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 7 สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ผลลัพธ์	การตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	ความพึงพอใจ	1.สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
			3.การมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนงบประมาณ 4.การให้ผู้เรียนได้ใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการ เรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่าน ดาวเทียม อินเทอร์เน็ต 5.การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน 6.ผู้เรียนมีความสามารถ ทำโครงการ 7.ผลการเรียนของของ ผู้เรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 16 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 8 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ผลลัพธ์	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เกี่ยวกับ ความพึงพอใจของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มี ต่อโครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส	ความพึงพอใจ	1.การมีส่วนร่วมในการ ให้ข้อเสนอแนะ การวางแผนดำเนินงาน โครงการ ฯ 2.การมีส่วนร่วมในการ นิเทศ ติดตามประเมินผล โครงการ ฯ 3.การมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนงบประมาณ

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
			4.การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต 5.การใช้แหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส 6.การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน 7.การประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียนผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 8.สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 9.ผู้เรียนมีความสามารถทำโครงการ 10.ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 17 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 9 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมิน ผลลัพธ์	การตรวจสอบประเมิน เกี่ยวกับจัดการเรียน การสอน ได้แก่ การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือ การทำโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้	1.การสอนแบบ ร่วมมือ	1.ผู้เรียนได้เรียนรู้แก้ปัญหา ด้วยตนเอง 2.ผู้เรียนมีโอกาส ได้ปฏิบัติงานกลุ่ม 3.ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง 4.ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดง ความสามารถมีผลงานสร้างขึ้นงาน 5.ผู้เรียนได้ถ่ายทอด ความรู้ของตนเองสู่เพื่อน
		2.การสอนแบบ โครงงาน	6.ผู้เรียนได้คิดหัวข้อ ลงมือปฏิบัติ 7.ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงงาน 8.ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ 9.ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน
		3. การใช้แหล่ง การเรียนรู้	10..ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ต ในการแสวงหาความรู้ 11การใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งค้นคว้า 12.การใช้แหล่งการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาความรู้ตนเอง

ตารางที่ 18 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 10 สำหรับ ครูผู้สอน

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมินผล กระทบ	การตรวจประเมินเกี่ยวกับ ผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 หลังสิ้นสุดโครงการ ในปีการศึกษา 2563 ตามตัวชี้วัด	1.พฤติกรรมกร จัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ แหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส 2.ครูใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของ ผู้เรียน มากขึ้น 3.ครูจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ให้ผู้เรียน ได้แสดงออกมากขึ้น 4.ครูประเมินผลผู้เรียน อย่างหลากหลาย ตามสภาพ ที่แท้จริง และให้มีส่วนร่วม ประเมินตนเอง
		2.พฤติกรรมกรใช้ แหล่งการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนกร สอนของครู	5.ครูใช้ห้องสมุด ในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น 6.ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น
		3.พฤติกรรมกรใช้ แหล่งการเรียนรู้ ของผู้เรียน	7.ผู้เรียนใช้ห้องสมุด เพื่อค้นคว้ามากขึ้น 8.ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
	4) ความรู้ความสามารถ ในการทำโครงการ ของผู้เรียน	4.ความรู้ ความสามารถ ในการทำโครงการ ของผู้เรียน	9.ผู้เรียนมีความสามารถ คิดหัวข้อเรื่อง/เลือกปัญหาได้ 10.ผู้เรียนมีความสามารถ เขียน สรุปรายงานโครงการ 11.ผู้เรียนมีความสามารถ นำเสนอผลงานโครงการ 12.ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

ตารางที่ 19 การสร้างข้อคำถามแบบสอบถามฉบับที่ 11 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
การประเมินผล กระทบ	การตรวจประเมินเกี่ยวกับ ผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 หลังสิ้นสุดโครงการ ในปีการศึกษา 2563 ตามตัวชี้วัด	1.พฤติกรรม การสอนของครู การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	1.ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ ในตำบลแม่ใส 2.ครูใช้สื่อการสอนเพื่อ ฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของ ผู้เรียนมากขึ้น 3.ครูจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ให้ผู้เรียน ได้แสดงออกมากขึ้น

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตัวแปร/ คำศัพท์สำคัญ	นิยามศัพท์/ความหมาย	คุณลักษณะบ่งชี้/ พฤติกรรมบ่งชี้	ข้อคำถาม(items)
	1) พฤติกรรมการสอนของครู การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		4.ครูประเมินผลผู้เรียน อย่างหลากหลายตามสภาพ ที่แท้จริง และให้มีส่วนร่วม ประเมินตนเอง
	2) พฤติกรรมการใช้แหล่ง การเรียนรู้ของครู ในการจัดการเรียนการสอน	2.พฤติกรรมการใช้ แหล่งการเรียนรู้ ในการจัดการเรียน การสอนของครู	5.ครูใช้ห้องสมุด ในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น 6.ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น
	3) พฤติกรรมการใช้ แหล่งการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	3.พฤติกรรมการใช้ แหล่งการเรียนรู้ ของผู้เรียน	7.ผู้เรียนใช้ห้องสมุด เพื่อค้นคว้ามากขึ้น 8.ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น
	4) ความรู้ความสามารถ ในการทำโครงงานของ ผู้เรียน	4.ความรู้ ความสามารถ ในการทำโครงงาน ของผู้เรียน	9.ผู้เรียนมีความสามารถ คิดหัวข้อ เรื่อง/เลือก ปัญหาได้ด้วยตนเอง 10.ผู้เรียนมีความสามารถ เขียนสรุปรายงานโครงงาน 11.ผู้เรียนมีความสามารถ นำเสนอผลงานโครงงาน 12.ผู้เรียนมีทักษะในการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

2.3.3 ผู้ประเมิน นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาได้แก่

- 1) ผู้ช่วยรองศาสตราจารย์ ดร.คมคาย พันธุ์เพ็ง ตำแหน่ง อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
- 2) ดร.ศัชรินทร์ มหาวงค์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
- 3) นายลักษณ์ ทิศสุกใส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลภูพานยาว สังกัด สพ.พะเยา เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- 4) ดร.พรจรรย์ พัทธมณี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา
- 5) ดร.ปาลิตา สุขสำราญ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัด ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5

2.3.4 ผู้ประเมินนำแบบสอบถาม ทั้ง 11 ฉบับ ที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองพะเยา 2 ที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือที่จัดทำโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เหมือนกัน ได้แก่โรงเรียนบ้านจำปาหวาย โรงเรียนอนุบาลเมืองพะเยา บ้านโทกหวาก โรงเรียนบ้านแม่กา เลือกแบบเจาะจง ครู จำนวน 30 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 คน นักเรียน จำนวน 30 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α) ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้ง 11 ฉบับ โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.72-1.00 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง (รายละเอียดดังภาคผนวก ค หน้า 230) ได้แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับ ครูผู้สอน สอบถาม เกี่ยวกับบริบทและปัจจัยป้อนเข้าเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.75

แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอบถาม บริบทและปัจจัยป้อนเข้าเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของ วัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงานของ ผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความ พอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.72

แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับ ครู สอบถาม กระบวนการ เกี่ยวกับการ เตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.80

แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอบถาม กระบวนการ เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.78

แบบสอบถามฉบับที่ 5 สำหรับ ครู สอบถามผลลัพธ์ เกี่ยวกับการ สอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.72

แบบสอบถามฉบับที่ 6 สำหรับ ครู สอบถามผลลัพธ์ เกี่ยวกับความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.73

แบบสอบถามฉบับที่ 7 สำหรับผู้ปกครอง สอบถามผลลัพธ์เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.72

แบบสอบถามฉบับที่ 8 สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสอบถาม ผลลัพธ์ เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89

แบบสอบถามฉบับที่ 9 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอบถามผลลัพธ์ เกี่ยวกับความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.81

แบบสอบถามฉบับที่ 10 สำหรับ ครู สอบถามผลกระทบ เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอน ของครูการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.86

แบบสอบถามฉบับที่ 11 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านผลกระทบ เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC มากกว่า 0.5 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดระยะเวลาในการประเมินเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ระหว่าง 1-5 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ใช้แบบสอบถามฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 ให้ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ตอบ

ระยะที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่าง วันที่ 15-20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ใช้แบบสอบถามฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ตอบ

ระยะที่ 3 ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ระหว่าง 14-15 มีนาคม พ.ศ. 2564 ใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 5-11 ให้ ครู นักเรียนฯ ผู้ปกครองฯ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ตอบ

2.5 ขั้นตอนการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้เสีย นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มาจัดจัดกระทำ ดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด แล้วคัดเลือก เฉพาะที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งพบว่ามีค่าความสมบูรณ์ ร้อยละ 100

2) กำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

ความคิดเห็น / ความพึงพอใจ	ระดับน้อยที่สุด	ให้ 1
ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	ระดับน้อย	ให้ 2
ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	ระดับปานกลาง	ให้ 3
ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	ระดับมาก	ให้ 4
ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	ระดับมากที่สุด	ให้ 5

3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทั้งนี้ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้เสีย ได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545). ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ ระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด

4) วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการจากแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด มาจัดระบบ ลงรหัส และทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณ ค่าสถิติ ดังนี้

4.1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ คำร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นจากการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ในการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

2.6.1 คำร้อยละ

2.6.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2546).

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.6.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2546)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.6.4 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2546).

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือ
 ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าจุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาหรือข้อทดสอบนั้น
 สอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าจุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาหรือข้อทดสอบนั้น
 สอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าจุดประสงค์ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือข้อทดสอบนั้น
 ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.6.5 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (เกียรตินิสิต ศรีสข. 2552 .หน้า 152)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่น (เกียรตินิสิต ศรีสข. 2552.หน้า 144)

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .00 - .20 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำมาก

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .21 - .40 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำ

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .41 - .70 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นปานกลาง

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .71 - 1.00 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการฯ อย่างเป็นระบบ ใน 5 ด้าน คือ

1. เพื่อประเมินบริบท ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 2. เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้า ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
- ผู้ประเมิน นำเสนอผลการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 ครูผู้สอน จำนวน 13 คน
- 1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน
- 1.3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน
- 1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

- 2.1 ผลการประเมินบริบท
- 2.2 ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า
- 2.3 ผลการประเมินกระบวนการ
- 2.4 ผลการประเมินผลลัพธ์
- 2.5 ผลการประเมินผลกระทบ

ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมทั้งโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้เสีย จึงกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้เสีย ที่เป็นผู้ร่วมประเมินนำแบบสอบถามทั้ง 11 ฉบับ ไปสอบถาม ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน แยกเป็นรายด้านดังปรากฏในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของประชากร /กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ประชากร /กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ครูผู้สอน (N = 13)		
1. ประสบการณ์การสอน		
10 – 19 ปี	3	23.08
20 – 29 ปี	7	53.84
30 ปี ขึ้นไป	3	23.08
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	8	61.54
สูงกว่าปริญญาตรี	5	38.46
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		
(n = 100)		
1. เพศ		
ชาย	48	48.00
หญิง	52	52.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประชากร /กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
2. ผู้ปกครอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (n = 100)		
1. เพศ		
ชาย	65	65.00
หญิง	35	35.00
2. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	52	52.00
มัธยมศึกษา	38	38.00
ปริญญาตรี	10	10.00
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 7)		
1. เพศ		
ชาย	5	71.43
หญิง	2	28.57
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	28.57
ปริญญาตรี	3	42.86
สูงกว่าปริญญาตรี	2	28.57

จากตารางที่ 20 ข้อมูลสถานภาพของประชากร /กลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 19 ปี ร้อยละ 23.08 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 20- 29 ปี ร้อยละ 53.84 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 30 ปี ขึ้นไปร้อยละ 23.08 ระดับการศึกษาของครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 61.54 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 38.46

สถานภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เป็นชาย ร้อยละ 48.00 เป็นหญิง ร้อยละ 52.00

ส่วนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เป็นชาย ร้อยละ 65.00 เป็นหญิง ร้อยละ 35.00 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 52.00 รองลงมาเป็นมัธยมศึกษา ร้อยละ 38.00 และระดับปริญญาตรีร้อยละ 10.00

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 71.43 เป็นหญิง ร้อยละ 28.57 และระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี ร้อยละ 42.86 รองลงมาเป็นสูงกว่าปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 28.57 เท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รายละเอียด
นำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์บริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การ ประเมิน	ผล การ ประเมิน
	ความต้องการจำเป็นของโครงการ	4.23	0.59	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ต้องการให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.69	0.48	มากที่สุด	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู	3.92	0.65	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	ต้องการให้ โรงเรียนสนับสนุนการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียน	4.08	0.64	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์	3.96	0.60	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2545	4.08	0.64	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การ ประเมิน	ผล การ ประเมิน
5	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ	3.69	0.48	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.69	0.48	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.62	0.51	มากที่สุด	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้อง กับนโยบายของโรงเรียน	3.77	0.60	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
9	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ ความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.00	0.88	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ กิจกรรมที่กำหนด	3.92	0.64	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ		4.45	0.67	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
11	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มี ความรู้ ความเข้าใจและสามารถ จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	4.53	0.71	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
12	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้สูงขึ้น	4.37	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
13	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความ พึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการ จัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.53	0.71	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.21	0.62	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 21 ผลการประเมินบริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.62$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ารายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.67$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$, $\sigma = 0.60$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมินความต้องการจำเป็นของโครงการ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.59$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.48$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.65$)

ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.60$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.51$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และวัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.48$) และวัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.17$, $\sigma = 0.60$)

ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.67$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.71$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.63$)

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์บริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ		3.95	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ต้องการให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริม ทักษะการสอนเชิงรุกของครู	4.00	0.58	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	ต้องการให้ โรงเรียนสนับสนุนการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร	3.71	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์		4.11	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.86	0.38	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ นโยบายของโรงเรียน	3.86	0.90	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ ความต้องการของครูผู้สอนคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองและนักเรียน	4.29	0.49	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ กิจกรรมที่กำหนด	4.43	0.98	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ		4.11	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มี ความรู้ ความเข้าใจและสามารถ จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	3.86	0.38	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
9	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้สูงขึ้น	4.55	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.91	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ	เกณฑ์	ผล
				ความ คิดเห็น	การ ประเมิน	การ ประเมิน
	รวม	4.06	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์หับริบตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.63$) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า
รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.53$) และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.69$)
และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความต้องการจำเป็นของโครงการ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.68$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมินความต้องการจำเป็นของโครงการ พบว่า
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.68$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการ
ให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.69$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ต้องการให้ โรงเรียนสนับสนุน
การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.76$)

ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.69$)
รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรม ที่กำหนดอยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.98$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ
นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.38$) วัตถุประสงค์โครงการ
สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.90$)

ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.53$)
รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
ผู้เรียนให้สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.53$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ อยู่ในระดับมาก
($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.38$) และวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อ
การจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.69$)

สรุปผลการประเมินบริบทของโครงการฯ พบว่า ผลการประเมินบริบท ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโครงการ ส่วน ผลการประเมินบริบท ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ความต้องการจำเป็นของโครงการ

2.2 ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการฯ

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การ ประเมิน
	ความพร้อมของบุคลากร	4.12	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ	4.15	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ เพียงพอ ในการจัดกิจกรรม	4.10	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	สถานที่ภายในอาคารมีความพร้อมและ เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	3.92	0.64	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ มีความเหมาะสม	4.23	0.60	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	งบประมาณในการจัดโครงการฯ มีความเพียงพอ	4.15	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ	4.31	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก	4.38	0.87	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ	เกณฑ์	ผล
				ความ คิดเห็น	การประเมิน	การ ประเมิน
	รวม	4.16	0.30	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 23 ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.80$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ และเพียงพอในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.68$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมินความพร้อมของบุคลากร พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.73$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.69$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เป็นความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.76$)

ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ เพียงพอในการจัดกิจกรรม พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.68$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.60$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานที่ภายในอาคารมีความพร้อมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.64$)

ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.80$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.87$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.73$)

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การ ประเมิน
ความพร้อมของบุคลากร		4.22	0.59	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ	4.29	0.49	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ						
เพียงพอในการจัดกิจกรรม		4.19	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	สถานที่ภายในอาคารมีความพร้อมและ เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	3.71	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ มีความเหมาะสม	4.43	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	งบประมาณในการจัดโครงการฯ มีความเพียงพอ	4.43	0.79	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนิน						
โครงการ		4.07	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.16	0.42	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 24 ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.59$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความพร้อมของบุคลากร พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.59$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ อยู่ในระดับมาก

($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.49$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เป็นความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.69$)

ด้านความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.69$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.53$) และงบประมาณในการจัดโครงการมีความพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.79$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ สถานที่ภายในอาคาร มีความพร้อมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.17$, $\sigma = 0.76$)

ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.76$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.69$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.82$)

สรุปผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 พบว่า ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของอาคารสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม ส่วน ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของอาคารสถานที่ งบประมาณ และเพียงพอในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของโครงการฯ

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์กระบวนการความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การ ประเมิน	ผล การประเมิน
	การเตรียม/วางแผน	4.29	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	จัดประชุมปรึกษาวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ	4.38	0.51	มาก	≥ 3.50	ผ่าน
3	ประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.46	0.54	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.38	0.87	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	การพัฒนาบุคลากรและนำไปใช้	4.25	0.72	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	จัดอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้น ทักษะ กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง เช่น การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และการใช้ แหล่งการเรียนรู้	4.38	0.65	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การ ประเมิน	ผล การประเมิน
9	ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลหลายวิธี และเน้นการประเมินตามสภาพจริง	4.31	0.75	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	การนิเทศติดตาม	4.25	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ	4.38	0.65	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
11	การมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือ นิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ	4.13	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
12	การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล การดำเนินโครงการฯ	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	รวม	4.27	0.21	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์กระบวนการความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.21$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเตรียม/วางแผน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.69$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.72$) และการนิเทศติดตาม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.73$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมิน การเตรียม/วางแผน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.69$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.54$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประชุมชี้แจงให้บุคลากร ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.82$)

การพัฒนาบุคลากรและนำไปใช้ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.72$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะ กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง เช่น การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และการใช้แหล่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.65$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.76$)

การนิเทศติดตาม พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.73$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.65$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือติดตามผลการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.80$)

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์กระบวนการความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การ ประเมิน	ผล การประเมิน
การเตรียม/วางแผน		4.14	0.67	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	จัดประชุมปรึกษาวางแผนการดำเนินงาน					
	โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
	วางแผนการดำเนินงานโครงการ	4.29	0.49	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	ประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมทุก					
	ฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	3.71	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.43	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและ					
	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ					
	เกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.14	0.90	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้		4.22	0.70	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	จัดอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบ					
	ร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และ					
	การใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อให้บุคลากรมี					
	ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะ					
	กระบวนการคิด การปฏิบัติจริง เช่น					
	การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน					
	การใช้แหล่งการเรียนรู้	4.29	0.49	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
9	ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลหลายวิธี และเน้นการประเมินตามสภาพจริง	4.43	0.79	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
การนิเทศติดตาม		4.15	0.79	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ	4.29	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
11	การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล การดำเนินโครงการฯ	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	รวม	4.17	0.23	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 26 ผลการประเมินกระบวนการความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17, \sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมิน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.70$)
รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเตรียม/วางแผน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14, \sigma = 0.67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการเตรียม/วางแผน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14, \sigma = 0.67$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก
($\mu = 4.43, \sigma = 0.53$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่มีส่วนร่วม
ทุกฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71, \sigma = 0.76$)

การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.70$)
รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลหลายวิธี และเน้นการประเมิน
ตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43, \sigma = 0.79$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดอบรม
ประชุมสัมมนา การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อให้
บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.82$)

การนิเทศติดตาม พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15, \sigma = 0.79$) รายการประเมิน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29, \sigma = 0.76$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วม
ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.82$)

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่โน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ผลการประเมินการเตรียม/วางแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ และการนิเทศติดตาม และ ผลการประเมินการเตรียม/วางแผน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม และการเตรียม/วางแผน

2.4 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1

ตารางที่ 27 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
การสอนแบบร่วมมือ		4.17	0.66	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ครูเปิดโอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติ งานกลุ่ม	4.31	0.48	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	3.85	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	ผู้เรียนมีโอกาสดำเนิน ความสามารถผลงาน สร้างชิ้นงาน	4.38	0.51	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ ของตนเองสู่เพื่อน	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
การสอนแบบโครงงาน		4.27	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	ผู้เรียนได้คิด หัวข้อ ลงมือปฏิบัติ	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงงาน	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อน	4.38	0.51	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
การใช้แหล่งการเรียนรู้		4.18	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
9	ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้	4.23	0.83	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	ครูมีทักษะการใช้ห้องสมุดเป็น แหล่งค้นคว้า	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
11	ครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
	รวม	4.21	0.23	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 27 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21, \sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนแบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27, \sigma = 0.68$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสอนแบบร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17, \sigma = 0.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมินการสอนแบบร่วมมือ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17, \sigma = 0.66$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการตามความสามารถ ผลงาน สร้างชิ้นงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38, \sigma = 0.51$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.85, \sigma = 0.80$)

การสอนแบบโครงงาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27, \sigma = 0.68$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38, \sigma = 0.51$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้เรียนได้คิด หัวข้อ ลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23, \sigma = 0.73$)

การใช้แหล่งการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = 0.76$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูมีทักษะการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.63$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.00, \sigma = 0.82$)

ตารางที่ 28 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ความพึงพอใจของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ พึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
1	การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงานโครงการฯ	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามประเมินผลโครงการฯ	4.31	0.48	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	การมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.85	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ เทคโนโลยีในการแสวงหา ความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต	4.38	0.51	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	การใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.60	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	การประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและ กรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริม					
	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.92	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์					
	ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.38	0.51	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
9	ผู้เรียนมีความสามารถทำ โครงงาน	4.23	0.83	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	การสนับสนุนให้ครูและนักเรียน ส่งผลงานวิชาการเข้าประกวด ในระดับ จังหวัด ระดับเขต และหน่วยงานอื่นๆ	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ พึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
11	การมอบ เกียรติบัตร โล่ และ รางวัลอื่นๆ ให้แก่ครูและนักเรียน ที่ปฏิบัติงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจ	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
12	ผลการเรียนของของผู้เรียน สูงขึ้น	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.19	0.18	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 28 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ความพึงพอใจตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการ
ประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ เช่น
อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก และสภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.51$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
การมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.80$)

ตารางที่ 29 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
การสอนแบบร่วมมือ		4.30	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1	ผู้เรียนได้เรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.19	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2	ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติงานกลุ่ม	4.35	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3	ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.31	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4	ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงความสามารถ มีผลงานสร้างชิ้นงาน	4.25	0.44	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5	ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ของตนเองสู่เพื่อน	4.41	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
การสอนแบบโครงงาน		4.39	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6	ผู้เรียนได้คิด หัวข้อ ลงมือปฏิบัติ	4.41	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7	ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงงาน	4.20	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8	ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์	4.47	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน	4.48	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
การใช้แหล่งการเรียนรู้		4.26	0.52	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10	ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้	4.28	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11	การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า	4.31	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12	การใช้แหล่งการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาความรู้ของตนเอง	4.20	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.32	0.17	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 29 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนแบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.61) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.52)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การสอนแบบร่วมมือ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.58) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ของตนเองสู่เพื่อน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.62) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.72)

การสอนแบบโครงงาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.61) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.56) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.75)

การใช้แหล่งการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.52) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งค้นคว้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D.=0.56) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้แหล่งการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาความรู้ของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.51)

ตารางที่ 30 ผลการประเมินผลลัพธ์ตัวชี้วัดความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
1	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมี ความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.19	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2	การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.35	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3	การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน งบประมาณ	4.31	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4	การให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ต	4.25	0.44	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัด การเรียนการสอน	4.41	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6	ผู้เรียนมีความสามารถทำโครงการ	4.41	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7	ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น	4.20	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.30	0.25	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 30 ผลการประเมินผลลัพธ์รายการประเมินความพึงพอใจตามความคิดเห็นของ
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
4.30 , S.D.= 0.25) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมี
ความสามารถทำโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.57) และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
การจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.62) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ก็
คือ สภาพของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.72)

ตารางที่ 31 ผลการประเมิน ตัวชี้วัดความพึงพอใจของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความ พึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การ ประเมิน
1	การมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะ การวางแผน ดำเนินงานโครงการฯ	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามประเมินผลโครงการฯ	4.29	0.49	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	การมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนงบประมาณ	3.71	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ เทคโนโลยีในการแสวงหา ความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต	4.43	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	การใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงตำบลแม่ใส	4.29	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	การประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและ กรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
8	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
9	ผู้เรียนมีความสามารถ ทำโครงการ	4.14	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น	4.00	0.82	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.16	0.23	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 31 ผลการประเมินผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความพึงพอใจตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี ในการแสวงหาความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก และสภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.53$) รายการประเมิน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.76$)

สรุปผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการฯ พบว่าผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงการ ทักษะการใช้แหล่งเรียนรู้ และการสอนแบบร่วมมือ ส่วน ผลการประเมิน ผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการสอนแบบโครงการ การสอน แบบร่วมมือ และการใช้แหล่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผลการประเมินผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2.5 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1

ตารางที่ 32 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ ฯ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
พฤติกรรมการสอนของครู						
	ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.04	0.59	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
1	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส	4.15	0.55	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2	ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบ ความรู้ของผู้เรียน มากขึ้น	3.46	0.52	ปานกลาง	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3	ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมากขึ้น	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
4	ครูประเมินผลผู้เรียนอย่าง หลากหลายตามสภาพที่แท้จริง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ประเมินตนเอง	4.46	0.52	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้						
	ในการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.71	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
5	ครูใช้ห้องสมุดในการจัด การเรียนรู้มากขึ้น	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
6	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ พอเพียงมากขึ้น	4.38	0.65	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้						
	ของผู้เรียน	4.31	0.58	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
7	ผู้เรียนใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้า มากขึ้น	4.54	0.52	มากที่สุด	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
8	ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและในชุมชนเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น	4.08	0.64	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ความรู้ความสามารถในการ						
ทำโครงการของผู้เรียน		4.21	0.71	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
9	ผู้เรียนมีความสามารถ คิด หัวข้อ เรื่อง/เลือกปัญหา ได้ด้วยตนเอง	4.31	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
10	ผู้เรียนมีความสามารถเขียน สรุปรายงานโครงการ	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
11	ผู้เรียนมีความสามารถนำเสนอ ผลงานโครงการ	4.23	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
12	ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์	4.08	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.17	0.16	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 32 ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ ฯ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมิน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.58$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.59$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.59$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประเมินผล ผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพที่แท้จริง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.52$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของผู้เรียน มากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.46$, $\sigma = 0.52$)

พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.71$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.65$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูใช้ห้องสมุด ในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.76$)

พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.58$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้ามากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.52$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนและในชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.64$)

ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.71$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถ คิด หัวข้อ เรื่อง/เลือกปัญหา ได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.63$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.76$)

ตารางที่ 33 ผลการประเมินผลกระทบ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
พฤติกรรมการสอนของครู						
ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก		4.25	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ ในตำบลแม่ใส	4.37	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2	ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบ ความรู้ของผู้เรียน มากขึ้น	4.18	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3	ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมากขึ้น	4.20	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4	ครูประเมินผลผู้เรียนอย่าง หลากหลายตามสภาพที่แท้จริง และ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินตนเอง	4.26	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้						
ในการจัดการเรียนการสอน		4.28	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5	ครูใช้ห้องสมุดในการจัด การเรียนรู้มากขึ้น	4.25	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น	4.31	0.65	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของ ผู้เรียน						
ผู้เรียน		4.36	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7	ผู้เรียนใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้า มากขึ้น	4.38	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
8	ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและในชุมชนเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น	4.34	0.62	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ผ่าน
ความรู้ความสามารถในการ						
ทำโครงการของผู้เรียน		4.05	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9	ผู้เรียนมีความสามารถ คิด หัวข้อ เรื่อง/เลือกปัญหา ได้ ด้วยตนเอง	4.27	0.65	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10	ผู้เรียนมีความสามารถเขียน สรุปรายงานโครงการ	4.28	0.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11	ผู้เรียนมีความสามารถนำเสนอ ผลงานโครงการ	4.28	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12	ผู้เรียนมีความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์	3.38	0.56	ปานกลาง	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม		4.21	0.22	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 33 ผลการประเมินผลกระทบ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.22) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.62) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความรู้ความสามารถในการทำโครงการของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการพฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.67) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของผู้เรียน มากขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.69)

พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.66$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, $S.D. = 0.65$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูใช้ห้องสมุด ในการจัดการเรียนรู้นักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.66$)

พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $S.D. = 0.62$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้ามากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $S.D. = 0.62$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและ ในชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $S.D. = 0.62$)

ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $S.D. = 0.62$) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถเขียน สรุปรายงาน โครงงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.62$) และผู้เรียนมีความสามารถนำเสนอผลงาน โครงงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.64$) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, $S.D. = 0.56$)

สรุปผลการประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่าผลการประเมินผลกระทบ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน และพฤติกรรมการสอนของ ครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก และผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการ จัดการเรียนการสอน พฤติกรรมสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก และความรู้ความสามารถในการ ทำโครงงานของผู้เรียน

ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1

ตารางที่ 34 สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จากผู้ตอบแบบสอบถามและแบบรายงานสรุป

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
μ	σ				
บริบท/ครูผู้สอน					
1. ความต้องการจำเป็น ของการทำโครงการ	4.23	0.59	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์	3.96	0.60	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์โครงการ	4.45	0.67	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.21	0.62	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
บริบท/คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1. ความต้องการจำเป็น ของการทำโครงการ	3.95	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์	4.11	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์โครงการ	4.11	0.53	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.06	0.63	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ปัจจัยป้อนเข้า /ครูผู้สอน					
1.ความพร้อมของบุคลากร	4.12	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพร้อมของอาคาร สถานที่ งบประมาณ เพียงพอในการจัดกิจกรรม	4.10	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
	μ	σ			
3. ความเหมาะสมของปัจจัย					
ในการดำเนินโครงการ	4.31	0.80	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.16	0.30	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
ปัจจัยป้อนเข้า /คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1.ความพร้อมของบุคลากร	4.22	0.59	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2.ความพร้อมของอาคาร สถานที่ งบประมาณเพียงพอ					
ในการจัดกิจกรรม	4.19	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3.ความเหมาะสมของปัจจัยใน การดำเนินโครงการ	4.07	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.16	0.42	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
กระบวนการ /ครูผู้สอน					
1.การเตรียม/วางแผน	4.29	0.69	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2.การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้	4.25	0.72	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3.การนิเทศติดตาม	4.25	0.73	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.27	0.21	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
กระบวนการ /คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1.การเตรียม/วางแผน	4.14	0.67	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2.การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้	4.22	0.70	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3.การนิเทศติดตาม	4.15	0.79	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.17	0.23	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
	μ	σ			
ผลลัพธ์/ครูผู้สอน					
1.กิจกรรมการสอนแบบร่วมมือ	4.17	0.66	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2.การสอนแบบโครงงาน	4.27	0.68	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
3.การใช้แหล่งการเรียนรู้	4.18	0.76	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.21	0.23	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน

ผลลัพธ์/นักเรียนชั้น ป.4 – ม.3					
รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
1.กิจกรรมการสอนแบบร่วมมือ	4.30	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.การสอนแบบโครงงาน	4.39	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.การใช้แหล่งการเรียนรู้	4.26	0.52	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.32	0.17	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
	μ	σ			
1.ความพึงพอใจ /ครูผู้สอน	4.19	0.16	มาก	$\mu \geq 3.50$	ผ่าน
2.ความพึงพอใจ/คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.16	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.ความพึงพอใจ/ผู้ปกครอง นักเรียนชั้น ป. 4-ม.3	4.30	0.25	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.			
ผลกระทบ/ครูผู้สอน					
1.พฤติกรรมการสอนของครู ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.04	0.59	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.พฤติกรรมการใช้แหล่ง การเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.พฤติกรรมการใช้แหล่ง การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.31	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.ความรู้ความสามารถ ในการทำโครงงานของผู้เรียน	4.21	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.17	0.16	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

รายการประเมิน / ตัวชี้วัด	ผลการวัด		ระดับ ความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.			
ผลกระทบ/นักเรียนชั้น ป.4 – ม.3					
1.พฤติกรรมการสอนของครู ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.25	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.พฤติกรรมการใช้แหล่ง การเรียนรู้ในการจัดการเรียน การสอน	4.28	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.พฤติกรรมการใช้แหล่ง การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.36	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.ความรู้ความสามารถ ในการทำโครงงานของผู้เรียน	4.05	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	4.29	0.22	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 34 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต1 ปีการศึกษา 2563 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า

การประเมินบริบท ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความต้องการจำเป็นของโครงการ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ส่วนผลการประเมินบริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโครงการ

การประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ที่มีความพร้อม และเพียงพอในการจัดกิจกรรมและ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ และผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมและพอเพียงในการจัดกิจกรรม และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ

ส่วนผลการประเมินกระบวนการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากร และการนำไปใช้ และการนิเทศติดตามและผลการประเมินกระบวนการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม

ผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงานการใช้แหล่งการเรียนรู้ การสอนแบบร่วมมือ และผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ การสอนแบบร่วมมือ

ผลการประเมินผลลัพธ์ ความพึงพอใจของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายการประเมิน ความพึงพอใจ พบว่า ภาพรวม อยู่ ในระดับมาก

ผลการประเมินผลกระทบ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก และผลการประเมินผลกระทบ ตามความคิดเห็นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการประเมินผลกระทบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในครั้งนี้ได้ประเมิน บริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
2. เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้า ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
5. เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ระยะเวลาในการประเมินโครงการ ฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 - 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมินบริบทและการประเมินปัจจัยป้อนเข้า โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับครูผู้สอน จำนวน 13 คนและ ฉบับที่ 2 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 15-20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 เป็นการประเมินกระบวนการ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับครูผู้สอน และ ฉบับที่ 4 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการ ระหว่างวันที่ 14-15 มีนาคม พ.ศ. 2564 เป็นการประเมินผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 5 - 12 สำหรับครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ตามรูปแบบประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านทั้งโครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในระดับมากทุกด้านผ่านเกณฑ์การประเมิน โดย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินเป็นอันดับแรกคือ ผลลัพธ์ของโครงการ รองลงมาคือกระบวนการของโครงการ ผลกระทบของโครงการ ปัจจัยนำเข้าของโครงการและบริบทของโครงการตามลำดับ ซึ่งสรุปผลการประเมินเป็นรายการประเมินรายด้านสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ รองลงมาได้แก่ความต้องการจำเป็นของโครงการ โดยแยกรายการประเมินตามความคิดเห็นได้ดังนี้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความต้องการจำเป็นของโครงการโดยต้องการให้โรงเรียนจัดอบรมหรือประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการคิดว่าวัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินบริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์อยู่ในระดับค่าคะแนนเท่ากัน และเป็นความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ

2. ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่าในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัจจัยป้อนเข้าของโครงการ คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ รองลงมาได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร โดยแยกรายการประเมินตามความคิดเห็นได้ดังนี้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ความพร้อมของบุคลากร ส่วนผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้า ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของบุคลากร และอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมและพอเพียงในการจัดกิจกรรมตามลำดับ

3. ผลการประเมินกระบวนการ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่าในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของกระบวนการ คือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้และการนิเทศติดตาม รองลงมาได้แก่ การเตรียม/วางแผน โดยแยกรายการประเมินตามความคิดเห็นได้ดังนี้ ผลการประเมินกระบวนการตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ และการนิเทศติดตาม ซึ่งอยู่ในระดับ

ค่าคะแนนที่เท่ากัน ตามด้วยการเตรียม/วางแผน และผลการประเมินกระบวนการ ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ และการนิเทศติดตามตามลำดับ

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่าในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนแบบ โครงงาน รองลงมาได้แก่ การสอนแบบร่วมมือ โดยแยกผลการประเมินผลลัพธ์ตามความคิดเห็น ได้ดังนี้ ความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ โดยมีระดับค่าคะแนนเท่ากัน และการสอนแบบร่วมมือ ส่วนผลการประเมินผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย คือ การสอนแบบโครงงาน กิจกรรมการสอนแบบร่วมมือ นอกจากนี้ ผลการประเมิน ผลลัพธ์ ด้านการประเมิน ความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านค่าคะแนนเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

5. ผลการประเมินผลกระทบ ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่าในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอน โดยแยกผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็น ได้ดังนี้ ผลการประเมินผลกระทบตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และผลการประเมินผลกระทบ ตาม ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการใช้ แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ

อภิปรายผล

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลในประเด็นหลัก ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการมีความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยสิ่งที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือครูมีความต้องการให้โรงเรียนจัดการอบรมหรือประชุมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคิดว่าวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการวางแผนการดำเนินโครงการนี้ โรงเรียนได้ศึกษาเอกสารอย่างละเอียดชัดเจน การดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับกิจกรรม และเหมาะสมเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นปฐมวัยไปถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในปัจจุบันของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถึงความต้องการจำเป็นของบริบทโรงเรียน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ มีการกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนสามารถนำไปใช้และวัดประเมินได้เมื่อดำเนินโครงการสำเร็จ สอดคล้องกับเพียงแข ภูผาอาง. (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น มีจุดมุ่งหมาย 1. เพื่อประเมินการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น ให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจ 5 ด้านได้แก่ (1) ด้านบริบท (2) ด้านปัจจัยป้อนเข้า (3) ด้านกระบวนการ (4) ด้านผลลัพธ์ (5) ด้านผลกระทบ 2. เพื่อเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษา โดยใช้แนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง ผลการประเมิน ด้านบริบท พบว่า การดำเนินงานในโรงเรียนมีสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้เดิมโดยโรงเรียนไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนปรัชญา นโยบาย และวิสัยทัศน์ทางการศึกษา โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ตามสภาพและความสอดคล้องทางสังคมทั้ง นโยบายการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับทิศทาง และแผนการศึกษาของชาติ และมีความสอดคล้องตามปทัสสถานและแนวของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับดีมาก และสอดคล้องกับเชาวรินทร์ แก้วพรม.(2563, บทคัดย่อ) การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการฯ อย่างเป็นระบบ 5 ด้าน คือ 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบ้านโสกน้ำขาว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน บ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 5) เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน บ้านโสกน้ำขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการประเมินบริบทพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่ผลเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ โรงเรียน ได้สำรวจข้อมูลความต้องการจำเป็นก่อนจัดทำโครงการ จากนั้นจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบกับผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมย่อยในโครงการมีความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ และสุดา นันไชยวงศ์ (2561.บทคัดย่อ). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบของโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สรุปได้ดังนี้ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต รองลงมา คือ ด้านบริบท ด้านผลกระทบ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยโครงการมีการกำหนดวิธีดำเนินงานและการวัดประเมินผลที่ชัดเจน โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และโครงการมีเป้าหมายเพื่อสร้างความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดล้วนแล้วแต่สนับสนุนผลการประเมินด้านบริบทโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

2. ผลการประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ และความพร้อมของบุคลากร ที่มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงการเนื่องโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ได้ผ่านการวางแผนที่ทุกคนมีส่วนร่วมบุคลากรมีความพร้อมในการดำเนินงานตามโครงการ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติ

กิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการส่งผลให้การบริหารจัดการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้นักเรียนสามารถทำโครงการได้ สอดคล้องกับประจวบ ศิริภักดิ์ (2563.บทคัดย่อ).การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวาง ปีการศึกษา 2563 โดยใช้รูปแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) การวิจัยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวาง ปีการศึกษา 2563 ในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product)ด้านผลกระทบ (impact) ด้านประสิทธิผล (effectiveness) ด้านความยั่งยืน (sustainability) และด้านการถ่ายโยงความรู้ (transportability) และ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวางอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผู้รายงานใช้วิธีการประเมินของ Danial L. Stufflebeam รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) พบว่า1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวาง ปีการศึกษา 2563 โดยภาพรวม พบว่า ครูและบุคลากร นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และ คณะครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินด้านบริบท (Context) โดยภาพรวม จากผลการประเมินของครูและ บุคลากร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะในประเด็น โครงการมีเป้าหมาย เพื่อสร้างความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และผลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ก็พบว่า ด้านบริบท (Context) มีความเหมาะสมมาก วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และสังคม รวมทั้งมี ความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และนโยบาย การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของกระทรวงศึกษาธิการ ตรงกับ ธรรมนูญพร เสวตานนท์ (2563). การประเมินโครงการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสตรีพังงาเพื่อประเมิน 1. ปฏิกริยา 2. การเรียนรู้ 3. พฤติกรรมของครูผู้เข้าร่วมโครงการ อบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4.ผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรม อยู่ในระดับมาก2. การเรียนรู้พบว่า คะแนนสอบของครูผู้เข้ารับการอบรม หลังการ อบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูมีเจตคติต่อการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับสูง 3. พฤติกรรม พบว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด/ผล การเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน

และสัมพันธ์กัน การกำหนดชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมนำเข้าสู่เรียน น่าสนใจ หลากหลายและกระตุ้นผู้เรียน เป็นนกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการแก้ปัญหา การนำความรู้ไปใช้ เน้นทักษะ การคิดขั้นสูง ครูสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างบรรยากาศ ในการเรียนรู้ที่เป็นมิตร เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วัดและประเมินการเรียนรู้ ตามสภาพจริง แล้วยังผลการประเมินพร้อมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับ และ 4. ผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่นเดียวกับ ประมวลศิลป์ วิทยา. (2557). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพิเศษนำร่องโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL พบว่า ปัจจัย ป้อนเข้า ความพร้อมของการจัดเตรียมทรัพยากรด้านต่าง ๆ นำมาใช้สำหรับการดำเนินงานโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้วางแผนทางการบริหารโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ด้านปัจจัยป้อนเข้าได้อย่างรอบคอบมีความเหมาะสมในด้านความพร้อมของบุคลากร ที่มีค่าคะแนนมาก ตลอดจนความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ เพียงพอในการจัดกิจกรรม ในโครงการ

3. ผลการประเมินกระบวนการของโครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ การประเมินโดยรายการที่มีค่าคะแนนสูงที่สุด ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ และการนิเทศติดตาม สืบเนื่องจากโรงเรียนได้มีการประชุมวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การนำโครงการ ไปสู่การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการได้ชัดเจน เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนตามความพร้อมของครูและนักเรียนและในระหว่างดำเนินงานตามกิจกรรม ในโครงการได้มีการนิเทศ ติดตามการดำเนินโครงการอย่างเป็นระยะเพื่อแก้ไขและปรับปรุงลดปัญหาและ อุปสรรค มีการประสานงานกับเครือข่ายภายนอกในการเพื่อประสานความร่วมมือและเติมเต็มการดำเนิน โครงการเพื่อกระบวนการดำเนินโครงการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ วิสัยพรณ์ เสรีวัฒน์. (2555). การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี 2553-2554 ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบโดยพบว่า ด้านกระบวนการ พบว่า การปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และการจัดการ เรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด และควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตรงกับ ประวัติ สุทธิประภา.(2562).มีวัตถุประสงค์

เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนสารวิทยา 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตาม แนวทางโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา 3) ประเมินกระบวนการดำเนินโครงการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา และ 4) ประเมิน ผลผลิตของ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สารวิทยา ผลการประเมินพบว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา ในภาพรวมทุกด้านของขอบเขตการประเมินมีผลการประเมิน อยู่ใน ระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านกระบวนการของโครงการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่าน เกณฑ์การประเมิน โดยโครงการย่อยที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมเป็นอันดับแรกคือ ด้าน คุณลักษณะผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และด้านการ บริหารจัดการ ตามลำดับ ปัจจัย ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 เป็นผลสำเร็จเนื่องจากโรงเรียนได้มีการวางแผน ขึ้นตอนดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ มีการออกแบบกระบวนการดำเนินกิจกรรมในโครงการอย่างชัดเจน และตามผลการประเมินโครงการของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาที่เห็นว่าการพัฒนาบุคลากร การนิเทศติดตาม และการดำเนินกิจกรรมโครงการช่วยให้โครงการประสบผลสำเร็จ

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ ของโครงการในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่มีค่าคะแนนสูงที่สุด คือ การสอบแบบโครงการ รองลงมา ได้แก่ การสอนแบบร่วมมือ การบริหารจัดการโรงเรียนได้มีการเปิดโอกาสให้คณะครูออกแบบ การจัดการเรียนรู้ได้เต็มที่ สนับสนุนให้สร้างสรรค์ผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน โดยการมีการประชุม อบรม พุดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารกระตุ้นให้กำลังใจการทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน จัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม ในด้านเทคโนโลยี เป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) การนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ครูและบุคลากรภายนอกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดจนเป็นการเพิ่ม เครือข่ายในการทำงานเพื่อให้งานมีคุณภาพ สอดคล้องกับร่ำไพ แสงนิกุล.(2559). ได้วิจัยการประเมิน โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษา ประถมศึกษาภพสินธุ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภพสินธุ์เขต 2 โดยใช้ รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Mode พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ที่สุด โครงการมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจน เหมาะสม 2) ผลการประเมินด้าน ปัจจัยนำเข้าโดย ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากเนื้อหาและช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม และ

ผู้บริหารเห็นความสำคัญให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการ 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การติดตาม ประเมินผล คลอบคลุมวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ ขั้นตอน วิธีการประเมินผล มีความเหมาะสม และการจัดกิจกรรม ตามโครงการมีความเหมาะสมกับ เด็ก 4) ผลการประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านการ ทดสอบอย่างง่ายและเด็กมีพัฒนาการทักษะ การเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดีขึ้น 4.1) ผลการประเมิน ด้านผลกระทบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ตรงกับประจวบ ศิริภักดิ์. (2563). การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวาง ปีการศึกษา 2563 โดยใช้รูปแบบ CIPPIest (CIPPIest Model)การวิจัยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวาง ปีการศึกษา 2563 ในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้าน กระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต(Product)ด้านผลกระทบ (impact) ด้านประสิทธิผล (effectiveness) ด้านความยั่งยืน (sustainability) และด้านการถ่ายโยงความรู้ (transportability) และ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) โรงเรียนอนุบาลเขาสวนกวางอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผู้รายงานใช้วิธีการประเมินของ Danial L. Stufflebeam รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิต (Products) โดยภาพรวม จากผลการประเมิน ของครูและบุคลากร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดในระดับความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ส่งผลให้นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนได้ โดยคำนึงถึง ความต้องการ/ยอมรับฟังความ คิดเห็นของเพื่อน และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้ครู มีทักษะและประสบการณ์ในการ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีสื่อที่ทันสมัย เพียงพอ วิธีสอนที่น่าสนใจ ได้ปฏิบัติจริง มีกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ และเปิด โอกาสให้นักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ สามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียน น่าเรียนและ สร้างความแปลกใหม่ และเป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียน ในการพาคิดพาทำและคอยสนับสนุนในการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ประวัติ สุทธิประภาพ. (2562).การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ตามแนวทาง โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยานการประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทาง โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในโครงการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา 3) ประเมิน กระบวนการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล

ของโรงเรียนสารวิทยา และ 4) ประเมินผลผลิตของ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยาผลการประเมินพบว่า โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา ในภาพรวม ทุกด้านของขอบเขตการประเมินมีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านผลผลิตของโครงการ ในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ การประเมิน โดยโครงการย่อยที่มีค่าเฉลี่ย ผลการประเมินความเหมาะสมเป็นอันดับแรกคือ ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากล และ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

5. ผลการประเมินผลกระทบ ของโครงการในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยรายการที่ที่มีค่าคะแนนสูงที่สุด คือ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จากภาพความสำเร็จของโครงการพบว่าครูมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาในท้องถิ่นหรือปราชญ์ในบ้าน เป็นต้น มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัย สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองด้วยการอบรม ศึกษาดูงาน ค้นคว้าหาวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มคุณภาพให้กับผู้เรียน เปิดเวทีแลกเปลี่ยน และนำเสนอผลงานของครูและนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน รอดประพันธ์ (2561). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 วัดอุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร ประกอบด้วยด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของโครงการได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตจากการดำเนินโครงการ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจาก โครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ นำมาปรับและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมอื่น เช่นเดียวกับ พิชยา ใจซื่อสมบูรณ์ (2563). การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการประเมินสภาพแวดล้อมโครงการโรงเรียน วิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อ

ราษฎร์บำรุง) 2) ผลการประเมินความพร้อมปัจจัยเบื้องต้นโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธของโรงเรียน วัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) 3) ผลการประเมินกระบวนการโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธของ โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) 4) ผลการประเมินผลผลิตโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) และ 5) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการโรงเรียน วิถิพุทธ ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) ผลการประเมินโครงการพบว่า 1. การประเมิน โครงการโรงเรียนวิถิพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามลำดับ 2. ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นการประเมินโครงการโรงเรียนวิถิพุทธโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 แนวทางดังนี้ 1) โรงเรียน มีการเตรียมความพร้อมในการเป็นโรงเรียนวิถิพุทธ คือมีการกำหนดหลักการในการปฏิบัติงาน มีการ บริหารงาน แบบ“บวร” 2) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนอยากเข้ามา เรียนรู้ส่งผลให้การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถิพุทธของโรงเรียนเกิดประสิทธิผล 3) โรงเรียน มีการนิเทศติดตาม การปฏิบัติงาน มีการแนะนำ ช่วยเหลือและสนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อย่างต่อเนื่อง บอกปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้นโดยร่วมกันหาทางแก้ไข 4) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดแผนและ ระยะเวลาในการประเมินผลที่ชัดเจน มีการรายงานผล และเผยแพร่การดำเนินงานของโครงการ 5) โรงเรียนส่งเสริม ให้ครูบุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบตามความถนัด ความสามารถ มีการให้การสนับสนุน ปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับโรงเรียนวิถิพุทธ โดยให้เข้ารับ การฝึกอบรมตามโอกาส เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

จากผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โครงการผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นและรายการประเมิน โรงเรียนควรดำเนินโครงการนี้ต่อไป และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรนำผลการประเมิน บางประเด็น หรือบางตัวชี้วัด ไปปรับปรุงพัฒนา ดังนี้

1.1 ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า การนิเทศติดตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพ และเกิดการมีส่วนร่วมรวมพลังอย่างแท้จริงของผู้มีส่วนได้เสีย จึงควรให้ความสำคัญ โดยให้ผู้มีส่วนได้เสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ และดำเนินการอย่างเป็นระบบมีแผนหรือปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน

1.2 ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ สิ่งที่ต้องการให้เกิด คือผลสัมฤทธิ์เพิ่มสูงขึ้น และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียตลอดจนทักษะการใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นควรเร่งรัดให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ตลอดจนสนับสนุนอำนวยความสะดวก ซึ่งจะทำให้ ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความพึงพอใจมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นโครงการกิจกรรมอื่น ๆ ของนักเรียน หรือโครงการที่สำคัญทางด้านวิชาการโดยใช้รูปแบบการประเมินเนื่องจากเป็นการประเมินที่รวมผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมารวมมือรวมพลังช่วยกัน

2.2 ควรมีการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาต่อไปของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส โดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ เช่น รูปแบบการประเมินของ Tyler รูปแบบการประเมินของ Provus รูปแบบการประเมินแบบ 360 องศา รูปแบบการประเมินของ Stake รูปแบบการประเมินของ Scriven เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **โครงการ ในเอกสารชุดเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด.**
หน้า 3 - 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตปราชญ์.
- _____. (2545 ก). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม.** กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ.
- _____. (2545 ข). **สถานที่สำคัญทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กาญจนา วัฒนา. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย.** เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.
- เชาว์ อินโย. (2553). **การประเมินโครงการ Program Evaluation.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐยาพร เสวตานนท์. (2563). **การประเมินโครงการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสตรีพังงา.**
- ณัฐยา เรืองบุญ. (2552). **การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกุดชุมแสง
อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ดำริ บุญชู. (2548, มกราคม-มีนาคม). **การใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา.**
วารสารวิชาการ. 8(1) : 27-31.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2553). **Model การจัดการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้สร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ:
ธารอักษร จำกัด.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). **การเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning).**
<http://blog.eduzones.com/images/blog/sasitthep/File/activet.pdf>.
- ทวีป ศิริธรรม. (2545). **การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ทิวา เครือภู. (2549). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในจังหวัดสมุทรสงคราม.**
สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตินา แซมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2542). กระบวนการแสวงหาความรทางวิทยาศาสตร์. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2544). เรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้าพรินต์.
- ประทุมมา คำละมูล.(2663). การพัฒนารูปแบบการนิเทศ DKCER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.
- ประมวลศิลป์ วิทยา. (2556). การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียน จตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประวดี สุทธิประภา. (2562). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสารวิทยา.
- ประวิต เอราวรรณ. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 9-12.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และคณะ. (2553). การสอนคิดด้วยโครงงานการเรียนรู้ : การสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสนุ พองศรี. (2550). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทพรอพเพอร์ตี้พรีนซ์ จำกัด.
- เพียงแข ภูมายาง. 2554. การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก จังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2551). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ไพศาล หวังพานิช และคณะ. (2543). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาแบบทดสอบ. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ฟาติฮะห์ อุดส่าห์ราชการ. (2558). รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.

สาขาวิชาฟิสิกส์ศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มิสมร ผลทรัพย์. (2547). **การพัฒนาบุคลากรครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โรงเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.**
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุพิน รอดประพันธ์. (2561). **การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3.**
- เยาวดี รังชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2546). **การประเมินผลแนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3.**
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2548). **ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส.
- ราไฟ แสงนิกุล. (2559). **การประเมินโครงการบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย:กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2.**
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2552). **การสอนแบบโครงงานและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน : งานที่ครูประเมินทำได้.** กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม.
- วันนา นรสาร. (2550). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงานเรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก.**
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**
- วาสนา เจริญไทย. (2557). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา.**
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). **หลักและระบบการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). **การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์**

- ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้โดยโครงการ. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีโรจน์ สารรัตน์. (2550). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา. ขอนแก่น. โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2547). การประเมินผลโครงการเพื่อพัฒนาการศึกษา. วันที่ค้นข้อมูล 30 มีนาคม 2552 เข้าถึงได้จาก [http:// www.thai.net/rdcdd/eval/eval01.htm](http://www.thai.net/rdcdd/eval/eval01.htm).
- วงเดือน จำย่อน. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณแลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ศักดา ไชกิจบุญ. (2548). สอนอย่างไรให้ Active learning. วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอนปีที่ 2 ฉบับที่ 2.
- ศิริพร มโนพิเชษฐ์วัฒนา. (2547). การพัฒนาการจัดรูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นเรื่องร่างกายมนุษย์. วิทยานิพนธ์. กศ.ด (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สถาพร พงษ์ติกุล. (2558). เอกสารประกอบการฝึกอบรม. “คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้” สาระแก้ว : คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยาเขตสระแก้ว.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. นนทบุรี : จตุพร ดีไซด์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา ภัทรภรณ์. (2552). ผลของการจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความน่าจะเป็น : ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- สามารถ รอดสำราญ. (2546). การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำราญ กำจัดภัย. (2546). การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำราญ มีแจ้ง. (2544). การประเมินโครงการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: นิธิแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2543). การเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่21การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วย
ตนเอง : โครงการ. ม.ป.ท.

สุดา นันไชวงศ์. (2561). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.บทคัดย่อ.

สุภาพร เทศวิรัช. (2548). การพัฒนาหลักสูตรรื้อฟื้นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบ
โครงการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2545). วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สุวิมล นิลผาย. (2552). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ด้วยกลุ่มร่วมมือ โรงเรียนชุมชนบ้านหนองหญ้าม้า อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2544). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

อดุลย์เดช ฐานะ. (2543). การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น .

อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2543). สร้างรากฐานอัจฉริยะให้ลูกน้อย. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

Aleksic, M. (2004). Adjunct Question a as Aids to Effect Illustration Processing.

DissertationAbstracts international. 64(10) : 3186 - A ; March

Alkin, M.C. (1969). Evaluation Theory Development Evaluation Comment.

Baldwin, Jill.;&Williams, Hank. (1988). Active Learning : a Trainer's Guide.

England : Blackwell Education.

- Bonwell, Charles C.; & Eison, James A. (1991). **Active Learning : Creative Excitement in the Classroom**. ASHE-ERIC Higher Education Reports No 1. Washington, D.C.
- Boh, Wai Fong. (2004). "Learning, Knowledge - Sharing and Expertise Management in Project – based Knowledge Work," **Dissertation Abstracts international**. 65(2) : 598-A ;August.
- Fink, L. Dee. (1999). **Active Learning**. Reprinted with permission of the University of Oklahoma Instructional Development Program. Retrieved July 5, 2008, from [http : //www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/FacDevCom/guidebk.teachtip/active.htm](http://www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/FacDevCom/guidebk.teachtip/active.htm).
- Johnson, D. W. and R. T. Johnson. (1991). **Learning Together and Alone**. New Jersey : Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan, E.W. (1970). Determining sampling size for research activity. **Journal of Educational and Psychological Measurement**. 30(3),607-608.
- Mathues, Patricia Kelly. (2003). The Relationship Between Participation in Student – Centered Discussions and the Academic Achievement of Fifth – grade Science Students. **Dissertation Abstracts international**. 68(4) : 1208 –A ; October.
- Meyers, Chet; & Jones, Thomas. B. (1993). **Promoting Active Learning : Strategies for the College Classroom**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Royse, Davis D. et al. (2001). **Program evaluation : An introduction**. Belmont : Wadsworth.
- Scriven, M. (2003). **The key evaluation checklist**. Retrived from : [http : //evaluation.wmic.edu/Checklists/](http://evaluation.wmic.edu/Checklists/).
- Sheffield Hallam University. (2000). **Active Teaching and Learning Approaches in Science : Workshop ORIC Bangkok**. Photocopied.
- Shenker, J. I.; Goss, S. A.; & Bernstein, D. A. (1996). **Instructor's Resource Manual for Psychology : Implementing Active Learning in the Classroom**. Retrieved July 5, 2008, from <http://s.psych/uiuc.edu/~jskenker/active.html>.

Slavin, R. E. (1995). **Cooperative Learning : Theory, Research and Practice**. Boston :
Allyn And Bacon.

_____. (1996). **Cooperative Learning**. Massachusestss : Allyn and Bacon.

Stufflebeam, D.L.et al. (1971). **Education Evaluation and Decision-Making**.
Itasca,lilinois : Publishing.

Tyler, Ralph W.(ED). (1969). **Education Evaluation : New Roles, Means**. Chicago :
University of Chicago Press.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือประเมินโครงการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือประเมินโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมคาย พันธุ์เพ็ง ตำแหน่งอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. ดร.ศัชรินทร์ มหาวงค์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
3. ดร.พรจรรย์ พัทธมณี ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
4. นายลักษณะ ทิศสุขใส ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลภูพานยาว สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
5. นางสาวรัชนิกร พันธุ์พัฒนกุล ตำแหน่งข้าราชการบำนาญ (ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ที่ ศธ 04095.104/ว137

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4
ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

5 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมคาย พันธุ์เพ็ง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียน
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ฉบับที่ 1-11 จำนวน 11 ฉบับ

ด้วยนางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จะดำเนินการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณาแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ที่ ศธ 04095.104/ว137

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4
ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

5 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ศัชรินทร์ มหาวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ฉบับที่ 1-11 จำนวน 11 ฉบับ

ด้วยนางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จะดำเนินการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณาแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ที่ ศธ 04095.104/ว137

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4
ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

5 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.พรจรรย์ พัทธมนี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ฉบับที่ 1-11 จำนวน 11 ฉบับ

ด้วยนางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จะดำเนินการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณาแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ที่ ศธ ๐๔๐๙๕.104/ว137

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4

ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

5 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายลักษณ์ ทัศสุขใส

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ฉบับที่ 1-11 จำนวน 11 ฉบับ

ด้วยนางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จะดำเนินการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณาแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ที่ ศธ 04095.104/ว137

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4

ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

5 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางสาวรัชนิกร พันธุ์พัฒนกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ฉบับที่ 1-11 จำนวน 11 ฉบับ

ด้วยนางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส จะดำเนินการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณาแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการฯ

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 11 ฉบับ

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็นฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 เกี่ยวกับ **บริบทและ ปัจจัยป้อนเข้า** ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์การสอน

[] 1- 9 ปี

[] 10- 19 ปี

[] 20 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เกี่ยวกับ บริบทและ ปัจจัยป้อนเข้า ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของ สถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็น เพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริบท						
ด้านความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ						
1	ต้องการให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2	ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการสอนเชิงรุกของครู					
3	ต้องการให้ โรงเรียนสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์						
4	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545					
5	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ					
6	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
7	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
8	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน					
9	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการฯ					
10	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนด					
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ						
11	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้					
12	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น					

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก					
ด้านปัจจัยป้อนเข้า						
ความพร้อมของบุคลากร						
14	ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ					
15	ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ					
ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ เพียงพอในการจัดกิจกรรม						
16	สถานที่ภายในอาคารมีความพร้อมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					
17	ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ มีความเหมาะสม					
18	งบประมาณในการจัดโครงการฯ มีความเพียงพอ					
ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ						
19	ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยี ในการดำเนินงาน					
20	ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					

**แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563**

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียน
ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563
เกี่ยวกับ **บริบทและ ปัจจัยป้อนเข้า** ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้อง
ของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงาน
ของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและ
ความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียน
ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563
ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์
ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. ระดับการศึกษา
 - [] ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - [] ปริญญาตรี
 - [] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เกี่ยวกับ **บริบท และปัจจัยป้อนเข้า** ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ สอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมและความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี ในการดำเนินการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็น เพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริบท						
ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ						
1	ต้องการให้โรงเรียนจัดอบรม /ประชุม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2	ต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3	ต้องการให้ โรงเรียนสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร					
ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์						
4	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
5	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน					
6	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการฯ					
7	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนด					
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ						
8	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้					
9	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น					
10	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เชิงรุก					
การประเมินปัจจัยป้อนเข้า						
ความพร้อมของบุคลากร						
11	ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ					
12	ความพร้อมของผู้บริหารโครงการ					

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ความพร้อมของสถานที่ งบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม					
13	สถานที่ภายในอาคารมีความพร้อมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					
14	ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ มีความเหมาะสม					
15	งบประมาณในการจัดโครงการฯ มีความเพียงพอ					
	ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ					
16	ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน					
17	ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					

**แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563**

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 การประเมินกระบวนการ เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์การสอน

[] 1- 9 ปี

[] 10- 19 ปี

[] 20 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินกระบวนการ** เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็น เพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การเตรียม/วางแผน						
1	จัดประชุมปรึกษาวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ					
2	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ					
3	ประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ					
4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน					
5	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้						
6	จัดอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
7	จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบร่วมมือการสอนแบบโครงงาน และการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
8	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะกระบวนการคิดการปฏิบัติจริงเช่นการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงานและการใช้แหล่งการเรียนรู้					
9	ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลหลายวิธี และเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
การนิเทศติดตาม						
10	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ					
11	การมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือ นิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ					
12	การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ					

**แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563**

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินกระบวนการ** เกี่ยวกับการ
ดำเนินการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียน
ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563
ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์
ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ระดับการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 การประเมินกระบวนการ เกี่ยวกับการเตรียม/วางแผน การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้ การนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การเตรียม/วางแผน						
1	จัดประชุมปรึกษาวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ					
2	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ					
3	ประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ					
4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน					
5	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้						
6	จัดอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
7	จัดอบรม ประชุมสัมมนา การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบร่วมมือ และการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
8	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง เช่น การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน และการใช้แหล่งการเรียนรู้					
9	ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลหลายวิธี และเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
การนิเทศติดตาม						
10	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ					
11	การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการฯ					

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 5 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์การสอน

[] 1- 9 ปี

[] 10- 19 ปี

[] 20 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การสอนแบบร่วมมือ						
1	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง					
2	ครูเปิดโอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติงานกลุ่ม					
3	ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
4	ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงความสามารถ มีผลงาน สร้างชิ้นงาน					
5	ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ของตนเองสู่เพื่อน					
การสอนแบบโครงงาน						
6	ผู้เรียนได้คิด หัวข้อ ลงมือปฏิบัติ					
7	ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงงาน					
8	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน					
การใช้แหล่งการเรียนรู้						
9	ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้					
10	ครูมีทักษะการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า					
11	ครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง					

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 6 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับ **ความพึงพอใจ** มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์การสอน

[] 1- 9 ปี

[] 10- 19 ปี

[] 20 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงานโครงการฯ					
2	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโครงการฯ					
3	การมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี ในการแสวงหาความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต					
5	การใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง					
6	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการ เรียนการสอน					
7	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
8	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมี ความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
9	ผู้เรียนมีความสามารถทำโครงการ					
10	การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนส่ง ผลงานวิชาการเข้าประกวดในระดับ จังหวัด ระดับเขต และหน่วยงานอื่นๆ					
11	การมอบ เกียรติบัตร โล่ และรางวัล อื่นๆ ให้แก่ครูและนักเรียนที่ปฏิบัติงาน ดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ					
12	ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น					

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 7 สำหรับ ผู้ปกครองฯ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินผลสัมฤทธิ์** เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. ระดับการศึกษา
 - [] ประถมศึกษา
 - [] มัธยมศึกษา
 - [] ปริญญาตรี
 - [] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3	การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ					
4	การให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ต					
5	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน					
6	ผู้เรียนมีความสามารถทำโครงการ					
7	ผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น					

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 8 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. ระดับการศึกษา
 - [] ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - [] ปริญญาตรี
 - [] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง

1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การวางแผนดำเนินงานโครงการฯ					
2	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโครงการฯ					
3	การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน งบประมาณ					
4	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี ในการแสวงหาความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต					
5	การใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ พอเพียงตำบลแม่ใส					
6	การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการ เรียนการสอน					
7	ประชาสัมพันธ์ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
8	สภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
9	ผู้เรียนมีความสามารถทำโครงการ					
10	ผลการเรียนของของผู้เรียนสูงขึ้น					

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 9 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
 รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียน
 ชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563
การประเมินผลลัพธ์ เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ของ
 ผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีการกระทบต่อ
 ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามตามสภาพความ
 เป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นใด

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

[] ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 **การประเมินผลลัพธ์** เกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน การใช้แหล่งการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง

1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การสอนแบบร่วมมือ						
1	ผู้เรียนได้เรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง					
2	ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติงานกลุ่ม					
3	ผู้เรียน ค้น คว้า แสวงหา ความรู้ ด้วยตนเอง					
4	ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงความสามารถ มีผลงาน สร้างชิ้นงาน					
5	ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความรู้ของตนเองสู่เพื่อน					
การสอนแบบโครงงาน						
6	ผู้เรียนได้คิด หัวข้อ ลงมือปฏิบัติ					
7	ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานโครงงาน					
8	ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์					
9	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน					
การใช้แหล่งการเรียนรู้						
10	ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนรู้ เช่น เครือข่ายผ่านดาวเทียม อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้					
11	การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า					
12	การใช้แหล่งการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาความรู้ตนเอง					

**แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563**

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 10 สำหรับ ครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 **การประเมินผลกระทบ** เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีการตอบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์การสอน

[] 1- 9 ปี

[] 10- 19 ปี

[] 20 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลกระทบ** เกี่ยวกับพฤติกรรม การสอนของครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงการของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่		ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
พฤติกรรมกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก							
1	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส						
2	ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของผู้เรียน มากขึ้น						
3	ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมากขึ้น						
4	ครูประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพที่แท้จริง และให้มีส่วนร่วมประเมินตนเอง						
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน							
5	ครูใช้ห้องสมุดในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น						
6	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น						
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน							
7	ผู้เรียนใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้ามากขึ้น						
8	ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น						
ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน							
9	ผู้เรียนมีความสามารถ คิด หัวข้อ เรื่อง/เลือกปัญหา ได้ด้วยตนเอง						
10	ผู้เรียนมีความสามารถเขียน สรุปรายงานโครงงาน						
11	ผู้เรียนมีความสามารถนำเสนอผลงานโครงงาน						
12	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์						

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
ปีการศึกษา 2563

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับที่ 11 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563

การประเมินผลกระทบ เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งจะไม่มีการส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวมยุรี สมใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นใด

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

[] ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 **การประเมินผลกระทบ** เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอน ของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียง 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็นมี ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
พฤติกรรมกรรมการสอนของครูที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก						
1	ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในตำบลแม่ใส					
2	ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของผู้เรียน มากขึ้น					
3	ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมากขึ้น					
4	ครูประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพที่แท้จริง และให้มีส่วนร่วมประเมินตนเอง					
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน						
5	ครูใช้ห้องสมุดในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น					
6	ครูแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น					
พฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน						
7	ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้ามากขึ้น					
8	ผู้เรียนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น					
ความรู้ความสามารถในการทำโครงงานของผู้เรียน						
9	ผู้เรียนมีความสามารถ คิด หัวข้อ เรื่อง/เลือกปัญหา ได้ด้วยตนเอง					
10	ผู้เรียนมีความสามารถเขียน สรุปรายงานโครงงาน					
11	ผู้เรียนมีความสามารถนำเสนอผลงานโครงงาน					
12	ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์					

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการฯ

- การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
- การหาค่าความเชื่อมั่น (α)

การคำนวณค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC)ของแบบสอบถาม

เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้วนำผลการพิจารณา มาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป โดยเกณฑ์การกำหนดระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการวัด

0 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการวัด

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการวัด

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องการวัด โดยแทนค่าสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนรายข้อตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (เกียรตินาคูตา ศรีสุข, 2552 : 152)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่น (เกียรตินาคูตา ศรีสุข, 2552 : 144)

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .00 - .20 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำมาก

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .21 - .40 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำ

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .41 - .70 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นปานกลาง

ถ้ามีค่าตั้งแต่ .71 - 1.00 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 11 ฉบับ ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 สรุปความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามทั้ง 11 ฉบับ

แบบสอบถามฉบับที่	จำนวนข้อ	ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1	20	0.80-1.0	0.75
2	17	0.80-1.0	0.72
3	12	0.80-1.0	0.80
4	11	0.80-1.0	0.78
5	11	0.80-1.0	0.72
6	12	0.80-1.0	0.73
7	7	0.80-1.0	0.72
8	10	0.80-1.0	0.89
9	12	0.80-1.0	0.81
10	12	0.80-1.0	0.86
11	12	0.80-1.0	0.88

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552)

ตารางที่ 36 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม ฉบับที่ 1

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินิสิตา ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.75 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 37 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 2

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคา ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.72 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 38 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 3

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	4	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคะโร, ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 39 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 4

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคา ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.78 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 40 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 5

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคู ตรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.72 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 41 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 6

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคะ สิริสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.73 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 42 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 7

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคา ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.72 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 43 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 8

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคา ศรีสุข, 2552)ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.89 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 44 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 9

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคา ศรีสุข, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.81 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 45 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 10

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคะโร, 2552) ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.86 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 46 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามฉบับที่ 11

ข้อคำถาม ที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

*ใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-1.00 (เกียรตินาคะ ตรีสุข, 2552)ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.88 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ภาคผนวก ง

การเผยแพร่ผลงานวิชาการ

ที่ ศธ 04095.104/ว037

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ที่ 4
ต.แม่ใส อ.เมือง จ.พะเยา 56120

10 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองพะเยา 2 ทุกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 1 เล่ม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวมยุรี สมใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส มีความประสงค์ที่จะเผยแพร่ผลงานวิชาการ รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการนำผลการดำเนินงานทางวิชาการไปปรับใช้กับโรงเรียนของท่านเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนและโรงเรียนของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวมยุรี สมใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

งานธุรการ

โทร./โทรสาร 054-889990

ที่ ศธ 04095.123 / 127

โรงเรียนบ้านแม่น้ำเรือใต้ สพป.พย.1

ต.แม่น้ำเรือ อ.เมือง จ.พะเยา 56000

13 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

อ้างถึง ที่ ศธ 04095.104/ว037 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2563

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางสาวมยุรี สมใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้
ส่งเอกสาร เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บัดนี้โรงเรียนบ้านแม่น้ำเรือใต้ได้รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มาประยุกต์ใช้ใน
โรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งต่อการ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ดา วงศ์ชาติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่น้ำเรือใต้

งานธุรการ โทร./โทรสาร ๐-๕๔๔๔-๗๓๑๔

ที่ ศธ 04095.119/162

โรงเรียนบ้านแม่กา ต.แม่กา อ.เมือง

จ.พะเยา 56000

25 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

อ้างถึง ที่ ศธ 04095.104/ว037 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางสาวมยุรี สมใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้
ส่งเอกสาร เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บัดนี้โรงเรียนบ้านแม่กา ได้นำรายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
มาประยุกต์ใช้ ในโรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอบขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม ยะมา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่กา

งานธุรการ

โทร. 087-1766623

ที่ ศธ 04095.114/145

โรงเรียนบ้านจำปาหวาย

ต.จำปาหวาย อ.เมือง

จ.พะเยา 56000

25 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

อ้างถึง ที่ ศธ 04095.104/ว037 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางสาวยุรี สมใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้
ส่งเอกสาร เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บัดนี้โรงเรียนบ้านจำปาหวาย ได้นำรายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอำไพ พรหมมี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจำปาหวาย

งานธุรการ

โทร. 054-070279

ที่ ศธ 04095.116/095

โรงเรียนบ้านห้วยเคียน

ต.แม่กา อ.เมือง

จ.พะเยา 56000

25 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

อ้างถึง ที่ ศธ 04095.104/ว037 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางสาวยุรี สมใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้
ส่งเอกสาร เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บัดนี้โรงเรียนบ้านห้วยเคียน ได้นำรายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มา
ประยุกต์ใช้ในโรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ ศิลลีย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยเคียน

งานธุรการ

โทร. 054-466234

ที่ ศธ 04095.151/029

โรงเรียนบ้านศาลา

ต.ท่าวังทอง อ.เมือง จ.พะเยา 56000

25 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

อ้างถึง ที่ ศธ 04095.104/ว037 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางสาวมยุรี สมใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสได้
ส่งเอกสาร เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

บัดนี้โรงเรียนบ้านศาลา ได้นำรายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มาประยุกต์ใช้ใน
โรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนและหลักการบริหารที่ชัดเจน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อการ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐนันท์ นนท์ศรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลา

งานธุรการ

โทร. 054-870874

ใบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน
 19 ก.ค. 2565

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่บทความ

เรียน ผู้เผยแพร่ผลงาน (คุณเมย์วี สมิธ)

ตามที่ท่านได้ส่งข้อมูลบทความ เพื่อดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม (www.kroobannok.com) เมื่อ 19 ก.ค. 2565 เพื่อพิจารณาเผยแพร่นั้น

ทางเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม ขอรับรองว่า ข้อมูลของท่านได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอมแล้ว รายละเอียดดังนี้

ที่อยู่อ้างอิงในการเผยแพร่ : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=183827

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 19 ก.ค. 2565

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่เผยแพร่แล้วของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทาง และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา และขออวยพรให้ท่านมีแต่ความสุขความเจริญสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิสร ก้อนคำ)

ผู้จัดทำเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม

เผยแพร่ในงานมหกรรมเปิดบ้านวิชาการ ปี 2563

เผยแพร่การจัดนิทรรศการและ นำเสนอผลงาน การจัดวันมหกรรมเปิดบ้านวิชาการ
ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใสในทุกปีการศึกษาในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี

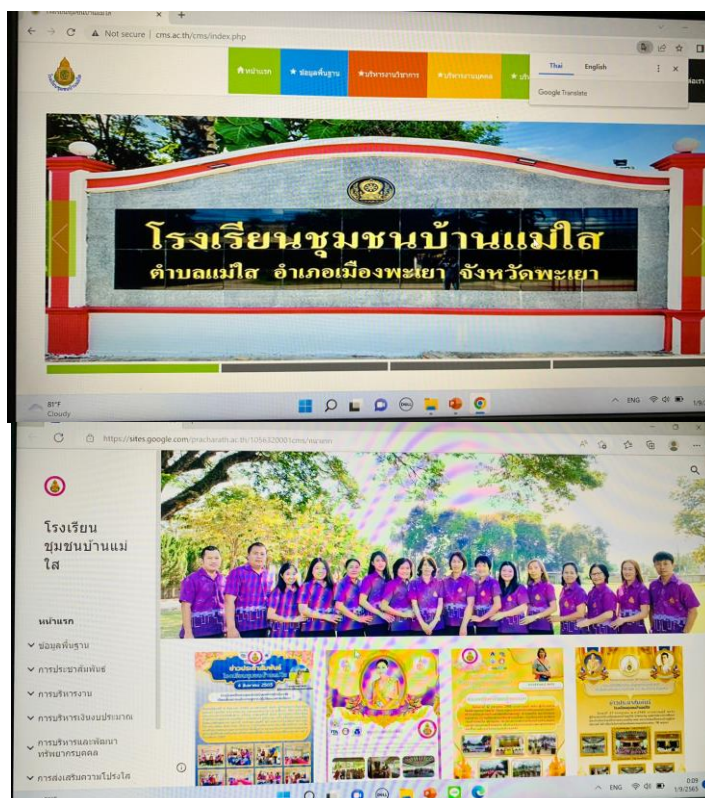
เผยแพร่การจัดนิทรรศการและ นำเสนอผลงานการแข่งขัน กิจกรรมบริษัทสร้างการดี
ระดับประถมศึกษา ตามโครงการโรงเรียนสุจริตระดับภูมิภาค
ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จ.เชียงใหม่

นำเสนอผลงาน กิจกรรมบริษัทสร้างการดี ระดับประถมศึกษา กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 การนำเสนอผลงานการประกวดแข่งขัน กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา(โครงการโรงเรียนสุจริต)ระดับประเทศ
 และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล(9 ธันวาคม)

เผยแพร่ในที่ประชุมผู้ปกครอง

เผยแพร่หน้าเว็บไซต์โรงเรียน

เผยแพร่ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา สพป.พะเยา เขต 1

เผยแพร่ในระดับชุมชน

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพกิจกรรม/เกียรติบัตร/รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ

1. การเตรียม/วางแผน

2. การพัฒนาบุคลากรและการนำไปใช้

คณะครู และผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
ศึกษาดูงานที่โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

คณะครู และผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
ศึกษาดูงานที่โรงเรียนแม่เมาะวิทยา จ.ลำปาง

คณะครู และผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านมโนไ
ศึกษาดูงานที่โรงเรียนแม่เมาะวิทยา จ.ลำปาง

ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านมโนไ
ศึกษาดูงานที่วัดภูกามยาว จ.พะเยา

กระบวนการสืบค้น สืบเสาะเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการทำโครงงาน

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการศึกษาเพิ่มเติม

๕. ปฏิบัติกิจกรรมโครงงาน

ทั้งในช่วงกิจกรรมลดเวลาเรียน ชุมนุม วันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยนักเรียนมีการถ่ายภาพหรือ
ถ่ายวิดีโออุปกรณ์และขั้นตอน การทำโครงงานทุกขั้นตอนจนสำเร็จ และทดสอบประสิทธิภาพ
ปรับปรุงแก้ไขผลงานโครงงานจนมีประสิทธิภาพ ใช้งานได้ดี มีการติดต่อเป็นคลิปวิดีโอส่งทางกลุ่ม
Line หรือ กลุ่ม Chat เพื่อให้ ตรวจสอบและแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๕. สะท้อนคิดเพื่อพัฒนาตนเอง

โดยครูผู้สอนประเมินและตรวจผลงาน แล้วให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขผลงาน รวมทั้งผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดเพื่อพัฒนางาน รวมทั้งคลิปวิดีโอนำเสนอผลงาน โดยผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

11:20

วิทยมอส...

REC

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

เอาไปดูแล้วปรับนะ ไม่
สมบูรณ์สักกลุ่ม

11:20

วิทยมอส...

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

→ คุณส่งต่อวิดีโอ

11:20

วิทยมอส...

Jeerasak

กำลังออกแบบโครงงาน
ครับ

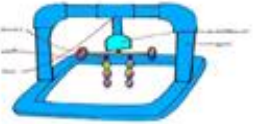
ออกแบบโมเดลเธอ
ครับ

Jeerasak

ใช่ครับ

ละก็กำลังบอกต่างคนต่าง
เอาอะไรมา

→ คุณส่งต่อรูปภาพ

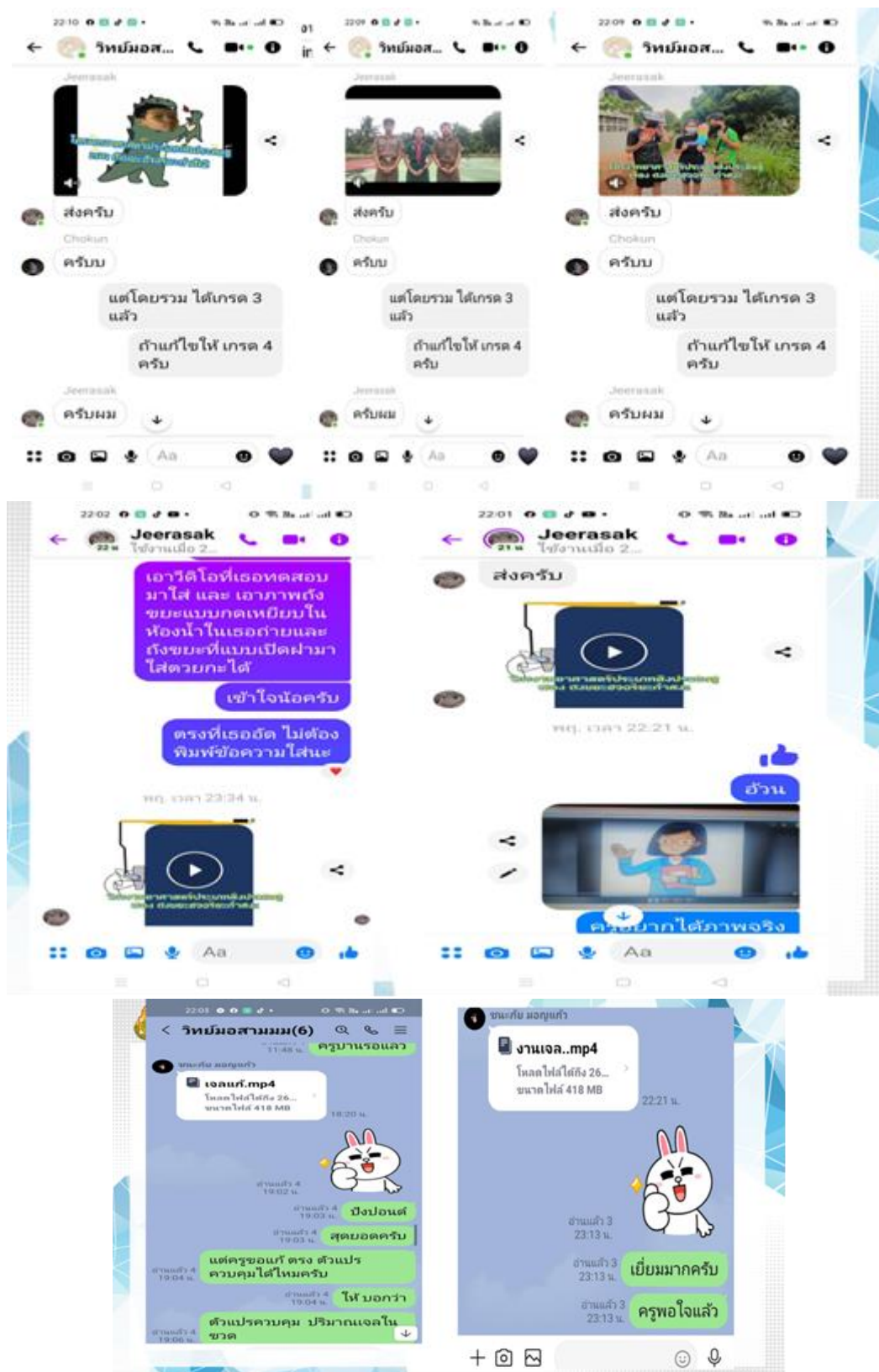

→ คุณส่งต่อรูปภาพ

11:20

วิทยมอส...

การสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาตนเอง ส่งงานและปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำโดยผ่านทางกลุ่ม Chat

ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดโดยจัดกิจกรรมค้นหาคำตอบในห้องสมุด

กิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาไทย

นักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาประถมศึกษาและปฐมวัยใช้เวลาว่างด้วยการอ่าน
และค้นหาความรู้ที่ครอบคลุม

การส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นปฐมวัย

การส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นปฐมวัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นต่างๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

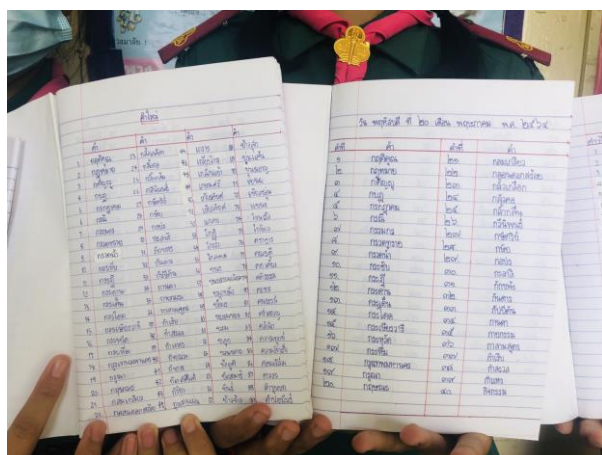
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

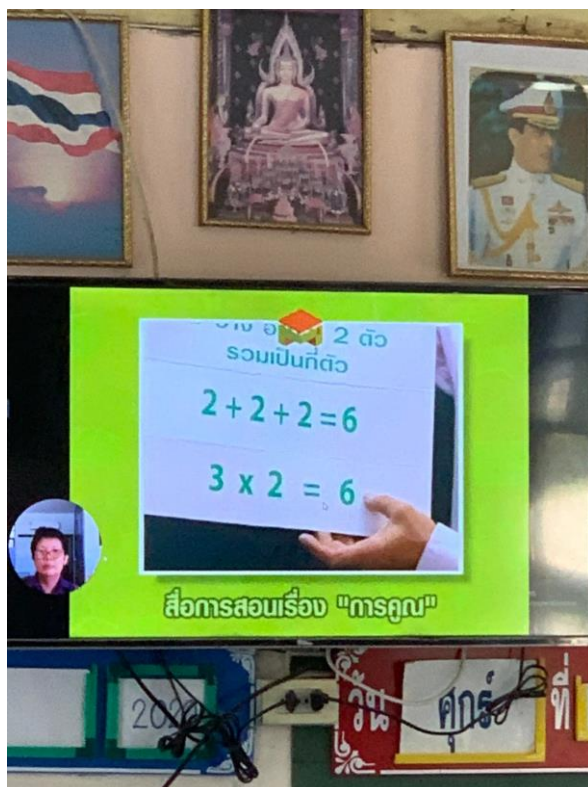
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

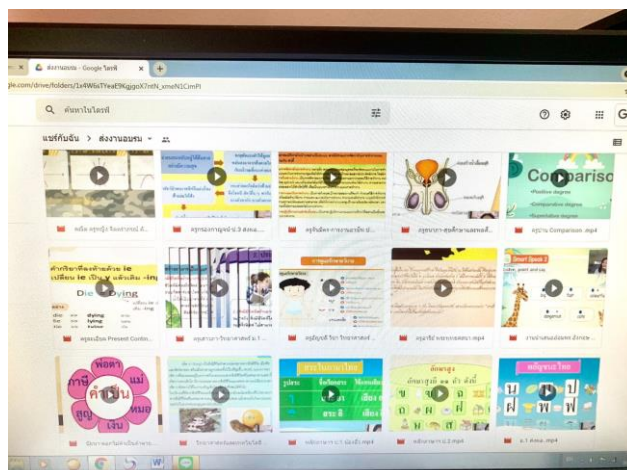
ส่งเสริมการเขียนด้วยการคัดลายมือสวยและมอบรางวัลในวันประชุมผู้ปกครอง
กิจกรรมส่งเสริมผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน

นักเรียนใช้สื่อที่ครูผลิตและจัดหาให้ในกิจกรรมการเรียนรู้สาระต่าง ๆ

ครูผลิตและจัดหาให้ในกิจกรรมการเรียนรู้สาระต่าง ๆ

ครูผลิตและจัดหาให้ในกิจกรรมการเรียนรู้สาระต่าง ๆ

ครูผลิตและจัดหาให้ในกิจกรรมการเรียนรู้สาระต่าง ๆ

กิจกรรมเรียนรู้ด้านความเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมเรียนรู้ด้านความปลอดภัย

ชุมชนบ้านทุ่งวัวแดง หมู่ที่ 3 ได้รับรางวัล รางวัลชมเชยระดับอำเภอ หมู่บ้าน “อยู่เย็น เป็นสุข”
ปี พ.ศ.2563

มีการดำเนินงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอก จัดทำโครงการบริหารจัดการขยะร่วมกับโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส การนำเศษวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นของใช้สอยประจำวัน “ก่องข้าวเซฟ (Safe) เก็บข้าวอุ่น สนับสนุนอาชีพ” สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้เยาวชนในชุมชน และพัฒนาเป็นนวัตกรรมชุมชนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา

ผอ.มยุรี สมใจ ร่วมโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับ
กลุ่มเปราะบาง ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใส

นำนักเรียนรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ใช้รถ ใช้ถนนอย่างปลอดภัย ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
หรือขับรถเร็ว

นำคณะครูและนักเรียนร่วมงานทำบุญทอดกฐิน ณ วัดแม่ใส

นำคณะครูและนักเรียนร่วมงานแห่ไม้ค้ำสีในตำบลแม่ใส ณ สันธาตุบ้านร่องไฮ

นำคณะครูร่วมรดน้ำดำหัวและขอพรผู้นำในชุมชนและผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เนื่องในประเพณีวันสงกรานต์

นำคณะครูและนักเรียนร่วมงานประเพณีตานก๋วยสลากภัต ณ วัดแม่ใส

นำคณะครูและนักเรียนถวายเทียนพรรษาวัดในตำบลแม่ใส

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใสร่วมกันพัฒนาโรงเรียนก่อนเปิดเรียนเป็นประจำทุกปี

นำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมไว้อาลัย และเคารพศพชาวบ้าน ในชุมชน

ผู้อำนวยการ คณะครูและบุคลากร นำกระเช้าผลไม้และของที่ระลึกสวัสดีปีใหม่ผู้นำในชุมชน

พระสงฆ์ในตำบลแม่ใส นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใส กำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ใน
ตำบลแม่ใสให้การสนับสนุนกิจกรรมเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปีการศึกษา2564

หลวงพ่พระเทพญาณเวที มอขบขม
อาหารแห้ง เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ

ผอ. มยุรี สมใจ นำคณะครู เนตรนารี- ลูกเสือพระราชทาน ไปช่วยทำความสะอาด และถวายเงินทอดกฐิน ณ วัดแม่ใส

ผอ.มยุรี สมใจ นำคณะครูและนักเรียนออกขายสลากการกุศลในตลาดสดแม่ใสและขายให้กับ
ผู้นำในชุมชนบ้านแม่ใสเพื่อนำเงินมาสร้างโดมทางเดินในโรงเรียน

ผอ. มยุรี สมใจ และคณะกรรมการนำอาหารสำเร็จรูป และไข่ ไปมอบให้กับผู้นำในชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโควิด 19

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใส ผู้นำในชุมชนทุกหมู่ และประธานกรรมการสถานศึกษา
ร่วมจับสลากการกุศล ณ หอประชุมโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส

ผอ.มยุรี สมใจ นำคณะครูและนักเรียนร่วมจัดโครงการร่วมกับชุมชน และหน่วยงานต่างๆ

จัดนิทรรศการและเผยแพร่ผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
 มหกรรมเปิดบ้านวิชาการ (CMS. OPEN HOUSE 2021) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แบบ
 Active Learning เพื่อเสริมสร้าง ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลง
 ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส ประจำปีการศึกษา 2563

รางวัล และความภาคภูมิใจ

โล่/เกียรติบัตรรางวัลดีเด่น
รางวัลที่โรงเรียนได้รับ

ผลงานที่ได้รับรางวัล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุน ระดับภาค

ผลงานที่ได้รับรางวัล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุน ระดับประเทศ

เลขที่ ๓๓๖๓ / ๒๕๖๕

 ดาวน์โหลดข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ขอเสนอเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวภา ใจสม
 ว่างสอนสอน กิจกรรม บริษัทสร้างชาติ ระดับ ประถมศึกษา
 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การประกวดแข่งขัน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 (โครงการโรงเรียนสุจริต) ระดับประเทศ และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (๕ ธันวาคม)
 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ โรงแรมอวานี กรุงเทพมหานคร
 ขอแสดงความชื่นชมยินดีในความเสียสละและความจงรักภักดีที่มีต่อสถาบันชาติ
 วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 (นายวรวิทย์ สุขบุญ)
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เลขที่ ๓๓๖๓ / ๒๕๖๕

 ดาวน์โหลดข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ขอเสนอเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงจิราภา คำมั่ง
 ว่างสอนสอน กิจกรรม บริษัทสร้างชาติ ระดับ ประถมศึกษา
 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การประกวดแข่งขัน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 (โครงการโรงเรียนสุจริต) ระดับประเทศ และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (๕ ธันวาคม)
 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ โรงแรมอวานี กรุงเทพมหานคร
 ขอแสดงความชื่นชมยินดีในความเสียสละและความจงรักภักดีที่มีต่อสถาบันชาติ
 วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 (นายวรวิทย์ สุขบุญ)
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เลขที่ ๓๓๖๓ / ๒๕๖๕

 ดาวน์โหลดข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ขอเสนอเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงพนิดสุภา สามศรีเมือง
 ว่างสอนสอน กิจกรรม บริษัทสร้างชาติ ระดับ ประถมศึกษา
 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การประกวดแข่งขัน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 (โครงการโรงเรียนสุจริต) ระดับประเทศ และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (๕ ธันวาคม)
 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ โรงแรมอวานี กรุงเทพมหานคร
 ขอแสดงความชื่นชมยินดีในความเสียสละและความจงรักภักดีที่มีต่อสถาบันชาติ
 วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 (นายวรวิทย์ สุขบุญ)
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงสุธาสินี อินตา
 นามสกุลสงวน ศึกษาระดับ ปริญญาตรี ระดับ ปวช.ศึกษา
 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การประกวดแข่งขัน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 (โครงการโรงเรียนสุจริต) ระดับประเทศ และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย)
 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ โรงแรมอวานี กรุงเทพมหานคร
 ขออำนาจพระอภิบาลศกฺข ความเจริญก้าวหน้าตลอดไป
 ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 (นายวิชัย สุขปัญญา)
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวธัญชนก สกสจี่
 นามสกุลสงวน ศึกษาระดับ ปริญญาตรี ระดับ ปวช.ศึกษา
 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การประกวดแข่งขัน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 (โครงการโรงเรียนสุจริต) ระดับประเทศ และกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย)
 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ โรงแรมอวานี กรุงเทพมหานคร
 ขออำนาจพระอภิบาลศกฺข ความเจริญก้าวหน้าตลอดไป
 ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

 (นายวิชัย สุขปัญญา)
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวภา ใจสม
 เป็นผู้เข้าร่วมเผยแพร่การจัดการเรียนรู้ Active Learning
 กิจกรรม “๓๒๔” สุดยอด Best Practice การจัดการเรียนรู้
 Active Learning ร่วมกับภาคีเครือข่าย
 ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร่วมกับภาคีเครือข่าย
 ขออำนาจพระอภิบาลศกฺข ความเจริญก้าวหน้าตลอดไป
 ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประวัติผู้ประเมิน

ชื่อ นางสาวมยุรี สมใจ
 ที่อยู่ 123 หมู่ 10 ตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
 ที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส 221 หมู่ 4 ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง
 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทย์ - คณิต) โรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม จังหวัดพะเยา
 พ.ศ. 2535 อนุปริญญาศิลปศาสตร (อ.ศศ.) วิทยาลัยครูลำปาง จังหวัดลำปาง
 พ.ศ. 2537 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูลำปาง จังหวัดลำปาง
 พ.ศ. 2550 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2537 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
 พ.ศ. 2541 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านสบขาม อำเภอปง จังหวัดพะเยา
 พ.ศ. 2553 ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 พะเยา เขต 2
 พ.ศ. 2554 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเวียงลอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
 พ.ศ. 2558 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งหลวง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
 พ.ศ. 2563 - ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ใส
 อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา